

Täysistunto

Maanantai 6.2.2023 klo 14.00—17.56

Täysistunto alkoi klo 14.00. Täysistunto päättyi klo 17.56.

Puhetta johtivat puhemies Matti Vanhanen (14.00—15.58) ja toinen varapuhemies Juho Eerola (15.58—17.56).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. Hallituksen esitykset

Valtioneuvosto on 3.2.2023 antanut hallituksen esityksen HE 328/2022 vp, joka otetaan lähetekeskusteluun tässä istunnossa.

2.2. U-asiat

Puhemies on lähettänyt valiokuntiin Euroopan unionin asiat U 107-110/2022 vp.

3. Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle Suomen osallistumisesta Ukrainaa tukevaan Euroopan unionin sotilaalliseen EUMAM Ukraine -avustusoperaatioon; osallistuminen koulutus- ja neuvonantotehtäviin Puolassa

Valtioneuvoston selonteko VNS 17/2022 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Matti Vanhanen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään ulkoasiainvaliokuntaan, jolle puolustusvaliokunnan on annettava lausunto.

Esittelypuheenvuoron käyttää ulkoministeri Pekka Haavisto. Tämän jälkeen puhemies myöntää kahden minuutin vastauspuheenvuorot eduskuntaryhmien ilmoittamille edustajille. Muut vastauspuheenvuorot ovat minuutin mittaisia. Debatin jälkeen keskustelu jatkuu nopeatahtisena siten, että etukäteen varatut puheenvuorot saavat kestää enintään viisi mi-

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

nuuttia. Puhemiesneuvosto suosittaa, että nopeatahtisen keskusteluosuuden jälkeenkin pidettävät puheenvuorot kestävät enintään viisi minuuttia.

Lähetekeskusteluun varataan ensi vaiheessa enintään yksi tunti. — Keskusteluun, ministeri Haavisto.

Keskustelu

14.01 Ulkoministeri Pekka Haavisto (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt käsiteltävä selonteko koskee Suomen osallistumista Ukrainaa tukevaan Euroopan unionin sotilaalliseen EUMAM Ukraine -avustusoperaatioon.

Euroopan unioni on reagoinut Venäjän laittomaan hyökkäyssotaan nopeasti, yhtenäisesti ja tehokkaasti. Poliittisen ja taloudellisen tuen lisäksi EU:n tukitoimet kattavat myös monipuolisen puolustusmateriaalin toimittamisen.

Ukraina on pyytänyt EU:lta apua myös asevoimiensa kouluttamiseksi. Operaation tarjoamalla koulutuksella vastataan Ukrainan asevoimien kriittisiin tarpeisiin. Samalla se vahvistaa EU:n yhteistä turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa. Tavoitteena on lisätä Ukrainan asevoimien sotilaallista kyvykkyyttä ja siten tukea Ukrainaa puolustamaan suvereniteettiaan ja alueellista koskemattomuuttaan sekä suojelemaan siviiliväestöään.

Operaation lähtötavoitteena on tarjota perus- ja erikoiskoulutusta 15 000 ukrainalaisosotilaalle. 24 EU-jäsenmaata on tähän mennessä ilmoittanut osallistuvansa operaatioon. Operaation koulutus tapahtuu EU:n jäsenvaltioiden alueella. Operaation joukkoesikunnat sijaitsevat Puolassa ja Saksassa. Jäsenmaat voivat järjestää koulutusmoduuleja myös muualla EU:n alueella.

Arvoisa puhemies! Suomen tarkoituksena on osallistua operaatioon enintään 50 sotilaalla 15. marraskuuta 2024 saakka. Tämä pitäisi sisällään osallistumisen koulutus- ja neuvonantotehtäviin Puolassa sekä tähän liittyviin esikunta-, hallinto- ja tukitehtäviin osallistumisen EU-jäsenmaiden alueella. Koulutustoiminta on tarkoitus aloittaa keväällä 2023 koulutusmoduulilla, jossa Suomi kouluttaa erikseen valituista ukrainalaisista sotilaista koostuvan noin 30 hengen joukon. Suomen on lisäksi tarkoitus antaa Ukrainan asevoimille lääkintä- ja asejärjestelmäkoulutusta.

Suomen kansallisen osallistumisen kustannukset ovat alustavan arvion mukaan vuonna 2023 noin 12,4 miljoonaa euroa ja vuonna 2024 noin 10,4 miljoonaa euroa. Kulut katetaan sotilaalliseen kriisinhallintaan osoitetuista määrärahoista.

Arvoisa puhemies! Ukrainan asevoimien koulustarpeiden on arvioitu jatkuvan merkittävänä myös operaation nykyisen mandaattikauden jälkeen. Suomella on valmius tarkastella myös muun koulutus- ja neuvonantotoiminnan järjestämistä tai sellaiseen osallistumista EUMAM-operaatioissa Ukrainan tarpeiden mukaisesti. Suomen mahdollisesta muusta osallistumisesta tehtäisiin tällöin erillinen päätös.

Kansainvälinen humanitäärinen oikeus sekä ihmisoikeus- ja tasa-arvonäkökulmat sisällytetään kiinteästi EUMAM-operaation suunnitteluun, koulutukseen ja raportointiin.

Puhemies! Venäjän hyökkäyssota rikkoo räikeästi kansainvälistä oikeutta ja on johtanut laajaan humanitäärisen kriisiin. Venäjän hyökkäyssodan vuoksi yli 14 miljoonaa ihmistä on joutunut jättämään kotinsa ja noin 18 miljoonaa ihmistä tarvitsee humanitääristä apua. Suomi on vastaanottanut nyt yli 48 000 ukrainalaista pakolaista. Olemme valmiita antamaan turvaa myös jatkossa.

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

Venäjä jatkaa kiivaita sotatoimia erityisesti Itä-Ukrainassa. Taistelujen keskelle jäävien siviilien tilanne on äärimmäisen huolestuttava. Lokakuusta 2022 lähtien Venäjä on kohdistanut ohjus- ja lennokka-iskuja erityisesti Ukrainan kriittiseen infrastruktuuriin tavoitteenaan Ukrainan yhteiskunnan kestävyys murtaminen. Sotilaallisen, humanitäärisen ja muun tuen jatkaminen Ukrainalle on välttämätöntä Ukrainan suvereniteetin turvaamiseksi.

Puhemies! Tällä hetkellä Suomi jatkaa osallistumistaan Ukrainan asevoimien koulutukseen Isossa-Britanniassa noin 20 henkilön osastolla osana monikansallista koulutusoperaatiota. Koordinaatio toiminnan suunnittelussa operaatioiden välillä on tiivistä. Käsillä olevan selonteon valmistelun jälkeen Suomi antoi tammikuussa 2023 Ukrainalle kahdennentoista ja tähän mennessä mittavimman puolustustarvikelähetysensä, joka kasvatti Suomen lähetysten yhteisarvon 590 miljoonaan euroon. EUMAM-operaatioissa antamansa koulutuksen osana Suomi valmistautuu luovuttamaan koulutettaville ukrainalaisille henkilökohtaisia ja joukkokohtaisia materiaalia sekä asemateriaalia. Materiaaliluovutuksista tehdään aiempien Ukrainalle annettujen puolustusmateriaalitukipakettien kaltaiset erilliset päätökset.

Puhemies! Suomi on tukenut Ukrainaa sekä kansallisesti että osana EU:ta. Suomi on myöntänyt Ukrainaan humanitääristä apua, kehitysyhteistyötukea, materiaalitukea, puolustusmateriaalitukea ja koulutustukea. Suomen tuki Ukrainalle on laaja-alaista ja pitkäaikaista. Suomi on vuonna 2022 osoittanut humanitääristä apua ja kehitysyhteistyötukea Ukrainaan 103 miljoonaa euroa. Nykyisellään Ukraina on Suomen suurin kehitysyhteistyön kohdema.

Suomi on tukenut Ukrainan pidemmän aikavälin kehitystä myös siviilikriisinhallinnan keinoin. Suomi osallistuu EU:n siviilikriisinhallintaoperaatioon Ukrainassa, jonka kautta tuetaan Ukrainan oikeusvaltiokehitystä. Suomi osallistui myös maassa toimineeseen Etyjin tarkkailuoperaatioon.

Aivan lopuksi, puhemies, EUMAM Ukraine -operaatioon osallistuminen on johdonmukaista jatkoa Suomen Ukrainalle antamalle tuelle. Osallistuminen tukee Suomen harjoittaman kriisinhallintatoiminnan yleisiä tavoitteita edistää vakautta, rauhaa, demokratiaa, ihmisoikeuksia, oikeusvaltioperiaatetta ja tasa-arvoa sekä vahvistaa kansallista puolustuskykyä ja sisäistä turvallisuutta. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kari, Mika, kaksi minuuttia.

14.07 Mika Kari sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ukraina on käynyt lähes vuoden ajan puolustussotaa Venäjän brutaalaa hyökkäystä vastaan ja samalla varjellut koko Eurooppaa. Suomessa olemme tukeneet Ukrainaa vahvasti sodan alusta asti, niin kansallisesti kuin yhdessä kumppanimaidemme kanssa. Puolustusmateriaalitukea olemme antaneet merkittävän määrän, lähes 590 miljoonan euron arvosta.

Materiaalisen tuen lisäksi keskeistä on, että Suomi tarjoaa Ukrainalle sen kaipaamaa osaamista ja koulutustukea. Olemme osallistuneet jo ukrainalaisten vapaaehtoisten kouluttamiseen Isossa-Britanniassa. Nyt vahvistamme jatkoa tälle työlle EU:n oman sotilaallisen avustusoperaation kautta, jonka tavoitteena on yhteensä 15 000 ukrainalaissotilaan kouluttaminen.

Päätös koulutusyhteistyöhön osallistumisesta on tärkeä, ja se edistää Ukrainan kykyä puolustaa aluettaan, suvereniteettiaan ja ukrainalaisia siviilejä.

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

Ukrainan tukemisen lisäksi osallistuminen operaatioon tukee Suomen kriisinhallintatoiminnan keskeisiä tavoitteita: rauhan, demokratian, ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen edistämistä. Osallistuminen vahvistaa entisestään Suomen aktiivista EU-politiikkaa ja panostuksia EU:n yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan.

Arvoisa puhemies! Operaation kokonaisvaltainen lähestymistapa ja tavoitteiden seuranta ovat tärkeitä toteuttaa huolellisesti selonteossa mainitun mukaisesti. Koulutus tapahtuu EU-jäsenmaissa, joten kouluttajina toimivalle Puolustusvoimien henkilöstölle mahdolliset fyysiset riskit ovat pienet. Tiedusteluvalvontavaliokunnan puheenjohtajana haluan kuitenkin kiinnittää huomiota selonteossa mainittuun riskiin siitä, että koulutustoimintaan kohdistuu tiedustelua. Tätäkin riskiä tulee seurata, ja siihen tulee ennalta varautua.

SDP:n eduskuntaryhmä antaa täyden tukensa operaatioon osallistumiselle valtioneuvoston selonteon mukaisesti.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Ronkainen, kaksi minuuttia.

14.09 Jari Ronkainen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Pian on tosiaan kulunut vuosi siitä, kun Venäjä hyökkäsi Ukrainaun. [Timo Heinonen: Kahdeksan vuotta!] On selvää, että Suomen kansa on Ukrainan tukena raakaa sotaa vastaan, jossa venäläisten sotarikoksetkin ovat enemmän sääntö kuin poikkeus.

Olemme lähettäneet Suomesta Ukrainaun puolustustarvikkeita reilusti ja parhaan kymme mukaan. Tämä on oikein. Myös humanitaarista apua on luonnollisesti annettu, jotta pystyisimme auttamaan ukrainalaisia siviileitä sodan jaloissa.

Pelkkä kalusto ei kuitenkaan riitä. Tarvitaan koulutusta, jotta ukrainalaisten puolustustaistelu on tehokasta. Tämä säästää ukrainalaisia henkiä. Kun sotilaskoulutus on ammattimaista, puolustus on tehokkaampaa ja hyökkääjän olot ovat kurjempia. Myös koulutuksen tarjoaminen itsenäistä maata puolustavalle Ukrainalle on siis oikein.

Arvoisa puhemies! Nyt olemme päättämässä niin sanotun EUMAM Ukraine -avustusoperaation tukemisesta, eli käytännössä enintään 50 sotilaan lähettämisestä koulutustehtäviin Ukrainan tueksi. Perussuomalaiset kannattavat tätä esitystä.

Suomessa sotilaallinen koulutus on maailman parhaimmistoa laadultaan, ja suomalaisten koulutustaitoja on tultu kopioimaan kauempaakin jo pitkään, muun muassa Yhdysvalloista. Suomalainen koulutus on jotakuinkin parasta, mitä meillä on antaa.

Kun irrotamme 50 henkeä koulutustehtäviin Ukrainan hyväksi, meidän tulee muistaa kuitenkin myös Puolustusvoimien koulutusresurssit kotimaassa. Resurssit eivät saa heikentyä. Meillä on kuitenkin 1 300 kilometriä rajaa tämän samaisen Venäjän kanssa, jota vastaan Ukraina taistelee. [Petri Huru: Juuri näin!]

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kopra.

14.11 Jukka Kopra kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Sotaa on käyty jo kahdeksan vuotta, mutta lähes vuosi sitten Venäjä käynnisti uuden laittoman hyökkäyksen Ukrainaun. Tämä hyökkäys ihmisoikeusrikoksineen on jatkoa Venäjän määrätietoisen imperialistiselle valloituspolitiikalle. Ukrainalla on kansainvälisen lain mukaan täysi oikeus kaikkeen materiaaliseen ja muuhun tukeen sekä huomioon.

Suomi osallistuu Ukrainaun tukevaan EUMAM-operaatioon enintään 50 sotilaalla. Kyse on Suomen kannalta merkittävästä tuesta, jolla annamme apua ja osoitamme solidaarisuut-

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

ta Ukrainalle. Samalla operaatio on osoitus EU:n yhtenäisyydestä ja toimintakyvystä. Kookoomuksen eduskuntaryhmä puoltaa Suomen osallistumista tähän operaatioon.

Arvoisa puhemies! Sodan hinta on suuri koko Euroopalle, ja siitä ukrainalaiset maksavat kovinta hintaa päivittäin. Energian hinnan nousu ja muut vaikeudet Euroopassa ovat pientä Venäjän Ukrainaan tuoman pimeyden ja tuhon rinnalla. Jos Venäjää ei torjuta, sama pimeys ja tuho tulee kohtaamaan muuta Eurooppaa. Ukrainalaiset taistelevat koko Euroopan puolesta, ja siksi Ukrainan asia on meidän.

Mikään ei viittaa sodan pikaiseen päättymiseen ja Venäjän kukistumiseen, päinvastoin. Venäjällä riittää kansalaisia surutta rintamalla tapettaviksi, ja Uralin luolista eivät ammuksiset heti loppu. Tämä on syytä Euroopassa ymmärtää ja ryhtyä nykyistä mittavampiin toimiin.

Nykyisellä menolla lännen asevarastojen pohja tulee ennen pitkää vastaan. Edessä vaikuttaa olevan pitkäkestoinen kulutussota, ja syntyy tilanne, että se osapuoli voittaa, jonka sotatarviketuotannon pitkäkestoinen teollinen suorituskky ja logistiikka toimivat paremmin. Siksi koko Euroopan ja Suomen on järjestelmällisesti ja määrätietoisesti löydettävä keinot ja alettava nostaa puolustustarviketuotannon kapasiteettia, jotta Ukrainassa kuluvat määrät sekä omien varastojen vajeet saadaan katettua.

Suomen yli 1 300 kilometriä pitkä raja Venäjän kanssa on otettava huomioon. On huolehdittava, että puolustuksemme pysyy kunnossa myös Ukrainaa tukiessamme.

Ukrainan on voitettava, tai koko länsimainen demokraattinen järjestys vaarantuu vakavasti. Autamme Ukrainaa, kunnes valloittajan roistolaumat on päihitetty ja Euroopassa vallitsee taas rauha.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Vehviläinen.

14.13 Anu Vehviläinen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Venäjä käynnisti bruttaalin hyökkäyksen Ukrainaan vuosi sitten, eikä loppua ole nähtävissä. Venäjä on säälimättä ja vastoin kansainvälisiä sodankäynnin sääntöjä kohdistanut sotatoimensa myös siviileihin, lapsiin, naisiin ja vanhuksiin, ja tuhonnut armottomalla tavalla Ukrainan kaupunkkeja, kyliä ja energiainfraa. Suomi on johdonmukaisesti tuominut Venäjän toimet. Olemme tukeneet Ukrainaa poliittisesti, taloudellisesti ja humanitaarisesti sekä antamalla puolustusmateriaaliapua. Suomalaiset ovat myös suoraan ja kansalaisjärjestöjen kautta osallistuneet ukrainalaisten auttamiseen. Suomen ja EU:n on jatkettava määrätietoista ja monimuotoista tukeaan Ukrainalle. Sodan pitkittyessä emme saa unohtaa, mitä Ukrainassa joka hetki tapahtuu.

EU:n yhteisen EUMAM-operaation koulutustoimet käynnistyivät viime marraskuussa. Koulutuksella vastataan Ukrainan asevoimien kriittisiin tarpeisiin. Koulutusoperaatioissa on tavoitteena tarjota koulutusta 15 000 ukrainalaissotilaalle. Operaatioon osallistuminen sopii luontevasti Suomen aktiiviseen rooliin EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikan vahvistamisessa. Osaamistamme kriisinhallintaoperaatioissa arvostetaan. Puolassa tapahtuvaan operaatioon osallistuu enimmillään 50 suomalaista sotilasta. Sotilaidemme tehtävä on erityisesti kouluttaa ukrainalaiskouluttajia, jotta he voivat edelleen kouluttaa omia sotilaitaan kotimaassaan Ukrainassa. Tarkoitus on myös antaa lääkintä- ja asejärjestelmäkoulutusta. Lisäksi Suomi luovuttaa koulutettaville henkilökohtaista ja joukkokohtaista materiaalia sekä aseistusta. Materiaaliavusta tehdään erilliset päätökset, kuten aiemminkin. Suomen osallistumisen kustannukset ovat vajaat 23 miljoonaa euroa kahden vuoden aikana.

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

Vaikka sodan sumuisuus on nyt edessämme, on valmistauduttava myös jälleenrakentamiseen. Tästä meitä muistutti suoraan jo lähes vuosi sitten presidentti Zelenskyi puhuesaan eduskunnalle.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Harjanne.

14.15 Atte Harjanne vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Venäjän epäonnistunut, Ukrainan pysäyttämä strateginen isku on vajaassa vuodessa muuttunut armottomaksi kulutussodaksi, jossa Venäjä yrittää vuodattaa Ukrainan kuiviin ja väsyttää lännen luopumaan tuestaan. Se ei saa onnistua siinä. Sodan jatkuessa Ukrainassa on edelleen pelissä Euroopan tulevaisuus. On Suomen turvallisuuden kannalta ehdottoman tärkeää varmistaa Ukrainan sotilaallinen menestys hyökkäviä venäläisjoukkoja vastaan. Ukrainan tuki on myös moraalisesti oikein. Tyrannia uhkaa alistaa vapaan maan sorron ja väkivallan alle, eikä sitä voi hyväksyä.

On siis oikein ja hyvä, että Suomi osallistuu nyt ukrainalaisten kouluttamiseen Puolassa. Tälle on vihreän eduskuntaryhmän täysi tuki. Suomalainen sotilaskoulutus on laadukasta, ja kouluttamalla kouluttajia Suomi voi vahvistaa Ukrainan kykyä vastata Venäjän mobilisaatioon merkittävästi. Esitänkin jo nyt suuren kiitoksen jokaiselle tärkeään tehtävään osallistuvalla ammattisotilalla ja reserviläisellä, kuten heillekin, jotka jo ovat kouluttamiseen osallistuneet Isossa-Britanniassa, sekä niille vapaaehtoisille, jotka ovat lähteneet paikan päälle.

Yhteisen koulutusoperaation ja koordinoitun materiaalituen ohella nyt on kiire nostaa eurooppalaisen puolustusteollisuuden tuotantokapasiteettia pitkäkestoisen kulutussodan vaatimalle tasolle. Ukrainalaisille on annettava kaikki ne työkalut, joita he tarvitsevat miehittäjän ajamiseksi maastaan. Se tarkoittaa muun muassa modernia, mekanisoitua hyökkäysvoimaa taistelupanssareineen, vaikuttavaa ilmatorjuntaa ja kykyä vaikuttaa kauas sekä jatkuvasti hupenevien ammustarvikkeiden korvaamista. Myös Suomen on jatkettava koulutuksen ohella vahvaa materiaalista tukea. Omasta puolustuskyvystä on kalustoa luovutettaessa pidettävä kiinni, mutta on ymmärrettävä, että juuri nyt Suomeakin puolustetaan Ukrainassa. Leopardit liikkeelle siis.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Saramo.

14.17 Jussi Saramo vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomen on jatkettava aktiivisesti Ukrainan tukemista ja auttamista. Sodan pitkittyessä ukrainalaiset tarvitsevat solidaarisuuttamme enemmän kuin koskaan. Suomen ja EU:n on tehtävä kaikkensa, jotta Venäjä lopettaa hyökkäyksensä ja Ukrainaan saadaan rauha. Koska kyseessä on selkeästi yksipuolinen, imperialistinen hyökkäys, ei rauha tule, ennen kuin Venäjän johto tajuaa, että he eivät voi voittaa. [Timo Heinonen: Oikein!] Tukemalla Ukrainaa me autamme maata puolustamaan siviilejään tilanteessa, jossa Venäjän johdolle ihmishenget eivät näytä paljon merkitsevän.

Mutta, arvoisa puhemies, koska olemme onneksi täällä Suomen eduskunnassa hyvin samanmielisiä näistä asioista, niin mielellään vähän laajentaisin näkökulmaa. Vasemmistoliiton mielestä Ukrainalle annettava apu on hyvä jo nyt hahmottaa laajemmin, myös niin, että ukrainalaiset voivat katsoa tulevaisuuteensa valoisammin, kun jälleenrakennus alkaa — tietysti jälleenrakennus on käynnissä koko ajan. Meidän on edistettävä Ukrainan jätti-

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

mäisten valtionvelkojen anteeksi antamista, jotta jälleenrakentamistyö voi aidosti käynnistyä. On myös selvitettävä, miten Venäjältä pakotteiden takia takavarikoitua omaisuutta ja varoja voisi käyttää Ukrainan auttamiseksi jälleenrakentamisessa ja muussa työssä. [Olli Immonen: Totta!] Tässä mielestäni Suomella on hyvä olla rakentava rooli. Me emme lopulta sotilaallisesti voi määräämme enempää auttaa, mutta meillä on varmasti paljon annettavaa Ukrainalle.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Biaudet.

14.20 **Eva Biaudet r** (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! Den 24 februari 2022 förändrades världen så som vi känner den. Vi fick läsa nyheter om att Ryssland hade invaderat Ukraina. Det var en fruktansvärt sorglig morgon, och jag tänkte på ukrainska familjer, barn och unga, och män som visste att fronten väntar. Samtidigt som krigsbilderna tog över nyhetsflödet väcktes finska folkets vilja att hjälpa, och den viljan är fortfarande stark. Det värmer mitt hjärta.

Arvoisa puhemies! Ruotsalainen eduskuntaryhmä edellyttää, että Suomi jatkaa Ukrainan tukemista niin pitkään kuin se on tarpeen. Ei ole vaihtoehtoa, että Ukraina ei voittaisi sotaa tai että Venäjä ei jonain päivänä joutuisi vastaamaan laittomista teoistaan. Ukraina selviää, varsinkin kun muut maat tukevat ja kun pysymme yhtenä rintamana. Yhdessä olemme vahvoja. Siksi meidän on turvattava EU:n yhteinen toiminta myös jatkossa.

Suomi on auttanut Ukrainaa monin eri tavoin. Olemme myöntäneet humanitääristä apua, kehitysyhteistyötukea, puolustustarvikkeita ja koulutustukea. Se, että Suomi nyt EU-hankkeen yhteydessä tarjoaa ukrainalaisille sotilaille Puolassa järjestettäviä koulutuksia, on itse asiassa luonnollinen jatkumo avullemme. Ukrainan joukoille annettava lääkintäkoulutus on tarpeen ja voi myös pelastaa henkiä.

Ruotsalainen eduskuntaryhmä on tyytyväinen Suomen Ukrainalle antamasta laajasta tuesta ja siitä, että apu tukee laajasti puolustuksen lisäksi Suomen kriisinhallinnan yhteisiä tavoitteita, kuten vakauden, rauhan, demokratian, ihmisoikeuksien, oikeusvaltioperiaatteen ja tasa-arvon edistämistä.

Trots att det har varit dystra tider är en sak säker: Framtiden kommer, och det finns alla förutsättningar för att den ska vara god. En dag kommer kriget att ta slut, och återuppbyggnaden får därför starta med kraft så fort det är möjligt. I det arbetet ska Finland vara aktivt med exempelvis med vårt kunnande inom skolsektorn och rättsstaten. Men just nu behöver Ukraina vårt stöd för att vinna kriget för hela Europas skull.

RKP:n eduskuntaryhmä katsoo, että sotilaallisen ja humanitäärisen tuen jatkuminen on välttämätöntä Ukrainan suvereniteetin turvaamiseksi.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Räsänen.

14.22 **Päivi Räsänen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sota Euroopassa Ukrainan maaperällä on jatkunut jo järkyttävän pitkään. Sodan päättymisen ei ole näköpiirissä; uutiset viittaavat pikemmin sotatoimien laajenemisen mahdollisuuteen. Sotaan liittyvä inhimillinen kärsimys vetää hiljaiseksi, kun lähestymme sodan alkamisen vuosipäivää.

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

Suomi on tukenut Ukrainaa sekä humanitäärisesti että sotilaallisesti yhteistyössä Euroopan maiden ja lukuisten muiden maiden kanssa. Viimeksi Suomen uutisoitiin lähettävän Ukrainaan uuden puolustustarvikelähetysten, jonka arvo on noin 400 miljoonaa euroa.

Sotilaallisen, humanitäärisen ja muun tuen jatkaminen on välttämätöntä Ukrainan suvereniteetin turvaamiseksi. Tiedämme toki senkin, että jokainen lähetys on Suomen näkökulmasta riski. Hyökkäävän valtion naapurissa omasta puolustuskyvystämme on pidettävä huolta.

Suomi on osallistunut Ukrainaa tukevaan koulutusoperaatioon Isossa-Britanniassa ja liittyy EU:n sotilaalliseen avustusoperaatioon enintään 50 sotilaalla, jotka toimivat koulutus- ja neuvonantotehtävissä Puolan maaperällä. Suomi ei ole eskaloimassa sotaa, mutta tuemme ja puolustamme Ukrainan oikeutta alueelliseen koskemattomuuteen. Operaation kestoksi on määriteltä kaks vuotta. Todella toivomme, että tuo aika on riittävä.

Ukrainalaiset tarvitsevat myös valtavasti tukea Venäjän kohdistamassa systemaattisesti iskuja siviili-infrastruktuuriin, kuten energiaverkkoihin. Siviili-infran toiminta on väistämättön edellytys myös sotilaallisen maanpuolustuksen toiminnalle. Nämä kulkevat käsi kädessä. Tästä seikasta voisimme itse asiassa myös Suomessa ottaa oppia ja vahvistaa myös omaa siviilikriisivalmiuttamme.

Arvoisa puhemies! Sodan eskaloitumista ei toivo kukaan. Toivoa näen vain siinä, että aikanaan Venäjällä vielä tulee valtaan nuori sukupolvi, jolla ei ole enää siteitä kommunistisen Neuvostoliiton moraalittomuuteen ja Venäjällä yhä liian yleiseen väkivaltaan, vahvoja johtajia ja menneisyyden suurvalta-aikaa ihannoivaan kulttuuriin.

Puhemies Matti Vanhanen: Nyt siirrymme minuutin vastauspuheenvuoroihin. — Edustaja Heinonen.

14.24 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! 24. helmikuuta osoitti vääräksi uskottelun, että Venäjän naapurissa voisi elää turvassa myötäilemällä sitä. Venäjä ei ollutkaan ystävämielinen ja ennustettava maa eikä rauhaa tahtova naapuri: naamiot oli riisuttu. Venäjä ei kunnioita muiden maiden itsenäisyyttä, ja sota alkoi jo 2014. Muu maailma oli silloin hampaaton.

Ystävät voimme valita, naapureita emme. Yli 1 300 kilometriä itärajaa tällaisen naapurin kanssa on otettava huomioon kaikessa. Annetaan niin paljon tukea kuin oma puolustuksemme kestää, mutta varaudutaan siihen, että seuraava kohde valloitushaluisella Putinilla voi olla Baltian maat ja Suomikin. Annetaan aseita, annetaan osaamistamme, annetaan koulutusta. Ei anneta Venäjän voittoa. Autetaan Ukraina lopulliseen voittoon.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja al-Taee.

14.25 Hussein al-Taee sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuemme totta kai Ukrainassa tehtävää toimintaa oman maan ja väestön suojelemiseksi, ja siinä olemme täysin samassa uskossa, että he tukevat myöskin Suomea ja muuta Eurooppaa, jopa demokratiaa, tällä työllänsä. Heille kaikki arvostus siitä.

Kun tässä ajassa, arvoisa puhemies, puhutaan sodasta, saamme sotaa, kun puhumme rauhasta, annamme sille myöskin mahdollisuuksia. Ukraina on tullut ulos kymmenen kohdan listansa kanssa, ja siellä on varsin hyviä kohtia, joista voitaisiin sekä YK-tasolla että suurvaltiotasolla keskustella. Joillain mailla on myöskin edellytyksiä viedä tätä listaa

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

eteenpäin. Toivoisinkin ulkoministerin kommentoivan: onko rauhalle annettu mahdollisuuksia?

Puhemies Matti Vanhanen: Seuraavaksi edustaja Yrttiaho.

14.27 **Johannes Yrttiaho vas** (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Hallitus esittää 50 suomalaisssotilaan lähettämistä Puolaan kouluttamaan ukrainalaisia sotimaan Venäjää vastaan. Hallitus lähettää Ukrainaan myös Leopard-panssarivaunuja. Sotilasavun arvo on jo lähes 600 miljoonaa. Ukrainan sotilaallisella tukemisella ei ole YK:n valtuutusta. Tuki perustuu EU:n päätökseen, mutta kaikki EU-maatkaan eivät ole valmiita osallistumaan. Operaatio eskaloi sotaa. Vaara tähän on suurempi kuin koskaan aikaisemmin.

Selonteko väittää Ukrainan pysäyttäneen Venäjän hyökkäyksen, vaikka viime viikkojen tapahtumat kertovat toista. Onko väärä tilannekuva syynä sille, että selonteko ei esitä mitään näköalaa sodan lopettamiseksi rauhanneuvotteluihin? Muistutan, että Istanbulissa viime keväänä Ukraina ja Venäjä olivat löytämässä sopimuksen sodan lopettamisesta. Ehtona oli, että Venäjä vetäytyy hyökkäystä edeltäviin asemiin ja Ukraina luopuu Nato-jäsenyyden hakemisesta. [Välihuutoja kokoomuksen ryhmästä] Ukraina olisi voinut hakea turvatakuut haluamiltan mailta tämän sopimusehdotuksen mukaan, [Ben Zyskowicz: No sehän sai jo Budapestissä!] mutta Yhdysvallat ja Britannia kaatoivat sopimuksen.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Adlercreutz.

14.28 **Anders Adlercreutz r** (vastauspuheenvuoro): Ärade talman! Vuosi sitten helmikuussa pohdimme, voimmeko lähettää kypäriä, muutama kuukausi sen jälkeen pohdimme, voimmeko lähettää ilmatorjuntaa. Pitkin syksyä olemme pohtineet, voimmeko lähettää taisteluvaunuja. Olemme koko ajan hieman jälkijättöisesti auttamassa Ukrainaa. Meidän tulisi nyt päättää, mikä on se meidän strateginen tavoite, mikä on se tavoite, mikä on se lopputulos, jonka me haluamme Ukrainassa saavutettavan, eikä tästä tavoitteesta varmaan ole epäselvyyttä. Tämä on se tavoite, jonka tulisi ohjata meidän apuamme, ei se, että tarkastelemme jokaista apulajia erikseen, jahkaillemme, pohdimme, pohdimme muitten reaktioita.

Suomen kannalta on myöskin selvä, mikä on se meille suotuisa lopputulos. Se maailma, jossa tällaisesta hyökkäyssodasta voi kokea saavansa palkinnon, ei ole se maailma, jonka olemme rakentaneet toisen maailmansodan jälkeen yhteisesti, jonka sääntöpohjaista järjestelmää me olemme olleet rakentamassa. Siksi meidänkin näkökulmasta on yksiselitteisesti niin, että Ukrainan on tässä säilyttävä, Venäjän on peräännyttävä Ukrainasta.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Mäenpää.

14.29 **Juha Mäenpää ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Osallistuminen koulutusoperaatioon loistava tapa tukea Ukrainaa tässä vaiheessa — tieto ja taito eivät jakamalla vähene. Vasemmiston edustaja äsken sanoi, että Suomi luovuttaa Leopard-vaunuja sinne. En tiedä, mistä olette tietonne saanut, mutta minulla ei sellaista tietoa vielä ole. Omasta mielestäni me emme voi luovuttaa tähän sotaan Leopard-vaunuja, ne nimittäin vähenevät. Mutta tähän koulutusoperaatioon osallistuminen on tärkeä ja loistava asia. Ja kuten totesin, tieto ja taito eivät jakamalla vähene, ja me annetaan sitä nyt oikeaan suuntaan.

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Östman.

14.30 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ukrainan tilanne on edelleen erittäin vaikea, ja avun tarve maassa on sekä välitön että jatkuva. Siksi Suomen osallistuminen tähän operaatioon on, niin kuin selonteossakin todetaan, johdonmukaista jatkoa Suomen aiemmin Ukrainalle antamalle tuelle.

Arvoisa puhemies! Ramsteinin kokouksessa tammikuussa Ukrainan ulko- ja puolustusministerit julkaisivat yhteisen vetoomuksen läntisen sotilasavun huomattavaksi tehostamiseksi. Useat Euroopan maat ilmoittivat lisätuesta Ukrainalle sekä ennen kokousta että kokouksen jälkeen. Haluaisin kysyä ulkoministeri Haavistolta: uskotteko te, että kaikki nämä läsnä olleet EU-maat lunastavat Ramsteinissa annetut lupaukset, ja jos, niin mihin mennessä?

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kiljunen, Kimmo.

14.31 **Kimmo Kiljunen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! 24. helmikuuta viime vuonna mursi eurooppalaisen turvallisuusarkkitehtuurin. Yhteinen turvallisuus muuttui yhteiseksi turvattomuudeksi.

Me suomalaiset olemme kokeneet poikkeuksellisen voimakasta solidaarisuutta Ukrainan kansaa kohtaan. Meillä on nimittäin syvämuistissa 30. marraskuuta 1939, sama aggressori, me olimme yksin, ja me tunnistimme sen, mitä tarkoittaa yksin jääminen. Ukrainaa onneksi ei olla jätetty yksin, vaan olemme hyvin avuliaasti ja hienolla tavalla Euroopassa tukeneet, ja laajemminkin on tuettu, ja Suomen apu, kuten ministeri tässä totesi, on ollut kehitysyhteistyön osalta jo sitä luokkaa, että Ukraina on suurin kehitysavun saaja, ja meillä on jo lähes 600 miljoonaa annettu sotilasapua. Itse asiassa nämä summat ovat yli puolet siitä, mitä vuotuinen kehitysyhteistyö meillä on.

Apua Ukraina tarvitsee, ja hyvä, että sitä tehdään tässä. Toivon ministerin vastaavan siihen, että toivottavasti tämä ei kuitenkaan vähennä sitä muuta tukea, mitä meidän kansainväliselle yhteisölle on syytä antaa. Yhteisvastuu nimittäin ei tunne rajoja, ja meidän täytyy pitää näistäkin kansainvälisistä velvoitteista huolta.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Mykkänen.

14.32 **Kai Mykkänen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Venäjä on pysäytettävä ja saatava vetäytymään Ukrainan maaperältä. Sitä vaativat oikeudentunto ja vapaudentunto mutta myös meidän oma etumme, Euroopan ja Suomen etu.

Tässähän taisi käydä vähän niin, että me luulimme olevamme vahvoja talouspakotteilla vääntämään ja luulimme lännen olevan heikko sotilaallisissa toimitissa Venäjän naapurustossa. Kävi päinvastoin: talouspakotteet ovat olleet pettymys, myönnettäköön, mutta toisaalta läntinen sotilasapu ja Ukrainan urhoollisuus ovat mahdollistaneet ihmeen, jota tasan vuosi sitten juuri kukaan ei täällä olisi uskaltanut toivoa. Nyt meidän ei pidä antaa Venäjälle sitä helpotusta, että me olemme jatkuvasti hitaita, ja tässä suhteessa vetoan ulkoministeriin: Nyt Euroopan ja lännen on nopeasti myönnettävä raskaampaa ja myös hyökkäyskykyistä apua, mukaan lukien taistelupanssarivaunut. Jos eurooppalaisen paketin syntyminen Leopard-vaunuissa on Suomen osuudesta kiinni, niin ei se siitä saa jäädä kiinni, etteikö meiltä jokin osuus näistä vaunuista myös löytyisi.

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Honkasalo.

14.34 **Veronika Honkasalo vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pyysin oikeastaan puheenvuoron sen takia, että kuulin edustaja Heinosen välihuudon. Nyt hän valitettavasti ei enää ole salissa. Me kaikki täällä salissa tuemme Ukrainaa. Vain Venäjä on yksin syypää tähän brutaaliin hyökkäyssotaan, ja sota loppuu, kun Venäjä lopettaa sodan ja vetäytyy Ukrainan maaperältä. Me kaikki tietenkin toivomme rauhaa, mutta Ukraina autonomisesti itse päättää, koska Ukraina on valmis rauhasta neuvottelemaan ja millä ehdoilla.

Jatkaisin myös edustaja Kiljusen kysymyksestä. Itse olen tuonut esille, että se Ukrainalle annettava tuki on erittäin tervetullutta mutta sen tulisi olla lisällistä suhteessa siihen kehitysapuun, mitä Suomi antaa. Olisin tästä kysynyt ministeri Haavistolta: mikä se tilanne tällä hetkellä on, ja mikä on tilanne myös UM:n resurssien suhteen? Ukrainassa tarvitaan kipeästi apua jälleenrakennuksen suhteen, ja se on käynnissä jo nyt.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kari, Mika.

14.35 **Mika Kari sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On jälleen kerran hienoa näitten puolustusasioiden ja ulko- ja turvallisuuspolitiikan asioiden käsittelyssä ollessa sanoa, kuinka hienoa tässä salissa näistä asioista on puhua yhdessä, kun yhdessä jaamme niin perusteet ja keinot kuin näkemyksen koko kriisin laajuudesta. Joitain poikkeuksia tästä salista löytyy, mutta sekin osaltaan kertoo sen, että meillä on toimiva demokratia, kyky keskustella näistä asioista vapaassa, demokraattisilla vaaleilla valitussa parlamentissa.

Huoltovarmuusasiat ja kotimainen huoltovarmuus ovat tärkeitä. Meidän puolustusteollisuuden kyky tuottaa tuotteita jatkossa myös omille puolustusvoimille on tärkeä asia, mutta en mene siihen sen enempää. Kysyisin ulkoministeriltä tästä selonteossakin mainitusta tiedusteluriskistä: Meidän kansainvälisissä kriisinhallintaoperaatioissa toimivien henkilöiden suojaus on ollut meillä kaikkien selontekojen yksi keskeinen sisältö. Varmistamme oman henkilöstön hyvinvoinnin tällaisella operaatioalueella. Voitteko tätä teemaa jollain tavalla tässä salissa vielä aukaista?

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Zyskowicz.

14.36 **Ben Zyskowicz kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kuten edustaja Kari, minäkin olen hyvin tyytyväinen siihen, että henkilökohtaisesti voin yhtyä lähes kaikkiin täällä käytettyihin puheenvuoroihin. Edustaja Yrttiaho sen sijaan haluaa edelleen olla uskollinen sille laitavasemmiston vanhalle käsitykselle, että kaikki turvallisuusongelmat Euroopassa johtuvat lähinnä USA:sta ja Natosta. Suomi tukee kaikin tavoin Ukrainaa — hyvä niin.

Ongelma on mielestäni Saksan pidättyvyys ja jarrutus. Saksalaiset perustelevat suunnitelleen näin, että kun heillä on ollut tämmöinen kiihkokansallismielinen diktaattori, joka hyökkäsi naapurimaihin, niin heidän pitää olla erityisen varovaisia. Minä ajattelen, että asia on päinvastoin. Nyt kun Venäjällä on tämmöinen kiihkokansallismielinen diktaattori, joka on hyökännyt naapurimaahan, luulisi, että juuri saksalaiset ymmärtäisivät, miten tärkeätä on antaa Ukrainalle vahvasti tukea.

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kopra.

14.37 **Jukka Kopra kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Täällä on monessa puheenvuorossa peräänkuulutettu tätä Ukrainalle annettavan materiaalsen tuen määrän kasvattamista, ja siitä haluaisin minäkin puhua. Käsitykseni mukaan vuonna 2022 USA:n antama materiaalsen tuki oli suuruudeltaan noin 50 miljardia euroa, kun taas EU:n tuen yhteenlaskettu määrä oli reilusti alle kymmenen miljardia euroa. No, näillä kymmenillä miljardeilla euroilla ei vielä olla saatu Venäjää ajettua Ukrainasta pois. Voidaan siis olettaa, että vähintään samansuuruisia panostuksia tarvitaan tänäkin vuonna ja mahdollisesti ensi vuonna. Vai olisiko näitä summia syytä kasvattaa olennaisesti, ja olisiko oikeasti tarpeen olennaisesti lisätä puolustusteollisuuden kapasiteettia siten, että sitä materiaalia saadaan sinne Ukrainaan toimitettua nykyistä huomattavasti merkittävämpiä määriä ja enemmän? Haluaisin kysyä teiltä, herra ministeri, onko teillä tiedossanne, onko EU:n piirissä nyt käynnissä tällaisia suunnitelmia, jotta tähän tavoitteeseen päästäisiin.

Puhemies Matti Vanhanen: Vielä kolme pyydettyä vastauspuheenvuoroa ja sen jälkeen ministeri. — Edustaja Sjöblom.

14.38 **Ruut Sjöblom kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Joulukuun alussa venäläisen raakaöljyn tuonti EU-maihin kiellettiin, ja nyt helmikuussa tuontikielto laajenee öljyjalosteisiin. On erittäin hyvä, että pakotteet vihdoinkin saatiin voimaan myös öljyn osalta, koska Venäjän öljyntuotanto ja -vientit itse asiassa kasvoivat vuonna 2022. Kansainvälinen energiajärjestö IEA arvioi Venäjän raakaöljyn viennin kasvaneen jopa kahdeksan prosenttia viime vuonna, ja se on surullista. On arvioitu, että nämä pakotteet nyt maksavat Venäjälle jopa 160 miljoonaa euroa joka päivä, joten ne ovat erittäin tärkeitä. Pakotteet ovat ne keinot, joilla voimme ilman väkivaltaa painostaa Venäjää lopettamaan hyökkäyssodan. Toki myös muut keinot, kaikki keinot, auttaa Ukrainaa ovat nyt tärkeitä.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kilpi.

14.39 **Marko Kilpi kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Tämän talven taisteluilla on ratkaiseva merkitys sille, miten sota Ukrainassa tulee vielä jatkumaan. Siksi on äärimmäisen tärkeää, että tuemme edelleenkin kaikin mahdollisin keinoin Ukrainaa ja tulemme sitä jatkossakin tekemään.

Kysyisin ulkoministeriltä: mikäli Ukraina ei saavuta tavoitteitaan, mikäli se ei esimerkiksi onnistu katkaisemaan rintamalinjaa tuosta Melitopolin kohdalta, onko mahdollista, että sota muuttuu jäätyneeksi konfliktiksi, ja voiko se avata Venäjälle mahdollisuuden neuvottelun kautta saavutettavaan pakkoratkaisuun, jota kautta se voisi välttää vastuunsa niihin sotarikoksiin, joihin se on syyllistynyt? Itse en pidä vaihtoehtona edes teoriatasolla sitä, että Venäjä voisi välttää vastuunsa näistä raakalaismaaisista sotarikoksista, joihin se on syyllistynyt. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Valkonen.

14.40 **Ville Valkonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tällä hetkellä mielen yhteiskuntapoliittinen tavoite ei ole tärkeämpää kuin Ukrainan auttaminen voittoon.

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

Euroopassa. Ukraina puolustaa vapautta, kansainvälistä oikeutta, ihmisoikeuksia paljon laajemmin kuin ainoastaan oman maansa osalta, ja on hienoa, että Eurooppa on näin yhtenäisesti Yhdysvaltojen ja muiden liittolaisten kanssa Ukrainan tukena. Sen lisäksi, että tässä on voimakas eettinen näkökulma, eli kansoilla oikeus elää vapaasti omaa elämäänsä rauhassa, niin toki tämä reaali poliittinen näkökulma on myöskin hyvin käsin kosketeltava koko Itä-Euroopalle.

Sen lisäksi, että lännen yhtenäisyys on aivan keskeistä, niin jos ajattelee, miten sota voisi loppua — sotilaallisen käänteiden kautta, Venäjän sisäisen vallankumouksen kautta tai sitten merkittävällä kansainvälisellä uudella painostuksella — kysyn arvoisalta ulkoministeriltä: miten arvioitte tällä hetkellä laajemmin kansainvälisen yhteisön asenteiden kehitystä suhteessa sotaan, erityisesti suurten kehittyvien talouksien kuten Kiinan ja Intian? — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri, kolme minuuttia, ja sen jälkeen puhujalistaan.

14.42 Ulkoministeri Pekka Haavisto: Arvoisa puhemies! Kiitos ensinnäkin eduskunnalle valtavasta yksimielisyydestä tärkeässä asiassa. Uskon, että tämä antaa niille suomalaisille, jotka tähän koulutusoperaatioon osallistuvat, valtavan vahvan tuen, että eduskunta on tästä näin yksimielinen. Koetan muutamia asioihin tässä puuttua.

Edustaja al-Tae kysyi, onko rauhalla perspektiiviä. Zelenskyin rauhansuunnitelmahan on julkaistu, kymmenkohtainen suunnitelma. Siinä on ikään kuin Ukrainan näkökulmasta ne asiat, jotka ovat heille tärkeitä. Se alkaa itse asiassa ydinturvalla ja Zaporizžjan voimalan tilanteella. Ja tässä kansainvälinen atomienergiajärjestö IAEA ja sen johto ovat tehneet tärkeää työtä, että jotkut näistä komponenteista, niin kuin sanoittekin, ovat sellaisia, joiden eteen tehdään jo työtä, ja toivottavasti työ kantaa hedelmää.

Edustaja Yrttiäho, pohditte sitä, mikä on tällaisen operaation laillisuus. Takanahan on Ukrainan pyyntö. Ukraina on joutunut hyökkäyssodan kohteeksi. YK:n peruskirjan 51 artikla antaa mahdollisuuden puolustautua, oikeuden puolustautua, pyytää toisilta apua, kunnes YK:n turvaneuvosto ratkaisee kysymyksen. Ja nyt tiedämme, että turvaneuvosto on tässä asiassa jäänyt, mutta maalla on oikeus puolustautua, ja se voi pyytää muilta apua, ja muut voivat tätä apua antaa. Näin juuri teemme. [Ben Zyskowiec: Juuri näin!]

Edustaja Mäenpää ja jotkut muut kysyivät Leopard-asiasta. Edustaja Zyskowiec viittasi myöskin Saksan kantoihin. Saksalla meni aikaa päätöksentekoon. Nyt, kun se on päätöksensä tehnyt, ehkä Saksa sitten painostaa vähän muita tulemaan tähän pakettiin mukaan, ja tässä jokainen voi tehdä sitten oman osansa. Tiedän, että keskustelut ovat kesken, joten en niihin nyt sen tarkemmin tässä puutu.

Edustaja Östman kysyi, pitävätkö Ramsteinissa tehdyt lupaukset. Uskon, että pääosin varmaan pitävät. Mutta on hyvin tärkeää huomata, että monet maat ovat antaneet jo niin paljon materiaalia, että heidän oma kestävyksensä on aika lailla jopa riskialttiina tällä hetkellä. Eli tämä liittyy tähän sotatarviketuotantoon, josta monet kysyvät, voiko sitä nopeuttaa, voiko sitä lisätä. Ja tähän pyritään nyt EU:ssa, toivottavasti koordinoituihin toimenpitein.

Kysyttiin myöskin kehitysyhteistyöstä, onko tämä lisääistä. Pääosa tästä Ukrainalle menevästä tuesta on ollut lisääistä. Siitä on päätetty erikseen, eli se ei ole ollut pois mistään tällä hetkellä.

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

Edustaja Mykkänen totesi tämän EU:n roolin: voisiko EU toimia vielä tehokkaammin, vielä nopeammin? EU on tavallaan kyllä vetänyt näitä vankkureita aika tehokkaasti eteenpäin ja ollut hyvin aikaisessa esimerkiksi pakotteissa ja omissa rauhanrahaston käyttösuunnitelmissaan. Eli kyllä uskon, että EU pystyy tätä solidaarisuustyötä edelleenkin johtamaan, mutta painetta tietysti pitää olla myös kaikista EU:n jäsenmaista.

Edustaja Kari kysyi tiedustelunäkökulmasta, millaisia uhkia tähän sisältyy. Ehkä sanon sen näin päin, että juuri sen vuoksi emme kovin yksityiskohtaisesti avaa sitä, missä olemme mukana, keitä koulutamme, mitä materiaaleja lähetämme, ja muuta, koska tähän liittyy juuri niitä uhkia, joista tässä sanoitte.

Edustaja Zyskowiecille ja edustaja Kopralle vastasinkin jo tästä puolustuskapasiteetista.

Edustaja Sjöblomin olen kanssa samaa mieltä. Pakotteet alkavat purra, alkavat toimia, toimivat tehokkaasti nyt myös öljytuotteiden osalta.

Sitten oli vielä kysymys tästä, voiko Venäjä luiskahtaa vastuustaan. Nyt tehdään hyvin paljon työtä näiden sotarikosten selvittämiseksi. Niitä on rekisteröity, niitä on dokumentoitu. Suomikin on tukenut kansainvälistä rikostuomioistuinta tässä. Nämä kaikki dokumentit jäävät olemaan, enkä usko, että näistä vastuista voi luiskahtaa pitkällä tähtäimellä irti. — Kiitoksia.

Puhemies Matti Vanhanen: Puhujalistaan. — Edustaja Kopra. [Kimmo Kiljunen: Onko kahden minuutin puheenvuoroja vai pidempiä?] — Viiden minuutin puheita.

14.46 Jukka Kopra kok: Arvoisa herra puhemies! Kohta on kulunut siis vuosi siitä, kun Venäjä eskaloï Ukrainan sodan suurhyökkäyksellään. Venäjän aloittama ja käymä hyökkäyssota on aiheuttanut ja aiheuttaa Ukrainassa suunnatonta kärsimystä. Ukraina on urhealla taistelullaan onnistunut torjumaan valloittajan kavalimmat aikeet, mutta puolustustaistelu on edelleen ankaraa eikä loppua näy. Uskon, että osaltaan Ukrainan puolustautumisessa ovat auttaneet länsimaiden toimittama puolustusmateriaali sekä taloudellinen ja humanitäärinen tuki. Myös länsimaiden asettamilla pakotteilla on oma vaikutuksensa Ukrainan hyväksi. Venäjän toimet Ukrainassa ovat kaikin puolin tuomittavia keinotekoisine kansanäänestyksineen ja alueliitoksineen. Niitä ei voi kansainvälinen yhteisö hyväksyä. Sota ei näytä olevan lähelläkään päätepistettään, ja kuinka voisi ollakaan niin kauan kuin Venäjän sotajoukkoja on Ukrainan maaperällä. Länsimaiden, Euroopan unionin ja Suomen tulee jatkaa tukeaan niin kauan, että Ukraina on vapautettu. Ukrainan voitto riippuu useasta eri asiasta, joista tämä lännen antama tuki on yksi merkittävä osa.

Koulutusapu ukrainalaisille joukoille on kokonaisuuden kannalta merkittävä toimi, mutta pitkällä tähtäimellä tarvitaan systemaattinen lähestymistapa puolustusmateriaalituotannon kasvattamiseen ja avun viemiseen Ukrainaan. Jotta voisimme jatkaa Ukrainan auttamista, on sitä alettava toteuttaa siis määrätietoisemmin, suunnitelmallisemmin ja ennen kaikkea suuremmassa mittakaavassa. Ukraina pystyy karkottamaan Venäjän joukot, jos sillä on riittävä toimintakyky ja tarpeeksi materiaalia. On tärkeää, että länsimaat ovat järkähtämättä tässä apuna.

Rauhanomaisten ruususenunivuosien aikana Euroopan puolustusteollisuutta on ajettu rajusti alas. Armeijat ja teollisuus eivät pitäneet Venäjän aloittamaa sodankaltaista tilannetta enää todennäköisenä, ja luultiin, ettei entisen kaltaista materiaalituotannon kapasiteettia enää tarvittaisi — väärin meni. Mutta nyt virhe on tunnustettava ja alettava nopeasti nostaa Euroopan kykyä tuottaa puolustustaistelumateriaalia, sillä varastoissa oleva tavara

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

ei riitä halutun lopputuloksen saavuttamiseen Ukrainassa. On siis heti kaikin keinoin edistettävä sitä, että puolustustarviketeollisuuden kapasiteettia saadaan kasvatettua mahdollisimman laajasti Euroopan maissa. Se maksaa, mutta jos tätä ei tehdä, hinta tulee olemaan monin verroin suurempi. Tehtävä ei muutoinkaan ole helppo komponentti- ja työvoimapolasta johtuen, mutta yhtä kaikki toimeen on ryhdyttävä tarmokkaasti. Uskon, että tämänkaltaista suuruuden ekonomiaa ymmärretään myös Moskovassa, ja kun siellä havaitaan materiaalituotannon lännessä vain kasvavan, voi olla, että sovittelunhaluakin alkaa löytyä.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Heinonen.

14.49 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Hyvät edustajakollegat ja muut täysistuntoa seuraavat! Venäjä hyökkäsi Ukrainaan vuonna 2014, valloitti Krimin ja on tämän jälkeen käynyt sotaa Ukrainaa vastaan. Täysimittaisen hyökkäyksen Venäjä aloitti 24. helmikuuta 2022. Tämän väliajan, valitettavasti, länsi, koko länsi, oli liian hampaaton Venäjän kanssa.

Venäjän hyökkäyssota rikkoo räikeästi kansainvälistä oikeutta ja on johtanut laajaan humanitäärisen kriisiin. Nyt tämän vuoden aikana Venäjän hyökkäyssodan vuoksi yli 14 miljoonaa ihmistä on joutunut jättämään kotinsa ja noin 18 miljoonaa ihmistä tarvitsee humanitääristä apua. Tätä apua meidän pitää myös lisätä. Ukraina on kyennyt pysäyttämään Venäjän hyökkäyksen ja valtaamaan osin omia alueitaan takaisin. Laajoja Ukrainan maa-alueita on kuitenkin edelleen Venäjän valloituksen hallussa.

Suomi on tukenut Ukrainaa sekä kansallisesti että osana EU:ta, ja Suomi on myöntänyt Ukrainaan humanitääristä apua, kehitysyhteistyötukea, materiaalitukea, puolustusmateriaalitukea ja nyt myös koulutustukea. Tätä tukea on jatkettava Ukrainan lopulliseen voittoon asti.

Ukraina on pyytänyt EU:lta tukea asevoimiensa kouluttamiseksi niin lyhyellä, keskipitkällä kuin pitkällä aikavälillä, ja olemme osallistuneet asevoimien koulutukseen Isossa-Britanniassa noin 20 henkilön osastolla osana monikansallista koulutusoperaatiota. Nyt EU on mukana tekemässä uutta EUMAM-operaatiota, ja tämä Ison-Britannian operaatio on huomioitu tässä. Ukrainan asevoimien tämänhetkisiin tarpeisiin kuuluvat sotilaallinen perus- ja joukkokoulutus sekä henkilöstön lääkintään, logistiikkaan, kemiallisia, biologisia ja radioaktiivisia aseita koskevaan suojelutoimintaan, pioneeritoimintaan sekä kyberturvallisuuteen liittyvä sotilaallinen erikoiskoulutus sekä aselajien yhteistoimintaan liittyvä kouluttajakoulutus. Ukrainaa tukeva Euroopan unionin sotilaallinen avustusoperaatio perustettiin siis lokakuussa, ja tämän nyt aloitettavan operaation kestoksi on määritelty kaksi vuotta.

Suomi on antanut Ukrainalle puolustusmateriaalitukea 11 paketilla. Ukrainalle toimitettavien puolustusmateriaalipakettien yhteisarvo on noussut jo merkittäviin summiin. Operatiivisista syistä sekä avun turvallisen perillemenon takia avun sisällöstä, toimitustavasta ja aikatauluista ei ole annettu julkisuuteen meillä tarkempia tietoja, mutta niin kuin puolustusministeri Kaikkonen on todennut, ihan tappavaa materiaalia se on ollut. Suomi on vuonna 2022 eli viime vuonna osoittanut lisäksi humanitääristä apua ja kehitysyhteistyötukea Ukrainaan reilut 100 miljoonaa euroa.

Mutta kumpi voittaa sodan? Ukraina, mutta edessä on uuvuttava ja kuluttava kulutussoita. Kulutussodan aikana pyritään aiheuttamaan viholliselle niin suuria materiaali- ja henkilötappioita, että se ei lopulta pysty enää jatkamaan taistelua. Ja Venäjällä, Putinin Venäjäl-

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

lä, ei nuorilla venäläismiehillä, omilla nuorukaisilla, ole mitään arvoa. Tappionsietokyky on Venäjällä ollut aina korkea, jopa omaa kansaakin halveksuva. Ja enää tänään eivät edes venäläiset äidit uskalla poikiaan puolustaa — Tšetšenian sodan aikaan uskalsivat — nyt äiditkin on vaiennettu.

Venäjänkin varastot ehtyvät, mutta epätarkkoja ja vanhentuneita ammuksia siellä riittää. Päiväkodit, koulut, asuintalot ja muut ovat vaarassa, kun heikolla motivaatiolla toimivat joukot käyttävät vanhentunutta kalustoa. Ja tämä kaikki tapahtuu vain Vladimir Putinin takia. Seuraavan Putinin Euroopan-matkan kohde tulee olla Hollannissa.

Tämän takia meidän tulee jatkaa ja vahvistaa tukeamme. Ukraina ei taistele vain oman maansa vapauden ja itsenäisyyden puolesta vaan koko demokraattisen maailman puolesta. Nykyisellä kyvyllä Saksan kuuden kuukauden ammustuotannon koko kapasiteetti kuluu Ukrainassa reilussa vuorokaudessa. Tämä kuvaa, mitä kulutussota on. Euroopan ja myös Suomen tulee nostaa tuotantomääriä.

Meillä on 1 300 kilometriä itärajaa, ja kaikki nämä ratkaisut tulee tehdä ja arvioida tästä tulokulmasta. Leopardien antaminen: ovatko ne Leopard R:iä, joita voisimme antaa? Koulutusta me voimme antaa, mutta samaan aikaan meidän tulee skaalata meidän omaa tuotantoamme Patriassa, Sakossa, C.P.E. Productionissa ja muissa tällaisissa yhtiöissä, joiden materiaalia tarvitaan Ukrainassa ja valitettavasti mahdollisesti myös tulevaisuudessa muualla. Meidän pitää varautua kaikista pahimpaan.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Mäenpää.

14.54 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Meillä on lähetekeskustelussa Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle Suomen osallistumisesta Ukrainaa tukevaan Euroopan unionin sotilaalliseen EUMAM Ukraine -avustusoperaatioon; osallistuminen koulutus- ja neuvonantotehtäviin Puolassa.

Arvoisa puhemies! Kouluttaminen on loistava keino Ukrainan tukemiseen. Tieto ja taito eivät jakamalla vähene. Ukraina on pyytänyt EU:lta tukea asevoimiensa kouluttamiseksi lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä, minkä vuoksi Ukrainaa tukeva Euroopan unionin sotilaallinen avustusoperaatio perustettiin EU:n ulkoasiainneuvostossa 17.10.2022. Operaation tavoitteena on tarjota koulutusta 15 000 ukrainalaissotilaalle. Suomi olisi mukana enintään 50 sotilaalla marraskuuhun 2024 saakka. Tämä sisältää osallistumisen koulutus- ja neuvonantotehtäviin Puolassa sekä tähän liittyviin esikunta-, hallinto- ja tukitehtäviin EU-jäsenmaiden alueella. Tarkoitus on aloittaa keväällä 2023 Ukrainan asevoimille annettavalla koulutusmoduulilla, jossa Suomi kouluttaa erikseen valituista ukrainalaisista sotilaista koostuvan noin 30 sotilaan joukon.

Suomi on tukenut Ukrainaa sekä kansallisesti että osana EU:ta. Olemme myöntäneet Ukrainaan humanitääristä apua, kehitysyhteistyötukea, materiaalitukea, puolustusmateriaalitukea ja koulutustukea. Koulutusoperaationa EU:n oma ei ole ensimmäinen, johon Suomi osallistuu Ukrainan asevoimia koskien. Isossa-Britanniassa tasavaltamme on kouluttanut ukrainalaisia noin 20 henkilön osastolla osana monikansallista koulutusoperaatiota, jossa tavoitteena on ollut 10 000 ukrainalaisen siviilin kouluttaminen sotilaaksi.

Arvoisa puhemies! Suomella on nähdäkseni vankat perustelut osallistua Ukrainan tukemiseen erityisesti juuri sotilaallisen koulutustoiminnan muodossa.

Ensinnäkin kouluttamalla, opastamalla, neuvomalla ja jakamalla ajatuksia eivät opit meiltä mihinkään katoa. Kuten alussa sanoin, tieto ja taito eivät jakamalla vähene.

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

Toisekseen, kuten itse selonteossakin sanotaan, operaatioon osallistuminen vahvistaa kansallista puolustuskykyä. Auttamalla Ukrainaa autamme myös omia sotilaitamme kehittymään sotilaallisessa kouluttamisessa kriisitilanteen ollessa käynnissä. Tämänkaltaista toimintaa olemme harrastaneet ennenkin. Esimerkkinä tästä on sotilaallinen operaatio Irakissa nimeltään OIR, joka on Yhdysvaltain johtama kansainvälisen Isisin vastaisen koalition operaatio. Suomi jatkaa näillä näkymin osallistumista OIR-operaatioon noin 75 sotilaalla vuoden 2024 loppuun asti. Huomautin eduskunnassa asian käsittelyn yhteydessä viime joulukuussa, että osallistuminen kansainväliseen neuvontatoimintaan kehittää merkittävästi suomalaisten sotilaiden osaamista, toimintakykyä ja valmiutta toimia kansainvälisessä toimintaympäristössä.

Puolan ja Irakin operaatioilla on toki eronsa ja siten kansallisesta näkökulmasta molemmilla oma paikkansa maamme sotilaallisen suorituskyvyn ylläpidossa ja parantamisessa. Ukrainalaisille koulutettavat taidot tulevat sotatilan vuoksi epäilemättä heti käyttöön. Lisäksi Ukraina, jossa sotilaat luonnollisesti Puolassa opittuja taitojaan lopulta käyttävät, on maantieteen, ilmaston ja oletetun vastapuolen osalta parempi verrokkimaa saaduille kokemuksille kuin kaukomaat, joten sodasta kertyvät opit hyödyttävät paremmin myös omaa kansallista turvallisuuttamme.

Lopuksi haluan sanoa vielä, että kouluttaminen on loistava tapa tukea Ukrainaa. Tieto ja taito eivät jakamalla vähene. Omasta mielestäni Suomen ei tule luovuttaa tähän kyseiseen sotaan Leopard-vaunuja, ne nimittäin vähenevät. Meidän ei rajanaapurina tule eskaloida tilannetta antamalla vaunuja sinne. Meillä on niitä itsellämme liian vähän.

Arvoisa puhemies! Tässä olivat huomioni keskusteluun. — Kiitoksia.

Puhemies Matti Vanhanen: Käytettävissä olevan ajan puitteissa vielä edustaja Valkonen.

14.59 Ville Valkonen kok: Arvoisa puhemies! Tällä hetkellä Euroopassa ei ole mitään tärkeämpää poliittista tavoitetta kuin Ukrainan voiton varmistaminen. Lännen yhtenäisyys on tässä ilmeisesti elintärkeää. Ukrainan tukeminen on oikein, mutta se on myös reaali-poliittinen, hyödyllinen valinta, varsinkin Venäjän naapurissa olevalle pienelle kansalle, kuten Suomi. Koko Itä-Euroopan turvallisuuspoliittinen arkkitehtuuri murentuisi, jos Venäjä voittaisi tämän konfliktin, tai jopa siinä tapauksessa, että Venäjä ei sitä häviäisi.

Lisäksi se, mitä Ukrainassa tapahtuu, määrittää sitä, miten koko epädemokraattinen maailma tulee jatkossa käyttäytymään. Mehän emme tiedä, miten diktatuurit tekevät päätöksiä, minkälainen esimerkiksi Kiinan suunnitelma on vaikkapa Taiwanin osalta. Edessä on pitkä, teknis-taloudellinen ja poliittinen kamppailu, toinen kylmä sota, jossa vapaa maailma ottaa mittaa epädemokraattisesta maailmasta. Lännen on oltava valmis nostamaan puolustusteollista kykyään huomattavasti. Tämä on yksinkertaisesti tunnustettava.

Arvoisa puhemies! Tukea on jatkettava Ukrainan voittoon saakka. Venäjän voitto tarkoittaisi niin synkkiä vuosikymmeniä Euroopalle, että sitä me emme halua — emme itsellemme emmekä tuleville polville. Lisäksi konfliktien uhka koko maailmassa kasvaisi, kun kaikki diktaattorit saisivat viestin, että voimalla voi vielä 2000-luvulla saada tahtomansa. Onneksi tällä hetkellä sota ei kulje Putinin toiveiden mukaan. Hän ei ole saanut haluamaansa, ja meidän pitää tehdä kaikkemme, ettei niin käykään. Venäjä on osoittautunut paljon heikommaksi kuin alun perin arvioitiin ja pelättiin.

Lännelle on myöskin keskeistä huomata, että Venäjän eskalaatiopelottelut eivät ole toteutuneet. Se on selkeä viesti meille kaikille: lisää tulivoimaista tukea Ukrainalle. Viivyt-

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

tely maksaa henkiä, epäröinti maksaa henkiä. Se pitkittää sotaa, jos jokin. Tämä tarkoittaa esimerkiksi Suomen osalta Leopardien lähettämistä Ukrainaan.

Arvoisa puhemies! Lännen yhtenäisyys on kaikkein keskeisin asia tämän sodan tulevaisuuden määrittämiseksi, mutta muuta maailmaa ei pidä unohtaa. Muu kansainvälinen yhteisö voisi olla se taho, joka ulkopuolelta, tavalla tai toisella, muuttaisi kehityskulkua Ukrainassa. On epätodennäköistä, että rintamalla tapahtuu merkittävää käännettä ainakaan lähiaikoina, ja on epätodennäköistä, että Venäjän sisäinen kehitys tai analyysi tilanteesta muuttuu, mutta jos suuret kehittyvät taloudet tai muuten kansainvälinen yhteisö nykyistä laajemmin ryntäisi määrätietoisesti tuomitsemaan sodan, sillä saattaisi olla merkitystä. Tämän takia Ukrainan asiaa on pidettävä esillä kaikilla mahdollisilla rintamilla, erityisesti YK:ssa ja kahdensivolisesti. Kehitysmallat täytyy saada vakuutettua siitä, että sääntö pohjainen järjestelmä on heidänkin etunsa. Tämänkin työ on hyvin pitkäjänteistä ja vaatii resursseja. Nämä ajat eivät todellakaan ole oikea aika leikata Suomen kansainvälisen toiminnan resursseja.

Arvoisa puhemies! Ukrainan sodassa meiltäkin vaaditaan sisua ja sinnikkyyttä jatkaa tukea ja Ukrainan asian edistämistä kaikilla rintamilla kansainvälisessä yhteisössä. Se, mitä meiltä vaaditaan, on kuitenkin varsin vähän verrattuna siihen, mitä Ukrainan kansalta tällä hetkellä vaaditaan. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa päiväjärjestyksen muiden asiakohtien tultua käsitellyiksi.

Asian käsittely keskeytettiin kello 15.04.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 17.42.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt sitten seuraavaksi jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan numero 3 käsittelyä. Mihinkäs siellä jäätikinkään? — Edustaja Yrttiaho.

17.42 **Johannes Yrttiaho vas:** Puhemies! Hallitus esittää 50 suomalaissotilaan lähettämistä Puolaan kouluttamaan ukrainalaisia sotimaan Venäjää vastaan. Hallitus lähettää Ukrainaan myös Suomen Leopard-panssareita. Näiden lukumäärää ei ole kerrottu. Puolustusministeriön mukaan Suomen sotilaallisen avun arvo on viimeisimmän paketin myötä lähes 600 miljoonaa euroa. Uusi tukipaketti on jo valmisteilla.

Ukrainan sotilaallisella tukemisella ei ole YK:n turvallisuusneuvoston valtuutusta. Sillä ei ole myöskään yleiskokouksen mandaattia. Tuki perustuu Euroopan unionin päätökseen. Kaikki EU:n jäsenmaatkaan eivät ole valmiit osallistumaan sotilaskoulutukseen. Kun operaatiolla ei ole YK:n valtuutusta, ei turvaneuvoston eikä yleiskokouksen, toimii Suomi nyt toisen maailmansodan kokemuksesta rakennetun YK:n kollektiivisen järjestelmän ohi ja toimillaan murentaa sitä. Se ei ole Suomen edun mukaista.

Puhemies! Selonteko väittää Ukrainan kyenneen pysäyttämään Venäjän hyökkäyksen. Tämä ei pidä paikkaansa: viime viikot kertovat aivan toista. Rauha mainitaan selonteossa vain kerran ja silloinkin perusteluna Ukrainan sotilaalliselle tukemiselle. Marinin hallitus

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

näyttää pääministerin johdolla uskovan sokeasti Ukrainan sotilaalliseen voittoon. Ehkäpä juuri siksi selonteko ei esitä edes näköalaa sodan lopettamisesta aloittamalla välttämättömät rauhanneuvottelut järjestömän tappamisen ja tuhojen pysäyttämiseksi.

Hallitusta ei myöskään huolestuta sodan eskalaation vaara, vaikka se on tällä haavaa suurempi kuin koskaan aikaisemmin sitten Venäjän hyökkäyksen. EU-operaatio muodostaa merkittävän eskalaatoriskin. Operaation ulottuminen vuoden 2024 loppuun ja varautuminen operaation jatkamiseen vielä senkin jälkeen kertovat valmistautumisesta sodan pidentymiseen ja laajenemiseen, ei sen päättämiseen ja rauhanneuvotteluihin. Samaa viestivät tässä salissa käytetyt monet, suorastaan sotaisat puheenvuorot. Eikö Suomella todella ole — eikö sillä tulevaisuudessakaan haluta nähdä — minkäänlaista panosta rauhan aikaansaamiseksi? Nykyisen valtiojohdon vähäistä kiinnostusta sodan lopettamiseen ja rauhan edistämiseen kuvastavat myös tasavallan presidentin lausunnot, joiden mukaan hän ei näe tarvetta pitää yhteyttä Venäjän johtoon. Onneksi useat merkittävät EU-maiden johtajat näkevät toisin.

Puhemies! Haluan vielä muistuttaa, että vuosi sitten keväällä Turkin järjestämissä Istanbulin neuvotteluissa Ukraina ja Venäjä olivat löytämässä yhteisymmärryksen sodan lopettamisesta. Venäjä oli valmis vetämään joukkonsa asemiin, joissa ne olivat ennen 24. helmikuuta tapahtunutta hyökkäystä. Ukraina oli valmis luopumaan sotilasliitto Naton jäsenyyshankkeesta. Sopimus edellytti Venäjän vetäytymisen jälkeen neuvottelujen aloittamista niistä alueista, joiden hallinnasta ei ollut yksimielisyyttä. Ukraina olisi voinut hakea sopimukselle turvatakuut haluamiltaan mailta. Istanbulin sopimus ei kuitenkaan kelvannut Yhdysvalloille ja Britannialle, jotka pitivät huolta siitä, ettei sopimusluonnoksen pohjalta syntynyt ratkaisua koskaan hyväksytty. — Kiitos, puhemies.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos, edustaja Yrttiaho. — Seuraavaksi edustaja al-Tae, edustaja al-Tae poissa. Edustaja Kiljunen, Kimmo, poissa. — Edustaja Myllykoski.

17.47 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! Nyt kun keskustelemme tästä Ukrainan operaatioon osallistumisesta, koulutus- ja neuvonantotehtävistä, pidän eduskunnassa käytettyjen puheenvuorojen kannalta keskustelua samansuuntaisena kuin ovat edustajan omat ajatukset. Eli eduskunnassa meillä on yhteinen sävel siitä, kuinka ja minkälaista apua tässä vaiheessa on hyvä Ukrainalle antaa. Toki on kalustoon liittyviä huomattavia haluja, mutta pidän tärkeänä, että juuri tässä esityksessä suunnataan jo pitkälle, ei vain yhteen avun toimittamisen muotoon, ja nyt puhutaan pitkäkestoisemmasta, kahden vuoden ajasta, johonka ollaan sitoutumassa. Olenkin varma, että Ukrainalle parasta, mitä Suomella voi olla antaa sodankäymiseen ja siviilien ja oman suvereniteetin puolustamiseen vientituotteena, on kyllä juuri se osaaminen, jota sodankäyntiin meiltä voidaan antaa. Eli on hyvä, että pystymme auttamaan ukrainalaisia heidän puolustustaistelussaan oman maansa ja omien siviiliensä suojaamiseksi.

Kuitenkin pitää muistaa, että osaamisen myötä sodankäynnissä tulee myös menestymisiä, ja siinä menestymisen hetkessä toivon totisesti ja uskonkin meidän Puolustusvoimilta annettavan koulutuksen pitävän sen moraliteetin, mitä nykyaikaisessakin sodankäynnissä kansainvälisten sopimusten mukaan on ja mihinkä Suomi on sitoutunut: osaamme kohdella niitä vihollisjoukkoja, jotka mahdollisesti jäävät sotavangeiksi, sillä sodankäynnin ohjekirjalla, joka on, siten että hekin ovat ihmisiä, ja samalla tavalla myös niitä siviilejä. Eli

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

Suomi vie sitä omaa tietämystään ja moraliteettia, mitä siviilikriisinhallinnoissakin olemme muualle maailmaan vieneet. Suomalaisiin uskotaan ja luotetaan, ja toivotaan, että tämä myös tässä avunannossa ja neuvonnassa on siinä roolissaan, jota ei myöskään unohdeta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, kiitos. — Ja edustaja Autto.

17.50 Heikki Autto kok: Arvoisa herra puhemies! Hyvin pian tulee kuluneeksi vuosi Venäjän rajua hyökkäysvaihetta Ukrainassa, mutta on tärkeää muistaa, että sota on jatkunut jo kahdeksan vuotta ja Venäjän aggressio naapureitaan kohtaan, Venäjän aggressio Eurooppaa kohtaan, jo paljon pitempään.

Arvoisa puhemies! Koko maailma on tietysti sekä ensin pysähtynyt että sen jälkeen ryhtynyt toimeen tämän Venäjän aivan silmittömän, kaamean hyökkäyksen edessä. Kun nähdään ne sotarikokset ja kaikki kaameudet, joita Venäjä on ollut valmis ukrainalaisiin kohdistamaan, niin siinä on vaikea kenenkään jäädä kylmäksi. Venäjän toimet edustavat valtiojohtonsa imperialistista valloituspolitiikkaa, jota esimerkiksi presidentti Putin tuntuu avoimesti ihannoivan, kun viittaa puheissaan aiempiin Venäjän hirmuhallitsijoihin. On todella kylmäävää, että tällaista toimintaa ja tällaista politiikkaa Euroopassa vielä 2020-luvullakin harjoitetaan.

Arvoisa puhemies! Tämän vuoksi Suomen ja koko Euroopan ja koko vapaan maailman tuen tulee vankkumatta olla ukrainalaisten puolella, ja on todella tärkeää, että tänään tällä päätöksellä voimme lähettää suomalaisia sotilaita kouluttamaan ja antamaan neuvoa tämän EU:n yhteisen avustusoperaation kautta. On todella tärkeää, että läntiset yhteisöt ja yhteistyörakenteet, kuten tässä tapauksessa EU, voivat olla yhtenäisiä ja voivat olla ihmisoikeuksien, kansakuntien suvereniteetin ja kansainvälisen lain puolella.

On tietysti erittäin surullista, niin kuin kuulumme vasemmistoliiton edustaja Yrttiahon puheenvuorosta aiemmin, että YK on asiassa toimintakyvytön. Onhan se kyllä todella käsittämätöntä, että Venäjä, joka säännönmukaisesti hyökkäilee naapurimaihinsa, voi olla YK:n turvallisuusneuvoston jäsen. Sehän on täysin perusteetonta ja käsittämätöntä, että näin voi olla. Venäjä toimii vastoin kaikkea sitä, mitä YK periaatteessa edustaa. Venäjä on rauhan vastakohta tässä ajassa.

Arvoisa puhemies! Venäjä täytyy pysäyttää nyt. Se ei kuitenkaan ole helppoa. Venäjällä on Neuvostoliiton perintönä kykyä tuhoamissodankäyntiin, ja Venäjällä on edelleen kykyä myös tätä kriisiä eskaloida ja tuhoamistyötä niin Ukrainassa kuin laajemminkin jatkaa. Jotta tuota tuhotyötä ei levitetä laajemmin Eurooppaan, on vain yksi vaihtoehto, ja se on se, että Ukrainan on voitettava. Se, että Ukraina voittaa, on ainoa mahdollisuus myös kestävään rauhaan.

Mutta niin kuin me suomalaiset olemme aina ymmärtäneet, vanha viisaus on, että jos haluamme rauhaa, pitää varautua sotaan. Nyt on aika, jolloin myös Suomessa mutta laajemminkin Euroopassa sotatarviketuotanto, puolustusmateriaalituotanto, täytyy saada määrätietoiseen kasvuun, niin että pystymme paitsi tukemaan Ukrainaa tässä akuutissa tilanteessa tietysti hyödyntämällä niitä varastoja, joita meillä itsellämme on — Suomella onneksi on, mutta valitettavasti olemme hyvin harvalukuisessa joukossa, niiden maiden joukossa, joilla on varastoja — ja pystyisimme saamaan myös eurooppalaisille kumppaneillemme mahdollisuuden vahvistaa omia sotatarvikevarastojaan ja sotavoimiaan niin, että voimme tukea Ukrainaa voittoon. Ukrainan voitto on tie rauhaan, ja rauhan tulee olla kaikkien taivoitteena.

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin ulkoasiainvaliokuntaan, jolle puolustusvaliokunnan on annettava lausunto.

4. Hallituksen esitys laiksi sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaansaattamisesta annetun lain 59 §:n muuttamisesta sekä eräiksi muiksi laeiksi annetun hallituksen esityksen (HE 319/2022 vp) täydentämisestä

Hallituksen esitys HE 328/2022 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Matti Vanhanen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään sosiaali- ja terveysvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto.

Lähetekeskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. — Keskustelu, ministeri Kiuru.

Keskustelu

15.04 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on hallituksen esitys laiksi sosiaali- ja terveydenhuoltoa sekä pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaansaattamisesta annetun lain 59 §:n muuttamisesta sekä eräiksi muiksi laeiksi annetun hallituksen esityksen täydentämisestä. Tällä esityksellä siis täydennettäisiin ennen joulua eduskunnalle annettua hallituksen esitystä, joka koskee Lapin ja Etelä-Savon hyvinvointialueiden mahdollisuutta ylläpitää kahta ympärivuorokautisesti päivystävää yhteispäivystysyksikköä toistaiseksi voimassa olevana mahdollisuutena, kun sote-uudistuksen niin sanotun voimaansaattolain nojalla kahta tällaista yksikköä voisi ylläpitää vain vuoden 2032 loppuun saakka.

Nyt annetussa täydentävässä esityksessä ehdotetaan, että valtio voisi korvata Lapin ja Etelä-Savon hyvinvointialueille kahden ympärivuorokautisen yhteispäivystysyksikön ylläpidosta aiheutuvia ylimääräisiä kustannuksia myöntämällä niille erillisen valtion korvauksen. Korvaus voitaisiin maksaa hyvinvointialueelle niistä ylimääräisistä kustannuksista, joita hyvinvointialueelle aiheutuu kahden ympärivuorokautisen yhteispäivystysyksikön ylläpidosta. Erilliskorvauksen määrä ei kuitenkaan saa ylittää 20:ta prosenttia koko hyvinvointialueen ympärivuorokautisen yhteispäivystyksen toimintakuluista, joista on vähennetty toiminnasta saadut tulot. Esityksen taustalla on eduskunnan lausuma, jonka mukaan eduskunta edellyttää, että hallitus turvaa Kemin ja Savonlinnan sairaaloiden riittävän palvelutason ja ryhtyy tarvittaessa toimenpiteisiin sen varmistamiseksi.

Tämän korvauksen maksaisi valtiovarainministeriö. Laissa myös säädettäisiin Lapin ja Etelä-Savon hyvinvointialueen velvoitteesta antaa selvitys korvausta hallinnoivalle valtiovarainministeriölle korvauksen määrittämiseen tarvittavista tiedoista korvauksen saamiseksi. Niille palveluja tuottavilla palveluntuottajilla olisi velvollisuus antaa tietoja hyvinvointialueelle korvauksen maksamista varten. Hyvinvointialueella ja palveluntuottajilla

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

olisi lisäksi velvollisuus antaa tietoja valtiovarainministeriölle. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää tarkemmin tietyistä asioista.

Tarkemmat summat siitä, kuinka paljon korvausta maksetaan, määräytyisivät siis hyvinvointialueen selvityksen perusteella. Suuntaa-antavana arviona arvioidaan, että korvauksia tulisi maksettavaksi yhteensä näille hyvinvointialueille vuosittain noin 9 miljoonaa euroa. — Kiitoksia!

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kiljunen, Kimmo.

15.07 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Tarkistaisin, onko minun mahdollista kysyä hieman yleisempi kysymys liittyen tähän uudistukseen, mikä liittyy näihin hyvinvointialueisiin. En siis kiinnittäisi huomiota erityisesti Lappiin ja Etelä-Savoon. Kysymys liittyy näihin kiinteistöihin kylläkin, ja haluaisin ministerin kantaa siihen dilemmaan, joka on eräille hyvinvointialueille syntynyt tästä sote-kiinteistöjen myynnistä.

Tässähän on se tilanne, että hallituksen peruslähtökohta ymmärrykseni mukaan on ollut se, että pidettäisiin julkisessa omistuksessa nämä sote-kiinteistöt, mutta tämä myyntiprosessi on joillakin hyvinvointialueilla otettu ykköstavoitteeksi eikä esimerkiksi vuokraustoiminta siten, että olisi joku kunnallinen kiinteistöyhtiö, joka sitä voisi tehdä — niitä kiinteistöjä ei kykene emokunta lain mukaan itse omistamaan, kiinteistöyhtiön kautta kylläkin. Kun tämä myynti on mahdollisesti tapahtumassa niin, että se menee yksityisille ulkomaisille sijoittajille, pahimmillaan kansainvälisille sijoittajille, niin onko tässä myyntiprosessissa mahdollisesti sellainen haava, että pitkässä juoksussa hyvinvointialueiden kustannusrakenteissa tapahtuu kuntien tai sairaanhoitopiirien omistamiin kiinteistöihin verrattuna niin, että tänne tulee ylimääräinen rasitus, että me joudumme sidoksiin korkeisiin kiinteistökuluihin ja meillä on itse asiassa palvelusta pois se voimavara, mikä hyvinvointialueilla tarvittaisiin?

Halusin tätä kysyä, koska tämä on hyvin ajankohtainen eräillä hyvinvointialueilla, joissa kunnat käyttävät sitä itsehallintoa, joka heille kuuluu, että he pystyvät myöskin sen myynnin suorittamaan ilman että noudattavat valtioneuvoston ohjeistusta siitä, että tämä täytyy miettiä taloudellisesti sekä kunnan että hyvinvointialueen kannalta, varmistaa se palvelurakenne ja varmistaa myöskin huoltosuhde. Miten ministeri arvioi tätä prosessia? Tämä on vähän yleisempi kysymys, arvoisa ministeri, mutta erittäin akuutti tällä hetkellä tätä hyvinvointialueprosessia eteenpäin vietäessä.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Vähämäki.

15.09 Ville Vähämäki ps: Kunnioitettu puhemies! Tämä hallituksen esitys käsitykseni mukaisesti toteuttaa sen eduskunnan tahtotilan, mikä on eduskunnan lausumissa ollut, ja tällä mahdollistetaan, että päivystyspalvelut jatkuvat edelleen Kemissä ja Savonlinnassa. Hallituksen esityksessä myöskin todetaan se, että tällä on positiivisia vaikutuksia alueitten elinvoimaan ja palvelutasoon ja houkuttelevuuteen.

En aivan ehtinyt katsoa, mikä on tämän esityksen kokonaistaloudellinen vaikutus, mikä se kokonaiskustannus näitten päivystyspalveluitten jatkamisesta on, ja sitä haluaisin tiedustella, ja ennen kaikkea myöskin kiittää hallitusta siitä, että meitä tuolla pohjoisessa asuvia, Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa asuvia ihmisiä myöskin muistetaan ja mahdollistetaan tällaiset päivystyspalvelut ja palvelut ihmisille.

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Kiuru.

15.10 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru: Arvoisa puhemies! Tässä esityksessä todella ei voi tukea suoraan yhteispäivystystä eikä yhteispäivystyksen sairaalaa, vaan rahoitusjärjestelmä menee niin, että nämä yleiskatteelliset rahoitukset, jotka päätetään, ovat ikään kuin jo pohjassa valmiina, koska tätä toimintaa on toteutettu jo vuosina 21—22. Mutta sen sijaan meillä on mahdollisuus kohdentaa erilliskorvausta, jos valtioneuvosto näin päättäisi — tällainen oikeus siis esitetään nyt tässä kokonaisuudessa valtioneuvostolle käytettäväksi — ja silloin tätä oikeutta voitaisiin toteuttaa niin, että erilliskorvaus voidaan määrätä johonkin muuhun tehtävään.

Nyt on laskennallisesti ajateltu, että hyvinvointialueella yhteispäivystyksen järjestäminen kahdella paikkakunnalla tulisi laskennallisesti mahdollisesti hieman tehottomammaksi kuin normaalitapauksessa, jossa hyvinvointialueella on yksi päivystys. Koska kuitenkin näillä paikkakunnilla on aikaisemmin ollut, aikaisemmassa sote-uudistuksessa, kaksi paikkaa, niin on hyvin ymmärrettävää, että siellä halutaan pitää näistä palveluista kiinni. No, koska rahoitusjärjestelmässä korvataan laskennallisia perusteita jo sekä yhteispäivystyksestä että siihen kuuluvasta sairaalasta ja ne ovat sisällä, tässä esityksessä todellisuudessa korvattaisiin tästä aiheutuvaa tehottomuutta, ja näin arvio siitä, minkä kokoinen tuo erilliskorvaus voisi olla, on yhdeksän miljoonaa euroa.

No, edustaja Kimmo Kiljunen kysyi hyvin ajankohtaisen kysymyksen näistä kiinteistöistä. Se kuuluu käytännössä kollega Paateron puolelle, mutta yleisellä tasolla on hyvä todeta, että edustaja on kyllä siinä oikeassa, että koskaan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta tehtäessä ei ajateltu, että kunnat lähtisivät myymään näitä sote-kiinteistöjä. On selvää, että tämän alkuaian jälkeen on lähdettävä siitä, että nämä on yhtiöitettävä siellä, ja siihen te kai viittasittekin. Mutta lähtökohtana, haasteena, meillä on se, että jos yleisellä tasolla ruvetaan kovin paljon näitä kiinteistöjä myymään, niin totta kai kiinteistöjen vuokrauskustannukset repeävät käsistä. Ei ole koskaan ajateltu, että sote-alueella synnytetäisiin niin suuria kuluja, jotka kohdistuisivat näihin välillisiin kustannuksiin, ja se ei ole tietenkään tarkoituksenmukaista. Sen sijaan nimenomaan on aikaisemmin määritelty, että kunnat voisivat saada jopa kuuden prosentin koron, jotta se houkuttelisi pitämään näitä kiinteistöjä. Tämä kuuden prosentin korkotaso on hyvin arvosteltu hyvinvointialueiden kohdalla, että miksi tämä ei voi olla jopa pienempi, koska kunnat eivät ole ennen näillä samoilla kiinteistöillä voittoa edes tehneet.

Nyt kun on kysymys veronmaksajien hankkimasta kiinteistömässasta, tietenkin olisi suotavaa ja kohtuullista, että kunnat pidättäytyisivät tässä näkökulmassa, että pyritään tuottamaan mahdollisimman edullisesti tätä toimintaa, jotta hyvinvointialueella pärjätään. Silloin on kysymys myös lähipalveluiden tuottamisesta ja toteuttamisesta, jossa kunnalla on iso rooli nimenomaan sen takia, että nämä kiinteistöt ovat sitten hyvinvointialueelle sellaisia, joissa on hyvä tätä toimintaa jatkaa.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Kiljunen, Kimmo.

15.14 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Sen verran haluaisin jatkaa — kiitokset ministerille tästä vastauksesta, vastasi hyvin pitkälle siihen näkemykseen, mikä minulla on — että kun tässä ollaan ainakin suurimmissa kaupungeissa, useammassa niistä, lähdetty aidosti myymään jopa massiivisesti niin, että pyritään kaikista sote-kiinteistöistä pää-

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

semään hyvin nopealla aikataululla eroon, niin tämä ongelmahan on erittäin suuri. Ymmärän ja tiedän sen, että kunnallinen itsehallinto on Suomessa pyhä asia ja siihen ei valtiovalta pysty puuttumaan, se on kuntien itse päätettävissä, demokraattisesti päätöksenteko siellä viime kädessä sen päätöksen tekee, mutta olisiko tässä mahdollista, kun ministeri näin selkeästi ilmaisi sen valtioneuvoston tahtotilan, että ei olla missään vaiheessa haluttu niin, että näin massiivista myyntiä — kyllä tämä ymmärretään yksittäisten kiinteistöjen osalta ja osakehuoneistojen, minkä tahansa sote-kiinteistöjen, osalta, että näitä myyntejä joudutaan varmaan tekemäänkin, koska tilat eivät ole tarkoituksenmukaisia myöskään hyvinvointialueen kannalta — tapahtuisi, pitäisikö siinä pyrkiä valtioneuvoston vielä uudemman kerran mahdollisesti ohjeistamaan kuntia sillä tasolla, mikä tässä ohjeistuksessa nyt voidaan tehdä puuttumatta tietenkään viime kädessä kuntien itsehallintoon? Sen takia, arvoisa puhemies, halusin vielä tätä hieman kysyä ministeriltä.

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Kiuru.

15.15 Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru: Arvoisa puhemies! Totta kai voin välittää tämän terveisen ministeri Paaterolle, ja on kyllä selvää, että olen kiinnittänyt joihinkin kentällä oleviin touhuihin nyt huomiotakin. Se on selvää, että kunnallishallinnon valta on pyhää, jos niin halutaan sanoa, mutta yhteiskunnassa on pyhää myöskin se, että järjen käyttö on sallittua. [Kimmo Kiljusen välihuuto]

Minusta järkevää olisi miettiä, mitä varten nämä kiinteistöt veronmaksajien näkökulmasta aikanaan laitettiin. Eivät ne ole kuntien omaisuutta, ne ovat veronmaksajien omaisuutta. Ja kun veronmaksajat ovat näissä kunnissa nämä kiinteistöt aikanaan rahoittaneet, olisi tietenkin eduskunnankin tahdon vastaista ajatella, että laajassa mittakaavassa kunnat pyrkisivät näillä rikastumaan. Sellaista näkökulmaa ei kyllä ole koskaan sote-uudistuksessa aikaisemmin tässä salissa tuotu esiin. Sen takia itse katson, että olisi tärkeätä, että kun tämä voitto on niinkin suureksi kiinteistöjen vuokratuotoista määritelty, niin sen pitäisi riittää. Se on ollut hyvin arvosteltu, tämä kuuden prosentin tuotto-odotus, hyvinkin arvosteltu juuri sen takia, että näin suuria kiinteistövuokrien hintoja harvalla kunnalla on ollut ainaakaan tähän mennessä, joten kyllä niiden kiinteistöjen omistamisella voi myös tässä tulevaisuudessa jonkin verran ansaita. Mutta yltiöpäinen ansaitseminen suhteessa siihen, että nämä ovat veronmaksajien omaisuutta, jotka myöskin siirtyvät nyt sitten käytännössä tehtävien myötä hyvinvointialueen eduksi...

Kyllä siinä on järkeä, että kunnat yhteistyössä hyvinvointialueiden kanssa pyrkivät saamaan aikaan ratkaisuja, joissa järjen äänellä mietitään, mikä on veronmaksajien ja koko sen hyvinvointialueen asukkaiden sekä kunnan asukkaiden kannalta järkevää. Ja vielä toteaisin, että järjen käyttö on suorastaan ilmaista, että sitä kannattaisi kyllä harkita.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveystieteiden valiokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava lausunto.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain 35 ja 35 a §:n muuttamisesta annetun hallituksen esityksen (HE 309/2022 vp) täydentämisestä
Hallituksen esitys HE 326/2022 vp

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

Lähetekeskustelu

Asia lähetettiin sosiaali- ja terveysvaliokuntaan.

6. Eduskunnan oikeusasiamiehen kertomus vuodelta 2021

Kertomus K 18/2022 vp

Valiokunnan mietintö PeVM 7/2022 vp

Ainoa käsittely

Puhemies Matti Vanhanen: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Käsittelyn pohjana on perustuslakivaliokunnan mietintö PeVM 7/2022 vp. Nyt päätetään kannanotosta kertomuksen johdosta.

Keskustelu. [Johannes Koskinen: Oikeusasiamies on talossa kyllä!] — Kyllä. Minä hetken aikaa odottelen tässä — Eduskunnan oikeusasiamies Jääskeläinen.

Keskustelu

15.18 Eduskunnan oikeusasiamies Petri Jääskeläinen: Arvoisa herra puhemies! Arvoisat kansanedustajat! Nythän näyttää siltä, että perustuslakivaliokunnan mietinnön esittelypuheenvuoroa ei tullut. Perustuslakivaliokunta tuossa mietinnössään nosti esille oikeastaan yhden ainoan asian. Siinä oli kysymys esitutkintojen kestosta, ja siitä perustuslakivaliokunta vain lyhyesti totesi, että tämä on keskeinen aihe. Sitähän on siellä kertomuksessa käsitelty, ja viime vuonna — ei siis kertomusvuonna, vaan viime vuonna lokakuussa — annoin päätöksen, aika laajan päätöksen, jossa esitutkinnan kesto ja sen syitä on käsitelty.

Kiitän perustuslakivaliokuntaa mietinnöstä. En tiedä, syntyykö tässä nyt keskustelua, mutta kun nyt olen tällä vaalikaudella viimeistä kertaa täysistunnossa, niin haluan kiittää eduskuntaa ja kaikkia kansanedustajia siitä vuoropuhelusta ja tuesta, jota olette oikeusasiamiesinstituutiota kohtaan osoittaneet. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi valiokunnan ehdotuksen kannanotoksi kertomuksen K 18/2022 vp johdosta. Asian käsittely päättyi.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arpajaislain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 255/2022 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 36/2022 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 255/2022 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 114/2022 vp
Toimenpidealoite TPA 124/2020 vp
Valiokunnan mietintö HaVM 37/2022 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Matti Vanhanen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö HaVM 37/2022 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Yleiskeskustelu, edustaja Rantanen, Mari.

Keskustelu

15.20 Mari Rantanen ps (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esittelen tässä hallintovaliokunnan mietinnön.

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi ulkomaalaislakia ja seitsemää muuta lakia. Keskeisimmät muutosehdotukset kohdistuvat ulkomaalaislain 5 luvun työntekoa ja yrittäjyyttä koskevaan sääntelyyn. Ulkomaalaislakiin ehdotetaan lisättäväksi uudet säännökset työnantajan sertifiointista. Lisäksi ulkomaalaisen suullista kuulemistä koskevaa sääntelyä ehdotetaan muutettavaksi muun muassa niin, että kuuleminen on jatkossa mahdollista myös etäyhteyttä käyttäen. Ehdotetuilla muutoksilla pyritään muun muassa käsittelyn yhdenmukaistamiseen, vastuiden ja säännösten selkeyttämiseen, päällekkäisyyksien karsimiseen ja läpinäkyvyyden lisäämiseen sekä nykyistä vahvempaan ohjaukseen sähköiseen asiointiin ja automaation hyödyntämiseen hakemusten käsittelyssä. Hallintovaliokunta pitää näitä tavoitteita kannatettavina.

Työperusteista oleskelulupajärjestelmää pyritään esityksen mukaan muuttamaan niin, että se tukee kansainväliseen kasvuun, kilpailukykyyn ja osaajien houkutteluun liittyviä tavoitteita. Hakemusten käsittelyä on tavoitteena nopeuttaa helpottamalla oleskeluluvan hakemista ja lisäämällä sähköistä asiointia. Hallituksen esityksen perusteluista ilmenee, että hallituksen tavoitteena on vähintään kaksinkertaistaa työperäinen maahanmuutto asteittain nykytasosta ja kolminkertaistaa uusien ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden määrä vuoteen 2030 mennessä.

Valiokunta pitää tärkeänä, että lupaprosessiin liittyvillä viranomaisilla on riittävät resurssit. Valiokunta korostaa erityisesti sitä, että työsuojeluviranomaisilla tulee olla riittävät resurssit valvontatehtäviensä hoitamiseen ja työsuojelutarkastusten määrän lisäämiseen. Lisäksi valiokunta pitää tärkeänä, että suojelupoliisilla säilyy tosiasiallinen mahdollisuus arvioida oleskeluluvan hakijoiden kansalliselle turvallisuudelle aiheuttama uhkaa kaikissa oleskelulupaprosesseissa, myös niitä muutoin sujuvoitettaessa.

Hallituksen esityksen perustelujen mukaan työnantajan roolia oleskelulupaprosessissa kasvatetaan. Työnantaja esittää kaikkien työntekoa koskevien hakemusten yhteydessä muun muassa keskeiset työehdot ja tiedon ammattialasta, jolla työ tehdään. Pääsääntönä on ehdotuksen mukaan se, että lupaviranomainen saa tiedot työnantajavelvoitteiden hoitamisesta esimerkiksi velvoitteidenhoitoselvityksestä tai muusta viranomaisen tietovarannosta. Niitä tietoja, jotka on mahdollista saada viranomaisrekistereistä, ei ole ehdotuksen mukaan tarpeen pyytää työnantajalta.

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

Hallintovaliokunta painottaa, että oleskeluluvan hakijan on täytettävä erityistä pätevyyttä, lupaa ja hyväksyttyä terveydentilaa koskevat vaatimukset jatkossakin, eikä ehdotetulla sääntelyllä ole vaikutusta ammattien pätevyysvaatimuksiin tai laillistamista koskeviin prosesseihin. Valiokunta pitää tärkeänä, että Suomeen työn perusteella oleskeluluvan saava ulkomaalainen pystyy työstä saamallaan palkalla turvaamaan toimeentulonsa. Oleskeluluvan myöntämisen edellytyksenä on, että ulkomaalaisen toimeentulo on turvattu ansiotyöstä saatavalla tulolla oleskeluluvan voimassaolon ajan.

Ulkomaalaislakiin ehdotetaan uutta sääntelyä työnantajan sertifiointista. Sertifiointin tarkoituksena on helpottaa paljon ulkomaalaista työvoimaa rekrytoivien yritysten hallinnollista taakkaa. Sertifioitujen työnantajien ei ehdotuksen mukaan tarvitse toimittaa hakemisen yhteydessä selvitettyjä tietoja uudelleen työntekijänsä oleskelulupahakemuksen yhteydessä sertifiointin voimassaoloaikana.

Perustuslakivaliokunnan lausunnosta ilmenee, ettei lakiehdotukseen sisälly lain tasoista perussäännöstä niistä sertifiointin myöntämisen edellytyksistä, joista asetuksella on tarkoitus säätää tarkemmin. Hallintovaliokunta ehdottaa mietinnöstä ilmenevin tavoin ehdotetun ulkomaalaislain 76 §:n 1 momentin täydentämistä sertifiointin edellytyksiä koskevalla perussäännöksellä sekä pykälän 2 momentin asetuksenantovaltuuden täsmentämistä.

Sertifiointin arvioidaan kohdentuvan eniten rekrytoiviin työnantajiin. Vuosien 2018—2020 tilastojen perusteella vähintään 230 työnantajaa täyttäisi esillä olevat sertifiointin kriteerit. Näiden yritysten toimialoja ovat ohjelmistojen suunnittelu ja valmistus, kiinteistöjen siivous, asuin- ja muiden rakennusten rakentaminen, työvoiman vuokraus, vihannesten viljely kasvihuoneessa sekä ravintolatoiminta. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että rakennus-, siivous- ja ravintola-ala ovat ulkomaisen työvoiman hyväksikäytön riskialoja.

Työnantajan sertifiointi voidaan ehdotetun 78 §:n mukaisin edellytyksin peruuttaa. Jos sertifiointi peruutetaan, se voidaan myöntää uudelleen peruuttamispäätöksen perusteena olevista seikoista aikaisintaan kahden tai viiden vuoden kuluttua. Peruuttamispäätöksen perusteena olevan seuraamuksen, päätöksen tai tuomion ei tarvitse sertifiointia peruutettaessa olla lainvoimainen.

Valiokunta pitää tärkeänä, että sertifiointimenettelyn vaikutuksia seurataan ja että sertifiointin piiriin kuuluvien työnantajien joukkoa laajennetaan, mikäli saadut kokemukset ovat myönteisiä. Sertifiointia tulee kuitenkin tarkastella kokonaisuutena niin, että jos säädettävästä sertifiointista aiheutuu esimerkiksi tarpeettoman suuria riskejä työvoiman hyväksikäytön lisääntymiseen, kriteeristöä on voitava tarkistaa.

Valiokunta pitää tärkeänä, että viranomaisilla on riittävät keinot puuttua mahdollisimman nopeasti tilanteisiin, joissa työnantajat tuovat maahan paljon ulkomaisia työntekijöitä mutta eivät todellisuudessa tarjoa heille työtä, ja ehkäistä yritysten käyttämistä kauttakulkuyrityksenä maahan pääsemiseksi. Valiokunnan asiantuntijakuulemisen mukaan esimerkiksi Uudenmaan alueella on erityisesti rakennus- ja siivousalalla havaintoja siitä, että työperusteisen oleskeluluvan saanut ulkomaalainen työntekijä ei ole aloittanut sovitusti työpaikassa tai on heti työsuhteen alussa lopettanut.

Valiokunta pitää ehdotetun lainsäädännön toimivuuden kannalta välttämättömänä, että viranomaisten tiedonvaihto on sujuvaa. Hallintovaliokunta korostaa, että työperäiseen maahanmuuttoon liittyvän sääntelyn sujuvoittamisen yhteydessä on huolehdittava siitä, ettei samalla tulla helpottaneeksi ulkomaalaisen työvoiman hyväksikäyttöä. Ulkomaisen työvoiman käytön valvonta ja riittävä resursointi työperäisen hyväksikäytön ehkäisyyn

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

ovat tässä keskeisiä tekijöitä. Ehdotettu ulkomaalaisen työnteko-oikeutta koskevan sääntelyn selkeyttäminen helpottaa perustelujen mukaan osaltaan työsuojeluviranomaisten valvontatyötä.

Hallintovaliokunta pitää tärkeänä, että ulkomaalaisen työvoiman hyväksikäyttöä ehkäistään tehokkaasti eri keinoin. Ulkomaalaisen työvoiman hyväksikäytön torjunta on olennainen osa kestävästä, oikeudenmukaista ja kaikkia osapuolia hyödyttävää maahanmuuttopoliittia. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan työvoiman rekrytointiin ulkomailta, erityisesti kehitysmaista, liittyy merkittävässä määrin niin sanottu kynnysrahan maksaminen. Saadun selvityksen mukaan kynnysrahan maksamista ilmenee käytännössä kaikissa työperäiseen ihmiskauppaan liittyvissä rikostutkinnoissa. Tällaisessa tilanteessa riskit myös muuhun työperäiseen hyväksikäyttöön kasvavat. Hallintovaliokunta katsoo myös, että Suomessa on tarve kiristää rangaistuksia ulkomaista työvoimaa hyväksikäyttävälle työnantajalle.

Hallintovaliokunta puoltaa esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä mietinnöstä ilmenevin huomautuksin ja muutosehdotuksin. Hallintovaliokunta on samassa yhteydessä käsitellyt toimenpideoitteiden 124/2020. Valiokunta esittää, että eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen sisältyvät 3.—5. ja 8. lakiehdotuksen, eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen mietinnöstä ilmenevin perustein, eduskunta hylkää hallituksen esitykseen sisältyvät 6. ja 7. lakiehdotuksen ja eduskunta hylkää toimenpideoitteiden 124/2020. Ja selvyyden vuoksi todettakoon, että siihen, että ehdotetut lait 6 ja 7 valiokunta ehdottaa hylättäväksi, syynä on, että nämä pykälät on kumottu.

Mietintö ei ole yksimielinen, vaan siihen sisältyy perussuomalaisten hylkäysesityksen sisältävä vastalause. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Peltokangas.

15.29 Mauri Peltokangas ps: Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi. Tulen tänään lukemaan perussuomalaisten vastalauseen kokonaisuudessaan, tässä puheenvuorossani ja kenties seuraavissa:

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi ulkomaalaislakia, kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä yrityksen sisäisen siirron yhteydessä annettua lakia, kolmansien maiden kansalaisten maahantulon ja oleskelun edellytyksistä kausityöntekijöinä työskentelyä varten annettua lakia, lapsilisälakia, lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annettua lakia, erikoissairaanhoidon lakia, kansanterveyslakia ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettua lakia.

Esityksen tavoitteena on muuttaa työperusteista oleskelulupajärjestelmää muun muassa siten, että se tukee Suomen tavoitteita osajien houkuttelun lisäämisessä ja maahanmuuton määrien kasvattamisessa. Esityksen tavoitteena on myös edistää työperusteisten oleskelulupien nopeaa ja sujuvaa käsittelyä. Esityksen mukaan ulkomaalaislain työntekoa ja yrittäjyyttä koskevaa sääntelyä muutettaisiin, minkä lisäksi lakiin lisättäisiin uudet säännökset työnantajan sertifiointista.

Arvoisa puhemies! Esityksen hyödyt ovat kyseenalaisia:

Perussuomalaisten valiokuntaryhmä huomauttaa, että esityksen ehdottamalla tavalla lupaprosessien nopeuttaminen tulee tapahtumaan ulkomaalaisten työntekijöiden hyväksi-

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

käytön riskin lisääntymisen hinnalla. Ulkomaisen työvoiman lisääntyessä työperäisen hyväksikäytön määrän voidaan olettaa lisääntyvän, ja siksi nykyisenglaisesta ennakkovalvonnasta ei tule luopua. Puutteellinen työehtojen ennakkovalvonta lisää väärinkäytösten riskejä, eikä viranomaisten jälkivalvonta yksin pysty riittävän tehokkaasti torjumaan työntekijöiden hyväksikäyttöä.

Perussuomalaisten valiokuntaryhmä toteaa myös, että Suomen houkuttelevuus kansainvälisten osaajien silmissä on heikko ensisijaisesti syrjäisen sijainnin, alhaisen palkkatason sekä korkean verotuksen vuoksi. Kuvaavaa onkin, ettei Suomi näyttäydy houkuttelevana kohdemaana edes alemman palkkatason EU- tai Eta-maissa. Perussuomalaisten valiokuntaryhmän näkemyksen mukaan työvoiman saatavuuteen liittyviä haasteita tulisikin edellä esitetyistä syistä ratkaista ensisijaisesti muilla tavoin kuin maahanmuuttoa lisäämällä.

Työelämään tulisikin ensisijaisesti saada ne maahanmuuttajataustaiset henkilöt, jotka ovat jo maassa. Suomessa jo olevien maahanmuuttajien työllisyysaste on kantaväestöä huomattavasti heikompi, ja tietyt väestöryhmät korostuvat erityisen heikosti työllistyvinä. Esimerkiksi työ- ja elinkeinoministeriön kotoutumisen osaamiskeskuksen julkaiseman tammikuun 23 työllisyyskatsauksen mukaan Suomessa on yli 48 000 vieraskielistä työttömää työnhakijaa. Vuoden takaisesta määrä on kasvanut usealla tuhannella henkilöllä. Huomattavaa on, että ulkomaisista työttömistä työnhakijoista peräti 22 prosenttia omaa kotoutumisen osaamiskeskuksen tilaston mukaan korkeakoulututkinnon ja 28 prosenttia toisen asteen tutkinnon. Näiden lukujen perusteella Suomessa on osaajapulana sijaan kohtaantongelma, joka johtuu etenkin asumisperusteisen sosiaaliturvajärjestelmän maahanmuuttajille luomasta heikosta kannustimesta ottaa työtä vastaan. Tästä osoituksena on, että myös työperäisesti Suomeen tulleiden ulkomaalaisten työllisyysaste kääntyy tilastojen mukaan voimakkaaseen laskuun muutaman vuoden maassaolon jälkeen.

Kelan työttömyysturvaetuuksien käytöstä vuonna 2020 tehdyn tutkimusraportin mukaan maahan muuttaneille eli ulkomailla syntyneille ja äidinkielenään muuta kuin suomea puhuville maksettiin Kelan maksamaa työttömyysturvaa merkittävästi enemmän kuin Suomessa syntyneille. Kaikista yli 18-vuotiaista Suomessa syntyneistä työttömyysturvaa sai seitsemän prosenttia ja maahan muuttaneista 26 prosenttia. Lisäksi on syytä huomata, että vieraskielisten osuus on noussut kaikista Kelan työttömyysturvaa saaneista 17 prosentista 27 prosenttiin vuosina 2012—2022. Osuus on moninkertainen suhteessa työikäisen vieraskielisten väestön määrään.

Arvoisa puhemies! Valtiovarainministeriön asiantuntijalausunnosta ilmenee, että vasta noin 2 500 euroa kuukaudessa ansaitsevan yksinasuvan työntekijän nettovaikutus on julkiselle taloudelle positiivinen, kun katsotaan vain maksettua asumistukea ja toimeentulotukea. Tämän kaltaista tulotasoa saavutetaan harvoin suorittavan työn aloilla, joissa maahanmuuttajien määrää halutaan lisätä ja jonne pääosa viime vuosina Suomeen suuntautuneesta työperäisestä maahanmuutosta on kohdistunut. Esitys tulisi toteutuessaan todennäköisesti lisäämään tilapäisen sosiaaliturvan varassa elävän halpatyövoiman määrää, jonka vaikutus julkiselle taloudelle on negatiivinen. Edellä mainitulla perusteella olisi syytä keskittyä ensisijaisesti työllistämään maassa jo olevat ihmiset.

Huomionarvoista on, että Pohjanmaan ELY-keskus asiantuntijanlausunnossaan esitti näkemyksen, jonka mukaan ulkomaalaislaissa tulisi tunnistaa omalla äidinkielellään luku- ja kirjoitustaidottomat henkilöt, joille myönnetään oleskelulupa Suomeen työn perusteella. Työtehtävät eivät välttämättä edellytä työntekijöiltä kielitaitoa, jolloin oleskeluluvan myöntäminen saattaa olla lainsäädännöllisesti katsottuna perusteltua. Näiden henkilöiden

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

lähtökohdat toimia täysivaltaisina suomalaisen yhteiskunnan jäsenenä ovat kuitenkin haasteelliset, kun samanaikaisesti parhaillaan ei ole olemassa lainsäädäntöä, joka edellyttäisi joltain taholta edellä mainittujen henkilöiden kotoutumista tai kielitaitoa edistäviä toimia. Näin ollen olisi perusteltua tunnistaa luku- ja kirjoitustaidottomat työperäiset omana kohderyhmänä lainsäädännön tasolla epätarkoituksenmukaisten hierarkioiden ja riippuvuussuhteiden välttämiseksi rekrytointi- ja työssäolovaiheissa. Esityksen valmistellut työ- ja elinkeinoministeriö katsoi, että kyseessä on tärkeä huomio, vaikka tämän hallituksen esityksen yhteydessä asiaan ei voida antaa ratkaisua lainsäädännön tasolla. Perussuomalaisten valiokuntaryhmän mielestä edellä mainitut havainnot näyttävät ristiriitaisilta suhteessa hallituksen esityksen tavoitteisiin, joiden mukaan esityksellä pyritään vastaamaan osaajapulaan. Perussuomalaiset katsovat, ettei luku- ja kirjoitustaidottomille henkilöille tule myöntää Suomeen työperäisiä oleskelulupia lainkaan. — Kiitos, arvoisa puhemies! Jatkan seuraavassa puheessa.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Mäkyinen.

15.37 Jukka Mäkyinen ps: Arvoisa herra puhemies! Tämän lakimuutoksen tavoitteena on helpottaa ja muuttaa työperusteista oleskelulupajärjestelmää siten, että Suomi olisi houkutteleva maa osaajille ja koulutetulle työvoimalle. Tavoitteena on siis edistää työperusteisten oleskelulupien nopeaa ja sujuvaa käsittelyä.

Täällä Suomessa ongelmana ovat pitkät käsittelyajat, ja monet työnantajat toivovatkin lyhyempiä käsittelyaikoja, jotta työntekijät pääsisivät nopeammin aloittamaan työt. Yleensä yrityksellä, joka rekrytoi ulkomaalaisen työntekijän, on jo tieto työntekijän osaamisesta ja -taustoista. Pullonkaulana on vain lupaprosessin hitaus. Myös työnantajan sertifiointi olisi apuna lupaprosessin nopeuttamiselle, ja tällä ennakkovalvonnalla vastuulliset yritykset saataisiin nopeamman käsittelyajan piiriin. Näihin asioihin laki varmasti toisi helpotusta.

Mutta sitten on tämä toinen, ikävämpi puoli: laki toisi mukanaan myös ongelmia ja väärinkäytöksen mahdollisuuden. Kun tämä lakimuutos koskee kolmansista maista tulevaa työvoimaa, täytyy miettiä aina motiivit, miksi Suomeen tullaan töihin. Mikä Suomessa on se vetovoimatekijä, joka houkuttelee osaavaa työvoimaa? Onko se alhainen verotus? Onko se meidän kaukainen pohjoinen sijaintimme ja miellyttävän kylmä ilmasto? Onko se alhaiset elinkustannukset ja korkea palkka? Tuskin mikään näistä, vaan ulkomailla tiedetään varsin hyvin meidän avokätisestä asumisperusteisesta sosiaaliturvastamme. Tänne kannattaa tulla millä tahansa palkalla töihin, koska kun kerran on päässyt sisään, on turvallisesti tulonsiirtojen piirissä. Lisäksi: jos lupaprosessia nopeutetaan esityksen ehdottamalla tavalla, on riski, että ulkomaalaista työvoimaa voidaan käyttää hyväksi. Ennakkovalvonnasta ei siis tule luopua, koska viranomaisilla pitää olla keinot valvoa tätä toimintaa. Nyt täytyy myös muistaa, että meillä on tällä hetkellä yli 48 000 — yli 48 000 — vieraskielistä työnhakijaa. Lisäksi on valtava joukko ukrainalaisia, jotka mielellään tekisivät töitä Suomessa. Me emme siis tarvitse lisää maahanmuuttoa emmekä ainakaan matalapalkka-aloille lisää työvoimareserviä. Sitä tässä maassa on jo tarpeeksi.

Arvoisa puhemies! Valtiovarainministeriön asiantuntijalausunnosta ilmenee, että vasta noin kaksi ja puolitusatta euroa kuukaudessa ansaitsevan yksin asuvan työntekijän nettovaikutus on julkiselle taloudelle positiivinen. Nyt pitääkin kysyä, haluammeko tällä laki-

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

muutoksella edistää Suomelle haitallista maahanmuuttoa, joka kohdistuisi vain matala-palkka-aloille.

Joskus tulee mieleen, onko humanitäärinen maahanmuutto saanut uuden nimen ja sitä kutsutaan nyt työperäiseksi maahanmuutoksi. [Mari Rantanen: Se onkin hyvä kysymys!] Kuulostaahan se tietenkin hienommalta, mutta ei anneta nimen hämätä. Hallitus haluaa enemmän kuin kaksinkertaistaa työperäisen maahanmuuton vuosikymmenen loppuun mennessä. Kaikilta ministereiltä ja useilta hallituspuolueen edustajilta kuullaankin jatkuvasti samanlaisia lausuntoja. Onneksi täällä on edes yksi puolue, joka kritisoi näitä tavoitteita. Haluankin muistuttaa, että me perussuomalaiset emme kritisoi työperäistä matala-palkkamaahanmuuttoa huvikseen, vaan siksi, että se aiheuttaa kustannuksia meidän veronmaksajille ja on julkisen talouden kestävyyskannalta negatiivista. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Rantanen, Mari.

15.42 Mari Rantanen ps: Arvoisa puhemies! Kun tätä lainsäädäntöä ylipäätensä käsiteltiin hallintovaliokunnassa, niin siellä kyllä asiantuntijalausuntojen ja -kuulemisten perusteella suomalaisesta työperäisestä maahanmuutosta piirtyi varsin karu kuva — siis varsin karu kuva. Sieltä tuotiin esiin, esimerkiksi poliisi nosti esiin kynnysrahan, jota käytännössä katsoen heidän mukaansa jokainen kehitysmaista tuleva maksaa. Suomeen pääsee siis 10 000–25 000 euron kynnysrahalla, keskimääräinen summa on noin 15 000 euroa. Kuvi- telkaa nyt: kun olet kehitysmaissa ja jos saat tällaisen summan kokoon, niin kyllähän se varsin hyvä diili varmaankin on. Heille siis myydään joko noin kuuden kuukauden työso- pimuksia tai sitten heille myydään muka-työsopimuksia, koska kukaan ei tässä maassa val- vo, aloittavatko nämä ihmiset siellä työpaikassa, johon he ovat tulossa, vai eivät. Sama koskee yritystoimintaa, mikä myöskin valiokunnassa kävi ilmi: kukaan ei valvo sitä, aloit- taako se yrittäjä, joka tulee Suomeen yrittäjän oleskeluluvalla. Nyt me olemme vielä enem- män helpottamassa tätä tilannetta. Tämä on aika karua. Ja itse asiassa tässä ammattiliitot, kuten SAK ja Rakennusliitto, lausuivat myös nimenomaan tästä asiasta, että meillä on nyt jo viitteitä siitä, että meillä pyörii lähestulkoon tällainen ihmiskauppamainen järjestel- mä tässä maassa. Hämmästelen kyllä suuresti, miten voi olla mahdollista, että kaikki muut puolueet kannattavat tätä — siis kannattavat sitä, että helpotetaan ja helpotetaan, kun meil- lä on jo nyt tällaisia ongelmia.

Sitten tietysti toinen kysymys on se, kuten täällä viime viikolla kyselytunnilla edustaja Halla-aho osuvasti kuvasi tätä saatavuusharkintaa, että se on alun perin tehty suomalaisen duunarin, suomalaisten työmarkkinoiden suojaksi, jotta suomalaisilla olisi mahdollisuus ensinnäkin päästä niihin töihin, mitä täällä maassa aukeaa työpaikkoja, ja että toisaalta suo- malaiset työehdot sekä palkka eivät polkeennu, mutta nythän käytännössä katsoen esimer- kiksi koko Uudellamaalla tästä on luovuttu. Ihmettelen kyllä suunnattomasti, että kun meillä on niin kutsuttu työväenpuolue, SDP, pääministeripuolueena, niin silti tehdään sel- laista lainsäädäntöä, että itse asiassa se on omiaan polkemaan suomalaisia työmarkkinoita.

Tähän liittyen on pakko ottaa esiin: Viime päivinä on käyty kovaa kiistaa siitä, että kuu- lemme lähestulkoon kaanonmaiseen tapaan lauseen ”me tarvitsemme työperäistä maahan- muuttoa”. Sitähän ei tarvitse perustella millään lailla, voi vaan sanoa, että me tarvitsemme työperäistä maahanmuuttoa, ja kaikki huutavat kuorossa iloisesti. Hämmästelen kyllä suunnattomasti, mihin tämä perustuu. Mihin perustuu tämä? Tammikuun työllisyyskatsa- uksessa tässä maassa on suomen-, ruotsin- ja saamenkielisiä työttömiä 211 469, jotka ovat

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

siis työttömiä työnhakijoita, vieraskielisiä työttömiä työnhakijoita meillä oli 48 975, joista toisen asteen tutkinnon on tilaston mukaan suorittanut 28 prosenttia, korkea-asteen heistä oli suorittanut 22 prosenttia, ja kun samalla TEM ilmoittaa, että työpaikkojen määrä laskee ja työttömien määrä kasvaa, niin minä kysyn: mihin perustuu tämä kaanonmainen hokema ”me tarvitsemme työperäistä maahanmuuttoa”?

Sen lisäksi on sanottava, että kun valiokunnassa asiaa käsiteltiin, me saimme valtiovainministeriöltä kuvan siitä, missä kohtaa ihminen muuttuu nettomaksajaksi. Ja tiedätkö, mitä? Se tapahtuu vasta 2 500 euron palkalla. No, kun nyt on todettu tämä meidän työperäinen maahanmuutto, niin kuinka moni sitten näistä henkilöistä itse asiassa yltää tänne 2 500:aan? Jos he eivät yllä, niin silloin heille menee tulonsiirtoja, jolloin se työperäinen maahanmuutto ei olekaan enää julkisen talouden kannalta positiivista, mutta jostain syystä tästä ei puhuta laisinkaan. Sen lisäksi, että se on tästä graafista ja kuviosta nähtävissä, se tarkoittaa sitä, että se työtön ihminen, joka on Suomessa, jää tänne saamaan näitä tulonsiirtoja eikä voi työllistyä, kun joku muu tulee ja menee ohi siinä työllistymisessä, varsinkin kun me olemme purkaneet tämän saatavuusharkinnan, joka on tarkoitettu suomalaisen duunarin ja työmarkkinoiden suojaksi. Kyllä, arvoisa puhemies, tuntuu pikkusen erikoiselta tämä hokema, mikä ei perustu yhtään mihinkään, ei ainakaan tilastotietoon.

Sitten en malta olla tässä kohtaa toteamatta myöskin sitä, että tietäväthän kaikki, että meillä kuuden kuukauden jälkeen, kun on saapunut maahan, on oikeutettu työttömyysturvaan — siis jäämään maahan työttömyysturvalle kuuden kuukauden jälkeen. Sen lisäksi meillä on mahdollistettu sosiaaliturva ja tulonsiirrot silloin, kun henkilön palkkataso on noin 700 euroa kuukaudessa. Näistä ehdoista, joista nyt puhutaan, ja näistä tilastoista, joista nyt puhutaan, eivät kyllä mitkään tue toisiaan. Ne eivät tue sitä hokemaa, että me tarvitsemme työperäistä maahanmuuttoa, eivätkä ne todellakaan tue sitä näkemystä, että maahanmuutto itsessään, työperäinen maahanmuutto itsessään, olisi suomalaiselle yhteiskunnalle ja julkiselle taloudelle positiivinen asia. — Kiitos.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Immonen.

15.49 Olli Immonen ps: Arvoisa herra puhemies! Tällä käsittelyssä olevalla hallituksen esityksellä pyritään käytännössä helpottamaan ulkomaisen halpatyövoiman tuloa EU:n ulkopuolelta kolmansista maista Suomeen. Kuten tässä edellä keskusteluissa on käynyt ilmi, kyseinen esitys on monin tavoin ongelmallinen, ja pahimmillaan se tulee jopa edistämään työperäistä ihmiskauppaa. On hyvin todennäköistä, että esitetty lupaprosessien nopeuttaminen tulee lisäämään ulkomaalaisten työntekijöiden hyväksikäytön riskiä. Siksi nykyisenlaisesta ennakkovalvonnasta ei tule luopua. Sen sijaan on tärkeää keskittyä työllistämään jo maassa olevat maahanmuuttajataustaiset henkilöt. Suomessa jo olevien maahanmuuttajien työllisyysaste on kantaväestöä huomattavasti heikompi. Lisäksi tilastot osoittavat, että työperäisesti Suomeen tulleiden ulkomaalaisten työllisyysaste kääntyy voimakkaaseen laskuun muutaman vuoden maassaolon jälkeen.

Toteutuessaan esitys todennäköisesti tulee lisäämään tilapäisen sosiaaliturvan varassa elävän halpatyövoiman määrää, jonka vaikutus julkiselle taloudelle on tunnetusti negatiivinen. Perussuomalaiset katsovatkin, että luku- ja kirjoitustaidottomille henkilöille ei tule myöntää Suomeen työperäisiä oleskelulupia lainkaan. Lisäksi maahantulijoilta on edellytettävä riittävän korkeaa palkkatasoa, jolla voidaan odottaa henkilön tulevan Suomessa toimeen ilman sosiaalietuuksiin turvautumista.

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

Arvoisa puhemies! On syytä suhtautua kielteisesti esitettyyn työnantajien sertifiointimenettelyn käyttöönottoon, sillä menettely sisältää riskejä työnantajien hyväksikäytöstä, eikä se ole yritysten yhdenvertaisuuden kannalta toimiva ratkaisu. Ongelmana on muun muassa sertifikaatin pitkä voimassaoloaika ja puutteellinen valvonta, sillä sertifiointi myönnettäisiin ensimmäisellä kerralla kahdeksi vuodeksi ja sen jälkeen kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Sertifioidut työnantajat eivät työsuojeluviranomaisen riskianalyysin perusteella valikoituisi ensisijaisesti valvonnan kohteiksi.

Rakennusliiton asiantuntijalausunnon mukaan erityisesti rakennusalalla alan olosuhteet huomioon ottaen on todennäköistä, että tilapäisen halpatyövoiman määrä lisääntyy pysyvän maahanmuuton sijasta. Työehdot liukuvat sitä kohti, mihin matalamman elintason maista saapuva työntekijä käytännössä suostuu tai on käytännön syistä pakotettu. Toteutuessaan esitys uhkaakin heikentää suomalaisten työehtoja. Lainsäätäjien tulisi ensisijaisesti keskittyä jo nyt ilmi tulleiden työperäiseen maahanmuuttoon liittyvien väärinkäytösten torjuntaan. Valvontaan liittyvien rakenteiden tulisi olla lähtökohtaisesti kunnossa ennen kuin työperäisen maahanmuuton volyymia pyritään vastuuttomasti esitetyllä tavalla lisäämään. Tämä on sekä suomalaisen yhteiskunnan että ulkomaalaisen työntekijän etu.

Arvoisa puhemies! Helsingin poliisilaitoksen asiantuntijalausunnon mukaan työvoiman rekrytointiin ulkomailta ja erityisesti kehitysmaista liittyy erittäin merkittävässä määrin kynnysrahan eli vastikkeettoman tai vastikkeeltaan täysin epäsuhtaisen rekrytointimaksun keräämistä vastineena työpaikan usein näennäisestä järjestämisestä Suomessa. Keskimäärin 15 000 euron suuruista kynnysrahaa peritään erityisesti niiltä ihmisiltä, joiden tavoitteena on muuttaa tulomaahan pysyvästi tai pitkäksi aikaa osana työskentelyä. Kynnysrahalla saatu työpaikka johtaa usein muuhun työperäiseen hyväksikäyttöön. Etenkin työperäinen ihmiskauppa on talousrikollisuutta, johon kuuluu merkittävässä määrin laillisen liiketoiminnan hyväksikäyttöä rikollisen hyödyn saamiseksi.

Arvoisa puhemies! Sosiaalietuuksien hyödyntämiseen liittyvien väärinkäytösten riski tulisi tiedostaa lainsäädäntöä valmisteltaessa. Väärinkäytösten ehkäisyssä erityisesti ennakkovalvonta on avainasemassa. Lisäksi jatkuvan valvonnan keinoja on kehitettävä sekä rikkomuksista seuraavien sanktioiden oltava oikeasuhtaisia. Mainittujen ilmiöiden torjuntaan ei hallituksen esityksessä ole esitetty uskottavia ratkaisuja. [Mari Rantanen: Eikä esitetä!]

Arvoisa puhemies! Lopuksi vielä totean, että suojelupoliisin näkemyksen mukaan tämä hallituksen esitys ei sisällä arviota esityksen vaikutuksista yhteiskunnan turvallisuuteen ja osio esityksen vaikutuksista rikostorjuntaan ja valtion turvallisuuteen on suppea.

Edellä mainittuun viitaten totean, että en kannata tätä hallituksen esitystä.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Hopsu.

15.54 **Inka Hopsu vihr:** Arvoisa puhemies! Elinkeinoelämän tutkimuslaitos Etla arvioi juuri viime viikolla julkistetussa raportissaan, että maahanmuuton tulisi liki kolminkertaistua, jotta työikäisten määrä saadaan vakaantumaan. Tämä tarkoittaisi noin 44 000 ihmisen nettomaahanmuuttoa. Työikäisiä ihmisiä ei ole Suomessa riittävästi suhteessa siihen, että eliniät pitenevät ja lasten lukumäärä vähenee. Etlan tuoreen raportin mukaan työikäinen väestö vähenee vuoteen 2070 mennessä lähes viidenneksellä, jos maahanmuutto jatkuu entisellään. Etlan mukaan maahanmuutolla olisi merkittävä positiivinen vaikutus talouskasvulle ja julkisen talouden rahoituksen kestävyydelle, sillä työntekijämäärän väheneminen

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

pienentää vero- ja maksutuloja samaan aikaan kun elinikien piteneminen kasvattaa hoito- ja hoivakustannuksia.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksen perusteluissa ilmenee, että hallituksen tavoitteena on vähintään kaksinkertaistaa työperäinen maahanmuutto asteittain nykytasosta ja kolminkertaistaa uusien ulkomaalaisten tutkinto-opiskelijoiden määrä vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi tavoitteena on, että 75 prosenttia ulkomaalaisista opiskelijoista työllistyy valmistumisensa jälkeen Suomeen. Näiden tavoitteiden saavuttaminen edellyttää kokonaisvaltaista ja pitkäjänteistä palvelujärjestelmän kehittämistä. Lisäksi esityksen tarkoituksena on edistää työperusteisten oleskelulupien nopeaa ja sujuvaa käsittelyä. Työperusteisten oleskelulupahakemuksen enimmäiskäsittelyaika on nykyisellään neljä kuukautta, esityksessä tavoitteena on keskimäärin yhden kuukauden käsittelyaika. Enimmäiskäsittelyajaksi ehdotetaan kahta kuukautta, josta osapäätöksen tekemiseen saa kulua enintään kuukausi.

Käsiteltävän lakiuudistuksen osana on käsitelty myös tekemäni toimenpidealoite vuodelta 2020 Maahanmuuttoviraston oleskelulupahakemuksiin liittyvien haastattelujen sähköistämisestä eli etähaastattelumahdollisuudesta ja kansallisen D-viisumijärjestelmän luomisesta, mikä käsiteltiin jo hallituksen aiempien esitysten perusteella. Suomi on eronnut muista Pohjoismaista vaatimalla oleskelulupahakemuksen — pääosin työperäisten maahanmuuttajien — hakijoiden fyysistä käyntiä joko Suomen edustustossa ulkomailla tai Migrin palvelupisteessä Suomessa, jos hakijaa on haluttu haastatella. Muut Pohjoismaat ovat hoitaneet haastattelun verkon välityksellä, esimerkiksi Skype-yhteydellä. On hienoa, että nyt oleskelulupahakemusasiantuntien sähköistäminen etenee tässä. Vaikka oleskelulupahakemus siis voidaan jatkossa jättää ja käsittelymaksu maksaa sähköisesti asioiden, hakijan on kuitenkin tämän lakiesityksen perusteella asioitava myös henkilökohtaisesti Suomen edustustossa tai ulkoisen palveluntarjoajan luona henkilöllisyyden tarkistamiseksi ja biometristen tunnisteiden antamista varten. Nämä tulisi jatkossa mielestäni mahdollistaa annettavaksi myös Suomen rajalla.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä ehdotetaan otettavaksi käyttöön uusi työnantajien sertifiointi, joka mahdollistaisi sertifiointin piiriin päässeille työnantajille kevenneen oleskelulupaprosessin. Kannatan tätäkin uudistusta, ja on hienoa, että asia etenee. Tämä malli on ollut esimerkiksi Ruotsissa käytössä jo pitkään.

Lisäkehittämistarpeita ja mallin laajentamistarpeita kuitenkin jää. Tästä on huolensa ilmaissut esimerkiksi kauppakamari lausunnossaan. On huolestuttavaa, että esityksen kriteerit yrityksen pääsemisestä sertifiointin piiriin ovat niin korkealla, että arvioiden mukaan vain noin 200 yritystä Suomessa täyttää ne. Esityksen mukaan, jotta yritys pääsisi sertifiointin piiriin, yrityksen kolmen edellisen vuoden liikevaihdon pitää olla keskimäärin vähintään miljoona vuosittain, oman pääoman pitää olla positiivinen joka vuosi, tuloksen positiivinen yhtenä vuonna ja työnantajan palvelukseen pitää olla myönnettyä vähintään kymmenen oleskelulupaa työnteon perusteella. Nämä kriteerit ovat erittäin tiukat. Esimerkiksi kasvuhakuisten yritysten näkökulmasta positiivisen tuloksen vaatimus on hankala. Käytännössä myöskään uusilla ja pienemmillä yrityksillä ei ole mahdollisuutta päästä sertifiointin piiriin. Liian tiukat kriteerit vähentävät merkittävästi uudistuksesta mahdollisesti saatavia hyötyjä. Siksi näitä asetuksella täsmennettäviä kriteereitä tulisikin vielä harkita.

Arvoisa puhemies! Jotta työperäistä maahanmuuttoa saataisiin lisättyä tarvittavalle tasolle ja työllistymisen esteitä purettua, meidän tulee ottaa myös muita toimia käyttöömme. Vihreät ovat ehdottaneet esimerkiksi uutta työnhakuviisumia, joka mahdollistaisi työn-

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

haun ja oleskelun Suomessa, ja työllistymisen jälkeen tulisi sitten oleskelulupa. Perheenyhdistämisten tulorajojen puolittaminen parantaisi työvoiman saantia pieni- ja keskituloisiin ammatteihin ja lisäisi tänne saapuneen työllistyneen väestön hyvinvointia ja pysyvyyttä. Lisäksi myös kotoutumiskoulutus tulisi tarjota työperäisille maahanmuuttajille pääasiassa työnteon yhteyteen, jolloin yritykselle annettaisiin palkkatukea tähän tarkoitukseen.

Erityisesti naiset tarvitsevat kotoutumiseen ja työllistymiseen erityishuomiota ja osallisuutta lisäävää toimintaa. On oikeastaan hämmästyttävää, että me olemme niin sanottu tasa-arvon mallimaa ja silti olemme niin huonosti saaneet mukaan tänne yhteiskuntaan muuttaneet naiset. He ovat kuitenkin keskimäärin koulutetumpia kuin tämän niin kutsutun kantaväestön miehet. [Olli Immosen välihuuto] Osaamisen tunnistamista ja tunnustamista tulee vahvistaa ja mahdollistaa pätevytyminen tutkinnon osia suorittamalla, ei aina kokonaista uutta tutkintoa tekemällä. Tällaisesta osatutkintokoulutusotteesta tutkintoa päivitetäessä hyötyisivät muutkin osaamistaan päivittävät. On tärkeää, että jokaisella olisi mahdollisuus aloittaa kielen opiskelu heti maahan tultua. Odotteluajoista ei hyödy kukaan, ja meillä ei ole varaa rakentaa esteitä tulijoiden työllistymiseen.

Tässä kuuntelin nyt perussuomalaisten ryhmää, joka useamman kerran mainitsi, että olisi syytä saada tänne tulleet töihin. Oletteko valmiit purkamaan näitä esteitä, esimerkiksi karenseja, jotka tulevat työnteon jo käynnistyttyä, [Mari Rantasen välihuuto] tai saatavuusharkintaa, joka pakottaa hakemaan lupaa uudestaan [Puhemies koputtaa] sen jälkeen, kun on työllistynyt mutta haluaisi vaihtaa työpaikkaa? — Kiitos. [Olli Immosen välihuuto]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Ja edustaja Peltokangas.

16.01 Mauri Peltokangas ps: Arvoisa puhemies! Jatkan perussuomalaisten vastalauseita:

Uudenmaan ja Pirkanmaan TE-toimistot kiinnittivät asiantuntijalausunnoissaan huomioita siihen, että esityksen mukaan palkan tulisi olla työttömyysturvalaissa tarkoitettulla tavalla työssäoloehto kartuttavan suuruinen, jos työehtosopimusta ei ole tai kyse on osa-aikatyöstä. Toimeentulon linkittäminen työttömyysturvalain mukaiseen työssäoloへhtoon ei ole ongelmatonta, mikäli työttömyysturvan tuloperusteinen työssäolohehto tulee myöhemmin voimaan, koska tällöin hyväksyttävä palkkaraja voisi sen jälkeen olla jopa reilusti alle tuhat euroa. Tällaisella toimeentulon määrällä ei Suomessa pärjää ilman turvautumista sosiaalietuuksiin. Asiantuntijalausuntojen arvioiden mukaan joillakin aloilla 18 tunnin viikkotuntimäärällä alan palkkataso huomioiden työntekijän toimeentulo jää varsin alhaiseksi. Perussuomalaisten valiokuntaryhmä muistuttaa, että ulkomaalaiselta työntekijältä edellytetty palkka oli vuonna 2022 vain 1283 euroa kuukaudessa, jos työhön ei sovelleta työehtosopimusta tai kyse on osa-aikatyöstä.

Perussuomalaisten valiokuntaryhmä katsoo asiantuntijalausunnoista ilmenevin tavoin, että toimeentulon vähimmäistoimeentulon rajan tulisi olla sama riippumatta siitä, sovelletaanko työhön työehtosopimusta vai ei. Perussuomalaisten mielestä kaikkein olennaisinta on se, että maahantulijoilta edellytetään riittävän korkeaa palkkatasoa, jolla voidaan odottaa henkilön tulevan Suomessa toimeen ilman sosiaalietuuksiin turvautumista. Tämä ei toteudu tälläkään hetkellä.

Arvoisa puhemies! Lupaprosessien nopeuttaminen lisää työntekijöiden hyväksikäytön riskiä:

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

Perussuomalaisten valiokuntaryhmä suhtautuu kielteisesti esitettyyn työnantajien sertifiointimenettelyn käyttöönottoon, sillä menettely sisältää riskejä työntekijöiden hyväksikäytöstä eikä ole yritysten yhdenvertaisuuden kannalta toimiva ratkaisu. Kyse olisi täysin uuden toimintamallin käyttöönotosta Suomessa, jossa viranomaisten päätöksenteko olisi riskiperusteista ja jossa jälkivalvonnan merkitys korostuisi.

SAK:n asiantuntijalausunnon mukaan hyväksikäytön näkökulmasta on huolestuttavaa, että valtaosa työntekijöiden oleskelulupahakemuksia voitaisiin käsitellä yksinkertaisessa ja virtaviivaistetussa menettelyssä ilman lisäselvityksiä ja ennakoivalvontaa. SAK ei kannata lakiesitystä, sillä ongelmana on muun muassa sertifikaatin pitkä voimassaoloaika ja puutteellinen valvonta, sillä sertifiointi myönnettäisiin ensimmäisellä kerralla kahdeksi vuodeksi ja sen jälkeen kolmeksi vuodeksi kerrallaan. [Olli Immonen: Demarit kannattaa!] Sertifioidut työnantajat eivät työsuojeluviranomaisen riskianalyysin perusteella valikoituisi ensisijaisesti valvonnan kohteeksi. On täysin mahdollista, että kahden vuoden aikana yrityksen omistajat vaihtuvat, ja sitä myötä koko tilanne mahdollisesti muuttuu.

Perussuomalaisten valiokuntaryhmä katsoo asiantuntijalausunnosta ilmenevin tavoin, että jos sertifiointi kuitenkin toteutetaan, sen käytölle on luotava selkeät kriteerit samoin kuin kattava sanktiojärjestelmä. Sertifiointi pitää voida yksiselitteisesti peruuttaa, jos työnantajan antamat tiedot eivät pidä paikkaansa tai työntekijöiden yhdenvertainen kohtelu ei toteudu. Myös valvonta täytyy saattaa osaksi sertifiointimenetelmää, ja sitä varten tulee työsuojeluviranomaisille turvata riittävät resurssit.

Arvoisa puhemies! SAK:n asiantuntijalausunnoista ilmenee, että alueellisten työluopalinjausten rakennetta ja sisältöjä on jo yhdenmukaistettu yhteisen mallilinjauksen, yhdenmukaisen ammattiluokituksen ja muun terminologian avulla. On vakava ongelma, että palkkaluokkiin ja koulutukseen liittyvistä tiedoista on luovuttu työluopalinjauksien osana. Perusteluna on esitetty, että niiden mukaan ottaminen vaikeuttaa automatisointia. Perussuomalaisten valiokuntaryhmä toteaa, että edellä mainitut muutokset eivät tue tavoitetta saada osaavaa työvoimaa. Palkka- ja koulutustiedoista luopuminen saattaa johtaa siihen, että ulkomaalaisia työntekijöitä palkataan alimman palkkaluokan mukaan, mikä vaikuttaa ulkomaalaisten työntekijöiden työehtojen heikkenemiseen ja myös suomalaisten yleisen palkkatason laskuun.

Perussuomalaisten valiokuntaryhmä kiinnitti jo hallintovaliokunnassa SAK:n tavoin huomiota siihen, että esityksen perusteella ensisijaisesti työnantajan tehtävä on arvioida työntekijänsä ammattipätevyyttä tehtävään, johon tämä on palkattu. Edellä mainittu koskee toimimista myös laillistetuissa tai terveystodistusta edellyttävissä ammateissa. Näistä pyydetäisiin todistuksia työntekijältä jatkossa ainoastaan silloin, kun on perusteltua aiheuttaa epäillä, että työntekijältä puuttuu pätevyys tai vaadittu todistus terveydentilasta. Potilas-, asiakas- ja yleistä turvallisuutta koskeissa ammateissa on noudatettava niistä annettuja yleisiä säännöksiä, ja noudattaminen on kyettävä varmistamaan ennakolta. Ulkomaisen työntekijän pätevyyden arviointi laillistetuissa tai terveystodistusta edellyttävissä ammateissa ei saa jäädä pelkästään rekrytoivan työnantajan asiaksi. Perussuomalaisten valiokuntaryhmä vastustaa tämänkaltaista ammattipätevyyden arvioinnin heikentämistä.

Arvoisa puhemies! Työ- ja elinkeinoministeriö on asiantuntijalausunnossaan arvioinut, että vuosien 2018—2020 tilastojen valossa vähintään 230 työnantajaa täyttäisi sertifiointin kriteerit taloudellisen vakauden sekä työperäisen oleskelulupaprosessin kokemuksen osalta. Näiden yritysten yleisimpiä toimialoja ovat muun muassa kiinteistöjen siivous, asuin- ja muiden rakennusten rakentaminen, työvoiman vuokraus, vihannesten viljely kas-

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

vihuoneessa sekä ravintolatoiminta. Perussuomalaisten valiokuntaryhmä huomauttaa, että edellä mainituilla aloilla on paljastunut viime vuosina merkittäviä ja laajoja työntekijöiden hyväksikäyttöepäilyjä.

Perussuomalaiset, kuten Rakennusliittokin antamassaan asiantuntijalausunnossa, on ilmoittanut vastustavansa hallituksen esitystä, sillä erityisesti rakennusalalla alan olosuhteet huomioon ottaen näyttäytyy todennäköiseltä, että tilapäisen halpatyövoiman määrä lisääntyy pysyvän maahanmuuton sijasta. Työehdot liukuvat sitä kohti, mihin matalamman elintason maista saapuva työntekijä käytännössä suostuu tai on käytännön syistä pakotettu. — Arvoisa puheenjohtaja! Jatkan puhetta seuraavassa puheenvuorossa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Selvä. — Ja edustaja Mäkynen.

16.08 Jukka Mäkynen ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Edustaja Peltokangas totesikin aikaisemmassa puheenvuorossaan aivan oikein, että esityksellä on oikeastaan vain tarkoitus lisätä maahanmuuttoa Suomeen ja sen seurauksena väärinkäytökset sekä ulkomaalaiset työttömät tulevat vain lisääntymään, koska maassamme on jo kymmeniätuhansia vierasmaalaisia työttömiä.

Edustaja Rantanen otti puheessaan esille niin sanotun, keskimäärin noin 15 000 euron arvoisen kynnsyrähan, jonka tuleva niin sanottu työntekijä maksaa jollekin taholle päästäkseen Suomeen. Ja aivan totta, kuukausittain lähtee Suomesta maassa olevien ulkomaalaisten kotimaihin satojatuhansia — ellei miljoonia — euroja, joilla sitten ainakin osin kerrytetään rahasummaa ihmiskauppiaille.

Ja lopuksi vielä edustaja Hopsulle, joka nyt sattui poistumaan täältä eikä jäänyt kuuntelemaan kysymyksiensä vastausta, totean, että perussuomalaiset haluavat kaikki jo Suomessa olevat ulkomaalaiset työttömät ensin työelämään ja vielä niin, että tulevat toimeen sillä palkallaan. Sen jälkeen voidaan katsoa, tarvitsemmeko tänne lisää ulkomaista työvoimaa sieltä kolmansista maista. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Edustaja Rantanen.

16.10 Mari Rantanen ps: Arvoisa puhemies! Palaan nyt vielä uudelleen asiaan. Ensin totean sen, että perussuomalaisten linja on se, että tänne on tervetullut ihminen, joka tulee omalla palkallaan toimeen. Se on se linja, joka meillä on. Kenellä on mitään sitä vastaan, että tänne tulee jostakin maasta henkilö, joka tienaa sen verran, että hän ei tarvitse tulonsiirtoja, ja jolla on annettavanaan suomalaiselle yhteiskunnalle tai jollekin yritykselle osuamista, jota meiltä ei löydy? Ei kai kukaan sellaista vastusta.

Se ongelma tässä touhussa ja tässä meidän järjestelmässämme on se, että meille ei juurikaan tule näitä osaajia. Viime vuoden tilastoista voidaan nähdä, että niitä henkilöitä, jotka ovat tulleet joko erityisasiantuntijan oleskeluluvalla tai EU:n sinisen kortin oleskeluluvalla, jossa on vielä korkeampi tuloraja kuin erityisasiantuntijan oleskeluluvassa, tuli maahanme noin 2 600 kappaletta. Se on aika vähän siitä 104 000:n yhteisötista viime vuoden ensimmäisten oleskelulupien osalta, jossa toki olivat mukana myöskin ukrainalaiset — siis hyvin vähän. Me emme houkuttele näitä ihmisiä. Meillä on korkea verotus. Meillä ovat korkeat elinkustannukset, aika surkea ilmasto. Emme me heitä houkuttele, he menevät muualle mieluummin. Mutta sen sijaan me houkuttelemme niitä, jotka eivät elä omalla palkallaan vaan tarvitsevat siihen lisäksi tulonsiirtoja.

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

Ja nyt otan esimerkin, koska tämä tuntuu olevan niin kovin vaikeata. Tälle vuodelle tämä alin palkkataso, millä voi Suomeen saada työperäisen oleskeluluvan, jos alalla ei ole työehtosopimusta, on 1 331 euroa. [Jukka Mäkyne: No huh huh!] Ja jos ajatellaan vaikkapa Helsinkiä, missä asumiskustannukset ovat aika korkeita, niin jos täytyy yksiö vuokrata, kyllä täytyy melkoinen houdini olla. Ehkä voidaan sanoa, että yksiöstä voi joutua 700 myöskin maksamaan. Mutta joka tapauksessa, kun tällainen henkilö tulee, hänen verotuksensa on hyvin alhainen, ja sen sijaan hän jopa enemmän kuin maksaa veroja saa pelkästään asumistukea. Näissä tämäläisissä tehtävissä on aivan selvää, että jos siihen työllistyy se henkilö, joka meillä jo on siellä työttömyysturvan varassa, niin kun hänet työllistetään, hänen etuusmenonsa vähenevät joka tapauksessa, eli se on julkiselle taloudelle sitä kautta positiivista. Mutta jos meille tulee ulkopuolelta henkilö, jolle vielä maksetaan etuuksia enemmän kuin hän maksaa veroja, niin eikö se paine silloin nimenomaan kerry sinne etuuspuolelle joka ikisestä työntekijästäkin? Eihän tässä touhussa voi olla mitään järkeä. Eli kyllä käytännössä katsoen, arvoisa puhemies, edes tällaisella peruskoulun matematiikalla tästä asiasta ei pääse mihinkään muuhun johtopäätökseen kuin siihen, että tämä ei ole julkisen talouden kannalta järkevää.

No sitten, mitä tulee tähän rikollisuuteen, jota tähän liittyy — kiskontaa, ihmiskauppaa — pidän kyllä outona sitä, että nämä asiat pystytään tässä talossa ohittamaan. Mikä hyvänsä laki menee läpi, näistä ei tarvitse välittää mitään. Kuvitelkaa, että tästä laista ei edes oltu pyydetty supolta lausuntoa. Eli kun nämä asiat on siirretty työ- ja elinkeinoministeriöön, niin loppuu myöskin se turvallisuuden näkökulman katsominen ja rikollisuuden näkökulman katsominen tässä asiassa. Kyllä täytyisi jonkun näköinen vastuu sentään olla siinä, millaisia lakiesityksiä tuodaan, ja että ne arvioidaan muultakin kantilta kuin että hoetaan kaanonissa, että me tarvitsemme työperäistä maahanmuuttoa. Kyllä nyt sen verran täytyy olla vastuuta myös hallituksella.

Ja sanonpa tässä senkin, että silloin, kun Ruotsin poliisiylijohtaja kävi täällä eduskunnassa ja tapasi hallintovaliokuntaa, hän kertoi sen, että Ruotsissa itse asiassa tämä työmarkkinoihin liittyvä rikollisuus ja siitä saatavat eurot ylittävät tällä hetkellä huumekaupan. Ja me olemme menossa aivan samaan suuntaan. Miten voi olla mahdollista, että me emme kykene katsomaan mitään muuta kuin surkeaa esimerkkiä Ruotsista? Kyllä kai olisi muitakin vaihtoehtoja sentään.

Ja totean tästä kynnysraha-asiasta sen, että se mekanismin menee siten, että täällä meillä Suomessa on jo joku henkilö, ulkomaalainen henkilö, joka on tullut tänne ja myy tätä oleskelulupaa tai rekrytointia omalle maanmiehelleen. Oma huoleni tässä työnantajien sertifiointissa on kyllä se, että ainakin niiden tietojen mukaan, mitkä minulle on välitetty, näitä työnantajien sertifiointeja voivat saada nämäkin yritykset, joissa juuri nimenomaisesti tapahtuu tätä oleskelulupien ja työsopimusten myyntiä. Mutta sekään ei tunnu kiinnostavan yhtään ketään. Itse asiassa itselläni on ihan ystäväpiirissäni eurooppalaisia henkilöitä, joiden tuttavissa on ei-eurooppalaisia henkilöitä, joille tätä mahdollisuutta on tarjottu. Kuulin tästä ensimmäistä kertaa kuusi vuotta sitten. Silloin Suomi oli vielä hiukan halvempi. Maksoimme 10 000 euroa tästä kuuden kuukauden työsopimuksesta, jonka jälkeen siis voi jäädä tänne työttömyysturvalle. Sittemmin ilmeisesti imagomme ja brändimme — tämän Kela-moneyn, joka mainitaan poliisinkin lausunnoissa — arvo on noussut maailmalla: nyt voi pyytää jo jopa 25 000 euroa matkasta Suomeen. Kuvitelkaa nyt, miten hullulta tämä kuulostaa kaiken kaikkiansa. Ja miten voi olla mahdollista, että me vain avaamme lisää ulkomaalaislakeja tässä talossa?

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

Kyllä on, arvoisa puhemies, niin, että perussuomalaiset ovat olleet oikeassa joka asiassa maahanmuuttopolitiikassa. Me olemme tienneet jo vuosikausia, mitä tulee tapahtumaan muun muassa katujengien kanssa. Me olemme tienneet vuosikausia, mitä tulee tapahtumaan sosiaaliturvamennoissa. Ne ovat kaikki nähtävissä nyt. Ja vannon, että perussuomalaiset ovat, arvoisa puhemies, oikeassa myös tässä työperäisessä maahanmuutossa. Nyt kysymys on siitä, uskovatko kansalaiset näitä puolueita, jotka ovat aikaisemmin julistaneet humanitäärisen maahanmuuton iloja, kivoja pelihetkiä, ruokahetkiä, vai ovatko he ottaneet realistisen näkökulman maahanmuuttoon. Me olemme aina ottaneet realistisen näkökulman ja nytkin perustelemme näkemyksemme tilastoilla [Puhemies koputtaa] ja Ruotsista tulleilla huonoilla esimerkeillä. Nyt kysymys on siitä, että nyt kansalaisten kannattaa miettiä, kuka tässä maassa on ollut oikeassa maahanmuuttopolitiikassa tähänkin asti.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Edustaja Peltokangas.

16.19 Mauri Peltokangas ps: Arvoisa puhemies! Jatkan perussuomalaisten vastalauseita:

Etelä-Suomen aluehallintoviraston viime vuoden valvontahavaintojen perusteella voidaan todeta puutteiden ja laiminlyöntien määrän olleen varsin huomattavia. Myös Finnwatch on kiinnittänyt huomiota siihen, että yritysten omavalvonta on riittämätöntä eikä viranomaisilla ole riittäviä keinoja puuttua epäkohtiin. Rakennusliiton mukaan resursoimalla työehtojen valvonta niin, ettei tänne tulevan tarvitse tyytyä työehtosopimuksen alittavaan palkkaan, voidaan houkuttaa halvimman työvoiman sijaan osaavinta työvoimaa. Samoin tavoite työperäisen maahanmuuton lisäämiseksi on myös varsin epämääräisesti fokusoitu. Epäselvää on esimerkiksi se, millä kriteereillä arvioidaan, onko työvoimaa edes saatavilla EU-alueelta. Kasvava trendi on viime vuosina yhä enenevässä määrin ollut se, että eurooppalaiset yritykset välittävät työvoimaa kolmansista maista EU-alueelle. Kyse ei ole ulkomaisen työvoiman riittävydestä vaan työn hinnasta. Perussuomalaisten valiokuntaryhmä jakaa edellä mainitun Rakennusliiton näkemyksen esityksen ongelmakohdista ja katsoo, että esitys tulee toteutuessaan pitkällä aikavälillä heikentämään suomalaisten työehtoja.

Arvoisa puhemies! Tiedonvaihtoa viranomaisten välillä on kehitettävä:

Maahanmuuttoviraston asiantuntijalausunnon mukaan työnantajalla on ulkomaalaislain mukaan velvollisuus ilmoittaa, kun se palkkaa työntekijän kolmansista maista, mutta tätä velvollisuutta työnantajat eivät nykyisinkään läheskään aina täytä. Maahanmuuttovirasto on myös lausunnossaan ilmoittanut, että on tullut ilmi tapauksia, joissa työntekijä ei aloita lainkaan sovituissa työpaikassaan tai hän vaihtaa paikkaa jo työsuhteen alussa. Asiantuntijalausuntojen perusteella havainnot eivät tule TE-toimiston tietoon muutoin kuin jatkolupahakemuksen käsittelyn yhteydessä tai jos työnantaja tai hakija ilmoittaa asiasta viranomaiselle. TE-toimistojen kokemus on, että ilmiö korostuu erityisesti rakennus- ja siivousalalla sekä erityisesti Uudenmaan alueella. Perussuomalaisten valiokuntaryhmän mielestä lainsäätäjän tulisikin ensisijaisesti keskittyä jo nyt ilmi tulleiden työperäiseen maahanmuuttoon liittyvien väärinkäytösten torjuntaan tässä esityksessä kuvattujen toimien sijaan.

Perussuomalaisten valiokuntaryhmä kiinnittää huomiota asiantuntijalausunnon tavoin siihen, että mikäli tiedonvaihtoa ei kyetä kehittämään nykyisestä, syntyy edelleen tilanteita, joissa eri viranomaiset voivat yrittää edistää sellaistenkin yritysten kansainvälisiä rekrytointia, joille TE-toimistojen työlupayksikkö tai Maahanmuuttovirasto on tehnyt pidättäy-

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

tymispäätöksen tai joiden toiminnassa on havaittu työsuojelun tai poliisin toimesta rikkomuksia. Kansainvälisen rekrytoinnin parissa työskentelevillä valtionhallinnon viranomaisilla tulisikin olla nykyistä paremmin tietoa niistä työnantajista, joita epäillään rikkomuksista ja joihin on kohdistettu pidättäytymispäätös, jotta viranomaisten toiminnot eivät ole keskenään ristiriitaisia tiedon puutteen vuoksi. TE-toimiston ennakkovalvonnan suorittamiseksi tarvitaan jo nykyisellään laajempi pääsy eri tietovarantoihin, kuten tuomioistuinten työsyntymistä ja ihmiskauppaa koskeviin ratkaisuihin, joiden tuomioista TE-toimisto ei tällä hetkellä saa tietoa automaattisesti. Perussuomalaisten valiokuntaryhmä korostaa, että edellä mainittujen valvontaan liittyvien rakenteiden tulisi olla lähtökohtaisesti kunnossa ennen kuin työperäisen maahanmuuton volyymia pyritään vastuuttomasti lisäämään tässä esityksessä kuvatuin tavoin.

Arvoisa puhemies! Maahanmuuton lieveilmiöt on jätetty huomiotta:

Helsingin poliisilaitoksen asiantuntijalausunnon mukaan työvoiman rekrytointiin ulkomailta ja erityisesti kehitysmaista liittyy erittäin merkittävässä määrin kynnysrahan eli vastikkeettoman tai vastikkeeltaan täysin epäsuhtaisen rekrytointimaksun keräämistä vastineena työpaikan usein näennäisestä järjestämisestä Suomessa. Kynnysraha on matkakulujen ja viranomaismaksujen ulkopuolinen maksu, jota perivät tahot rekrytoivat etenkin kehitysmaiden kansalaisia kehittyneisiin maihin tekemään töitä.

Kynnysrahan vastineena saattaa olla työ sopimus oleskelulupaa varten tai suositteleva työpaikan saamiseksi, tai se saattaa olla täysin vastikkeetonta uhrin erehdyttämistä. Asiantuntijalausunnoista ilmenee, että kynnysrahaa peritään erityisesti niiltä ihmisiltä, joiden tavoitteena on muuttaa tulomaahan pysyvästi tai pitkäksi aikaa osana työskentelyä. Kynnysrahaa maksavat käytännössä kaikki kehitysmaista töihin pyrkivät maailmanlaajuisesti, ja sen perimisessä ovat keskeisessä asemassa oman maan kansalaiset, jotka ovat jo asettuneet kohdemaahan. Olennaista on, että kynnysrahaa maksamalla saatu työpaikka johtaa usein muuhun työperäiseen hyväksikäyttöön.

Kynnysrahan määrä on todennettu osin rikostutkinnassa saadulla suoralla näytöllä, osin kerätyllä tiedolla maahanmuuttajilta ja heidän kanssaan työskenteleviltä järjestöiltä. Kynnysrahan yleinen taso on tällä hetkellä lähtömaasta riippuen 10 000—25 000 euroa. Tunnistettujen tai epäiltyjen kynnysrahaa maksaneiden määrä on vuonna 2022 noin 400 henkilöä, kattaen käytännössä kaikki työperäisen ihmiskaupan rikostutkinnat, joihin on liittynyt rekrytointia ulkomailta, jossa rekrytoitavan henkilön tarkoituksena on ollut jäädä asumaan Suomeen.

Helsingin poliisilaitoksen asiantuntijalausunnon mukaan on havaintoja siitä, että ulkomaalaisen työvoiman hyväksikäyttöön liittyvillä tekijöillä on ajallisesti yhteyttä siihen, kun ulkomaalaiset työntekijät ovat oikeutettuja sosiaaliturvaan Suomessa. Esimerkkinä asiantuntijalausunnossa on kuvattu, kuinka erään rakennusalaan liittyvän rikosasian esitutkinnassa on havaittu selkeitä viitteitä järjestelmällisestä etuuksien väärinkäytöstä. Tutkinna kohteena oli yrityksen rahojen kierrättäminen kevytyrittäjiä hyväksikäyttäen siten, että yrityksestä maksetut palkat kohdistuivat vuorollaan eri henkilöille ja tosiasiallinen palkanmaksu tapahtui käteisellä. Osana palkanmaksua oli järjestely, jossa työntekijöiden virallisesti maksettu palkka mitoitettiin siten, että he olivat oikeutettuja sosiaaliturvaan, lopun palkanmaksun tapahtuessa ilmeisen pimeästi.

Tämäkö on sitä maahanmuuttoa, mitä te kaipaatte, arvoisa hallitus? Epäillyt kutsuivat tätä järjestelyä nimellä Kela-money — kyllä!

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

Asiantuntijalausunnon mukaan etenkin työperäinen ihmiskauppa on kuitenkin talousrikollisuutta, johon kuuluu merkittävässä määrin laillisen liiketoiminnan hyväksikäyttöä rikollisen hyödyn saamiseksi. Yksi yleisimpiä ilmiöitä maahanmuuttoon tähtäävässä työperäisessä hyväksikäytössä on työntekijöiden nimellisen palkan määrittäminen oleskeluluvan edellytyksenä olevalle tasolle, tosiasiallisen palkan määräytyessä muulla sopimisella. Perussuomalaisten valiokuntaryhmä jakaa Helsingin poliisilaitoksen asiantuntijalausunnossaan esittämän näkemyksen, jonka mukaan sosiaalietuuksien tulorajojen ollessa yleisesti tiedossa näiden hyödyntämiseen liittyvien väärinkäytösten riski tulisi tiedostaa lainsäädäntöä valmisteltaessa. Väärinkäytösten ehkäisyssä erityisesti ennakkovalvonta on avainasemassa. Lisäksi jatkuvan valvonnan keinoja on kehitettävä ja rikkomuksista seuraavien sanktioiden on oltava oikeasuhtaisia. [Puhemies koputtaa] Perussuomalaisten valiokuntaryhmän näkemyksen mukaan edellä mainittujen ilmiöiden torjuntaan ei ole hallituksen esityksessä esitetty uskottavia ratkaisuja ja esitys tulee todennäköisesti lisäämään etenkin työperäistä hyväksikäyttöä. — Kiitos, jatkan seuraavassa puheenvuorossa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitokset. — Edustaja Rantanen.

16.27 Mari Rantanen ps: Arvoisa puhemies! Jatkan hiukan siitä, että kuten tässä on todettu ja kuten totesin, valiokunnan kuulemisissa suomalaisesta työperäisestä maahanmuutosta ja siihen liittyvästä rikollisuudesta piirtyi karu kuva, hyväksikäytöstä piirtyi karu kuva, mutta sille ei lotkauta korviansa edes työväenpuolue demarit, jolla on ammattiliitot, duunarit takanansa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei kiinnosta!] Ja voitteko te kuvitella, että kun meillä on tällainen tilanne jo nyt, niin valiokunnalle toimitettiin lausuntoja, joissa esitetään, että omalla kielellään luku- ja kirjoitustaidottomille pitäisi luoda omat kaistat töihin tuleville Suomeen — siis luku- ja kirjoitustaidottomille ihmisille, jotka eivät osaa sitä edes omalla kielellänsä. Suomessa katsotaan, että hetkinen, tehdääskin heille tuonne ulkomaalaislakiin ihan oma kaistansa. Siis kuvitelkaa, miten kaheleita nämä esitykset ovat siihen nähden, että meillä on jo nyt ongelmia näiden ihmisten työehtojen kanssa [Matias Mäkysen välihuuto] ja heitä käytetään hyväksi ja heiltä vaaditaan kynnysrahoja ja heitä riistetään tässä maassa. Kun sitten vielä haluttaisiin erityisesti sellaisia henkilöitä, jotka eivät osaa edes omaa äidinkieltänsä, niin kuinkas heitä pystyttäisiin riistämään?

Tässä tulee kyllä vähän kieltämättä sellaiset nykyaikaiset orjamarkkinat mieleen varsinakin, kun aika monessa kohtaa todetaan, että me tarvitsemme työperäistä maahanmuuttoa, jotta suomalaiset voisivat tehdä niitä vähän korkeamman osaamistason töitä, ikään kuin parempia töitä, joten otetaan sitten orjia tekemään niin kutsuttuja — en viitsi sitä sanaa sanoa — piip-duuneja. On se nyt erikoista, ettei suomalaiselle kelpaa aivan tavallinen työ, ikään kuin me olisimme parempia ihmisiä emmekä tohtisi tehdä näitä töitä.

Perussuomalaiset ovat puhuneet varsin paljon nyt tänään tästä problematiikasta, mikä liittyy niin sosiaaliturvalla palkan täydentämiseen mutta myöskin näihin ongelmiin, joita tähän liittyy. Meidän mielestämme tällaisia asioita ei voida, ei kerta kaikkiaan voida ohittaa. Olemme esittäneet kansalaisuusperusteista sosiaaliturvaa, joka olisi yksi keino välttää tällaista hyväksikäyttöä, jotta tämä meidän brändimme Kela-moneysta ei olisi enää markkinointikeinona maailmalla.

No, se on pidemmässä juoksussa, mutta sitten meillä on kaksi lakia, joita tulisi muuttaa: Laki rajat ylittävästä sosiaaliturvasta, jossa on tämä 700 euron raja, jolla pääsee sosiaaliturvan piiriin. Tämä on yksi. Kun nostetaan sitä, niin silloin kun palkkataso on riittävän

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

korkea, sinne ei päästä hyväksikäyttämään ihmisiä. Toinen asia on työttömyysturvalaki, jossa nyt mahdollistetaan, että kun henkilö tulee tai hän ostaa tällaisen kuuden kuukauden työsopimuksen, niin sen jälkeen hän voi jäädä tänne työttömyysturvalle ja sosiaaliturvalle olemaan. Me voisimme muuttaa tätä aivan hyvin. Itse asiassa aika monessa Euroopan maassa on järjestelmä, jossa pitää työskennellä ensin useampi vuosi maassa ennen kuin voit saada sosiaaliturvaa pois lukien tietysti esimerkiksi akuutti terveydenhuolto hätätilanteissa. Totta kai sellaiset hoidetaan muuallakin Euroopassa, mutta ei siellä voi ilmoittaa työttömyysturvalle kuuden kuukauden työskentelyn jälkeen.

Ja sitten, arvoisa puhemies, kyllä palkkataso on yksi asia, jolla voidaan ennaltaehkäistä sitä, että näitä ihmisiä ei pystytä riistämään, ei pystytä kiristämään, ei ole tarpeen myydä tällaisia oleskelulupia. Jos ajatellaan, että se palkkataso asettuu sille tasolle, jossa ei tule tulonsiirtoja ja joka kattaa myöskin palvelut, ja henkilö maksaa veroja, niin ei sinne muodostu sellaista mahdollisuutta, että rikolliset tahot pystyvät hyväksikäyttämään tai kauppamaan heitä. He ovat usein korkeakoulutettuja, he pärjäävät täällä maassa, ja aika harvoin korkeakoulutettua tarvitsee niin kovasti kotouttaa. Hehän ovat työssä ja oppivat sitä kautta kieltä ja asettuvat maahan, eivätkä yleensä tänne hakeudukaan sellaiset henkilöt, jotka eivät tänne halua hakeutua, joten kyllä ratkaisuja olisi.

Kuten täällä itse asiassa esitettiin jo, niin näiden ongelmien ohittamisen takia ja näiden esitysten jatkuvan tähän taloon tulon takia kyllä kiistämättä itsellänikin on käynyt mielessä, onko tässä sittenkin pikemminkin kysymys siitä, että Suomi on luonut laillisia väyliä Euroopan ulkopuolelta tuleville Välimeren reitin sijaan, sillä jos ihan pragmaattisesti miettii, mikä on suomalaisten etu ja mikä on itse asiassa näiden tänne tulevien matalapalkkatyöperäisten ihmisten etu, niin ei tässä toteudu itse asiassa kumpikaan. Siinä mielessä tämä edustaja Mäkysen täällä esittämä ei välttämättä ole kovinkaan kaukaa haettu ajatus tässä taustalla, jolla Marinin hallitus on koko tämän hallituskauden nakertanut ulkomaalaislakia niin, että tänne on helppo tulla, helppo jäädä ja poistua ei tarvitse edes silloin, kun ei ole lupaa olla täällä ylipäänsä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Ja edustaja Peltokangas.

16.34 Mauri Peltokangas ps: Arvoisa puhemies! Jatkan perussuomalaisten vastalauseita. Syy, miksi haluan lukea tämän tänään kokonaan, on se, että näemme, että parlamentaarisen keskustelun, myöskin hallintovaliokunnassa jätettyjen vastalauseiden, on hyvä päätyä kansalaisten kuultaviksi, ja sen takia luen tämän tänään täällä kokonaan, että kansalaiset saavat siten koosteena kuunnella koko vastalauseen:

Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä esitetään täsmennyksiä myös ulkomaisen työvoiman käytön valvontaa koskevaan sääntelyyn. Väärinkäyttöihin syyllistyneille työnantajille on mahdollista tehdä pidättäytymispäätös, jonka mukaan päätöksen kohteena olevan työnantajan palvelukseen ei määräaikana myönnetä työnteon perusteella oleskelulupia. Perussuomalaisten valiokuntaryhmän mielestä pidättäytymispäätöksen määräaikaa tulisi pidentää, jotta sillä olisi riittävän ennaltaehkäisevä pelotevaikutus. Nyt ei hallituksen esitys riitä. Rekrytoinnit ulkomailta tulisikin estää vähintään kahdeksi vuodeksi työntekijöiden hyväksikäyttöön syyllistyneiltä työnantajilta.

Lisäksi pidättäytymispäätöksen osalta tulisi huomioida Helsingin poliisilaitoksen asian tuntijalausunnosta ilmenevällä tavalla mahdollisuus pidättäytymispäätöksen tekemiseen, mikäli työnantaja on tuomittu tai tätä on todennäköisiä syitä epäillä väärin tietojen anta-

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

misen lisäksi työvoiman rekrytointiin kohdistuvasta rikoksesta, kuten kiskonnasta. Vastikkeettoman tai vastikkeeltaan epäsuhtaisen rekrytointimaksun eli kynnysrahan kiskominen on niin yleistä, että voidaan jopa todeta käytännössä kaikkien kehitysmaista työllistyvien maksavan kynnysrahaa. Kynnysrahaa kiskotaan paitsi antamalla valheellisia tietoja viranomaiselle ilman tosiasiallista työllistämisen tarkoitusta, myös tosiasiaassa myymällä työpaikkoja joko yrittäjän itsensä hallitsemasta työpaikasta tai toisesta yrityksestä, johon kynnysrahan kiskojalla on vaikutusta. Samassa tarkoituksessa käytetään hyväksi myös yritysjärjestelyjä, joissa olemassa oleva aktiivinen tai toimimaton niin sanottu pöytälaatikkoyritys myydään ulkomaalaiselle oleskeluluvan hakemista varten ilman tosiasiallista tarkoitusta yritystoiminnan aloittamisesta. Asiantuntijalausunnon mukaan pidättäytymispäätöksen harkinnassa tulisikin huomioida oleskeluluvan saaneiden tosiasiallinen työskentely työpaikan tarjonnassa yrityksessä oleskeluluvan saamisen jälkeen. Perussuomalaisten valiokuntaryhmä on samaa mieltä asiantuntijalausunnossa esitetyn näkemyksen kanssa ja katsoo, että pidättäytymispäätöksen tulisi koskea lisäksi konserniyrityksiä sekä muita sellaisia yrityksiä, joissa toimivat samat vastuuhenkilöt, joiden johtamaan yritykseen on tehty pidättäytymispäätös. Työsuojeluviranomaisten antamien asiantuntijalausuntojen perusteella valvontatyössä on jo useiden vuosien aikana havaittu paljon puutteita sekä ulkomaalaisten työntekijöiden työsuhteen ehdoissa että heidän työnteke-oikeudessaan. Työsuojeluvalvonnan lisäämiselle on jo nykyisellään tarvetta. Perussuomalaisten valiokuntaryhmä muistuttaa, että ilman valvontaa järjestelmä menettää loputkin uskottavuudestaan.

Hallituksen esityksen tavoitteena on lisätä työperusteista maahanmuuttoa merkittävästi. Perussuomalaisten mielestä työperäisen hyväksikäytön ehkäisemiseksi tarvitaan jo nyt paljon nykyistä tehokkaampia toimia. Asiantuntijalausunnoista ilmenevät tiedot ulkomaisen työvoiman hyväksikäytöstä osoittavat, että nykyisen lainsäädännön ja sen valvonnan oloissa esitys tulee toteutuessaan lisäämään huomattavan paljon ihmiskaupan ja kiskonnan kaltaisia lieveilmiöitä. Perussuomalaisten valiokuntaryhmän mukaan yhteiskunnallisessa päätöksenteossa on kyettävä tunnistamaan ne epäkohdat, joita erityisesti liittyy varsinkin matalammin koulutetuilla aloilla maahanmuuttajataustaisten työntekijöiden työsuhteisiin Suomessa.

On myös selvää, että maahanmuuttajien hyväksikäyttötilanteissa erilaisiin rikkomuksiin syyllistyneitä työnantajia saadaan harvoin vastuuseen. Perussuomalaisten valiokuntaryhmän näkemyksen mukaan työperäiseen maahanmuuttoon liittyvien epäselvyyksien havaitsemiseksi työolojen valvontaan tulee panostaa sekä sanktioita työperusteisesta hyväksikäytöstä koventaa. Tämä on sekä suomalaisen yhteiskunnan että ulkomaalaisen työntekijän etu.

Perussuomalaisten valiokuntaryhmä ilmaisee huolensa myös sen suhteen, että suojelupoliisia ei ole kuultu esityksen valmistelun aikana lainkaan eikä esityksen luonnosta ole toimitettu suojelupoliisiin lausuttavaksi sen ollessa luonnosvaiheessa. Suojelupoliisi ei tämän vuoksi ole ehtinyt tutustumaan esitykseen tarpeellisessa laajuudessa. Suojelupoliisi on asiantuntijalausunnossaan kuitenkin todennut, että prosesseja tehostettaessa ja etukäteisvalvontaa vähennettäessä on tiedostettava, että samalla riski väärinkäytöksille kasvaa. Suojelupoliisi on lausunnossaan todennut, että prosessien sujuvoittamisesta huolimatta sillä tulee olla tosiasiallinen mahdollisuus arvioida oleskeluluvan hakijoiden kansalliselle turvallisuudelle aiheuttamaa tosiasiallista uhkaa ja mahdollisuus toimittaa nämä tiedot Maahanmuuttovirastolle päätöksenteon tueksi. Lisäksi esitys ei näyttäisi suojelupoliisin näkemyksen mukaan sisältävän arvioita esityksen vaikutuksista yhteiskunnan turvallisu-

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

teen, ja osio esityksen vaikutuksista rikostorjuntaan ja valtion turvallisuuteen on esityksessä suppea.

Asiantuntijalausuntojen perusteella esitys tulee helpottamaan merkittävässä määrin etenkin Suomeen suuntautuvaa matalapalkka-aloille suuntautuvaa maahanmuuttoa, jonka vaikutus tulee sosiaaliturvamenojen kasvun kautta olemaan negatiivinen julkiselle taloudelle. Esitys tulee työehtojen ennakovalvonnan heikentämisen kautta lisäämään entisestään työperäiseen maahanmuuttoon liittyviä haitallisia ilmiöitä, kuten työperäistä hyväksikäyttöä ja sosiaaliturvan väärinkäyttöä. Näiden seikkojen vuoksi perussuomalaisten valio-kuntaryhmä ei kannata tätä esitystä ja tulemme toisessa käsittelyssä esittämään, että lakiehdotus hylätään. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Edustaja Immonen.

16.40 Olli Immonen ps: Arvoisa herra puhemies! Palaan vielä lyhyesti tähän keskustelussa esille nousseeseen kynnysrahaan. Eduskunnan hallintovaliokunta sai tosiaan poliisilta erittäin karun lausunnon työperäisen maahanmuuton todellisuudesta käsitellessään tätä ulkomaalaislain muutosta. Kävi ilmi, että käytännössä kaikki kehitysmaista Suomeen tulevat joutuvat maksamaan tänne päästäkseen Suomessa jo oleskeleville maanmiehillään keskimäärin 15 000 euron kynnysrahan. Hallituspuolueet eivät näe tässä asiassa mitään ongelmaa, mutta ainakin meidän perussuomalaisten silmiin tämä vaikuttaa erittäin, erittäin vakavalta ongelmalta. [Mari Rantanen: Se on ihmiskauppaa!] — Tässä on ihmiskaupan piirteitä. [Jukka Mäkynen: Rikollista toimintaa!]

Tarkalleen ottaen poliisi kirjoitti hallintovaliokunnalle antamassaan lausunnossa seuraava: ”Työvoiman rekrytointiin ulkomailta ja erityisesti kehitysmaista liittyy erittäin merkittävässä määrin kynnysrahan eli vastikkeettoman tai vastikkeeltaan täysin epäsuhtaisen rekrytointimaksun keräämistä vastineena työpaikan usein näennäisestä järjestämisestä Suomessa. Kynnysrahaa maksavat käytännössä kaikki kehitysmaista töihin pyrkivät maailmanlaajuisesti, ja sen perimisessä ovat keskeisessä asemassa oman maan kansalaiset, jotka ovat jo asettuneet kohdemaahan.”

Lisäksi poliisin mukaan on viitteitä siitä, että kynnysraha liittyy suomalaisen sosiaaliturvan piiriin pääsyyn. Eräässäkin tapauksessa palkka hoidettiin niin, että ensin nostettiin Kelasta sosiaalitueta osana palkkaa, ja päälle maksettiin vielä vähän ilmeisesti pimeänä. Epäilyt kutsuivat tätä järjestelyä poliisin mukaan nimellä Kela-money. [Mari Rantanen: Ajatella!] Täytyy sanoa, että nyt järki käteen, hallitus. Tällaiset ilmiöt täytyy saada kitkettyä pois suomalaisesta yhteiskunnasta, emmekä tarvitse enää yhtään enempää löperöä lainsäädäntöä, joka mahdollistaa tällaiset väärinkäytökset.

Arvoisa puhemies! Nyt on todellakin tärkeää ymmärtää se, että maahanmuutto ei paranna Suomen julkisen talouden kestävyyttä vaan heikentää sitä, sillä vuosien ajalta kerätyt rekisteriaineistot kertovat, että vain erittäin harvan maahanmuuttajaryhmän edustajat maksavat enemmän veroja kuin käyttävät julkisia palveluita ja saavat tulonsiirtoja. Onkin käsiteltävänä, että hallituspuolueet kokoomuksen tuella esittävät julkisen talouden rahoituksen parantamiseksi toimenpiteitä, jotka todellisuudessa rasittavat julkista taloutta. Tämäkin esitys on siitä jälleen hyvä esimerkki.

Lisäksi on pakko todeta se tosiasia, että suomalaista työvoimaa kyllä löytyy kotimaasta, kunhan vain palkat ja työehdot ovat vaativuuteen nähden kunnossa. Suomessa on satojatu-

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

hansia työttömiä ja osa-aikatyötä tekeviä, jotka haluaisivat työllistyä täyspäiväisesti. Moni suomalainen myös suuntaa ulkomaille töihin parempien palkkojen perässä.

Arvoisa puhemies! Pidän ongelmallisena sitä, että maahanmuuttoa tarjotaan nyt ratkaisuksi kaikkiin ongelmiin ja että sillä tavalla voidaan välttää kajoamasta oikeisiin epäkohtiin, kuten työn kannattamattomuuteen, kannustinloukkuihin, turvonneeseen sosiaaliturvaan ja julkiseen sektoriin, joihin meillä ei ole varaa. Esimerkiksi julkisen sektorin palkansaajia on tällä hetkellä muistaakseni noin 700 000, kokonaan tai välillisesti palkkansa sieltä saavia, eli julkista sektoria tehostamalla heistä löytyisi osaavaa työvoimaa pula-aloille ja yksityiselle sektorille yritysten palvelukseen, puhumattakaan näistä edellä mainitsemistani työttömistä työnhakijoista ja osa-aikatyöllisistä.

Arvoisa puhemies! Toivon vielä kerran, että hallitus ottaa nyt järjen käteen ja hylkää tämän nyt käsittelyssä olevan lakiesityksen. [Mauri Peltokangas: Erinomainen puheenvuoro!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Mäkynen.

16.45 Jukka Mäkynen ps: Kiitos, arvostettu herra puhemies! Tuohon edustaja Immosen viimeiseen lauseeseen liittyen uskallan jo sanoa, että näin ei tule todellakaan tapahtumaan. Eihän hallituspuolella ole tällä hetkellä kuin muutama ihminen, joka on jollakin tavalla kiinnostunut tästä asiasta. Uskon, että tämä homma on jo päätetty, niin että ei muuta kuin äänestykseen vaan. Tulee aina välillä sellainen olo itselle, että seinillekö tässä huutelee vai miten tässä yrittää saada järkeä päähän.

Mutta itse tähän asiaan. Henkilökohtaisesti tunnen erittäin useita ulkomaalaistaustaisia henkilöitä, jotka ovat kyllä sopeutuneet suomalaiseen yhteiskuntaan. Ja minusta jotenkin tuntuu, että kun aina tuolta vasemmasta laidasta meitä perussuomalaisia haukutaan, tai nimitellään, rasisteiksi ja vastaaviksi, niin onko siellä toisella puolella minkälainen kokemusperä yleensä maahanmuuttajista, liittykö se ainoastaan heihin, jotka ovat puolueessa mukana tai ovat menestyneet täällä Suomessa. Jotenkin tuntuu, että ei millään tavalla edes haluta nähdä sitä todellisuutta, mitä täällä tapahtuu. Kun keskustelen näiden maahanmuuttajien kanssa, joista jotkut tunnen todella hyvin, toiset vähän huonommin, niin aina siihen keskusteluun, ihan joka kerta, liitetään se, että kyllä te olette tyhmiä. Elikkä Suomessa asuvat maahanmuuttajat kertovat minulle suoraan, että kuinka te voitte olla noin tyhmiä. Ihan jokaisessa asiassa, on se sitten työperäistä tai mitä se on, me ollaan ainoastaan maksumiehiä. Minä itse olen henkilökohtaisesti noin kuusi seitsemän vuotta ollut erittäin lähellä maahanmuuttajaperhettä — siis todella lähellä — ja siellä se mentaliteetti on se, että te suomalaiset olette palvelijakansaa, te palvelette meitä. Ja tämä on ihan faktaa, mitä nyt sanon, näin se menee.

Tähän loppuun haluaisin vielä sanoa, että onko koskaan kysytty maahan tulevalta ihmiseltä, että mitäs sinulla on omaisuutta. Voisin antaa sellaisen pienen vinkin, että voisi ruveta katsomaan, kuinka paljon heillä on yleensä kultaa mukana, monenko kymmenentuhannen arvosta sitä kultaa on, niin että täällä sitten pärjätään vähän paremmin ja päästään tekemään niitä bisneksiä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Ja edustaja Peltokangas.

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

16.48 Mauri Peltokangas ps: Arvoisa puhemies! Käsittelemme hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi. Esitys sisältää yleviä tavoitteita, mutta esitys ei kyllä tällaisenaan tule niitä tavoittamaan. Tässä on ulkomaalaisten työntekijöiden hyväksikäytön lisääntymisen riski, ja sillä hinnalla tätä esitystä nyt painetaan niin kuin käärmettä pyssyyn.

Tässä esityksessä olisi kyse ihan uudenlaisesta toimintamallista, jossa viranomaisten päätöksenteko olisi riskiperusteista ja jälkivalvonnan rooli korostuisi nykyisestä. Itse olen sitä mieltä, että nykyisenlaisesta ennakoivalvonnasta ei tule missään nimessä luopua, sillä jälkivalvonta ei riitä työntekijöiden hyväksikäytön torjumiseen. Kyllähän asia on nyt vain niin, että kyllä etukäteen on tulija tutkittava. Jälkikäteen puolen vuoden päästä hommaa on kyllä turha enää lähteä selvittämään. Tämä esitys on torso.

Suomen ongelmana on se, että me emme pysty houkuttelemaan tänne kansainvälisiä osaajia tarvittavissa määrin niin kauan kuin meidän koko järjestelmä on se, mitä se tällä hetkellä on. Toki meillä lisäksi on maantieteellisiä heikkouksia tässä suhteessa moneen muuhun maahan verrattuna. Meillä on syrjäinen sijainti Keski-Eurooppaan nähden, meillä on alhainen palkkataso ja korkea verotus. Edes alemman palkkatason työntekijät muualta EU:sta ja Eta-maista eivät pidä Suomea mitenkään erityisen houkuttelevana paikkana tulla työskentelemään. Realiteetit on nyt vain pakko hyväksyä. Tosiasioiden myöntäminen on viisauden alku. [Olli Immonen: Hyvin sanottu!]

Suomessa pitäisi aivan ensisijaisesti keskittyä suomalaisten työttömien sekä maassa jo nyt olevien työttömien maahanmuuttajien työllistämiseen — ensin oma porukka ja sitten muut. Jos meillä on runsaasti työttömiä ja runsaasti avoimia työpaikkoja, kyseessä on pikemminkin kohtaanto-ongelma kuin työvoimapula.

Suomessa on matalapalkka-aloille tulevan mitä ilmeisimmin aivan liian helppoa heittäytyä sosiaaliturvan varaan. Alemman palkkatason palkat eivät pysty avokätisen sosiaaliturvan kanssa kilpailemaan. Syntyy kannustinloukkuja. Miksi mennä töihin ylipäätään, kun saman tai jopa enemmän saa tekemättä töitä lainkaan?

Ulkomaalaisten kohdalla tämä on tietysti helppo ratkaista. Nyt tulee se ratkaisuehdotus: sosiaaliturva pitää rajata Suomen kansalaisille ja Suomen kansalaisuuden saamisen ehtoja on tiukennettava voimakkaasti. Sitten voimme katsoa, ketä tänne on oikeasti tulossa työn perään. Ei ole paljon kannustimia tulla nojailemaan sadevesijärjestelmiin verorahoilla sen jälkeen kun sosiaaliturvaa ei tule avokätisesti.

Mitä tulee valtiontalouteen, valtiovarainministeriön asiantuntijalausunnoista käy ilmi, että vasta 2 500 euroa kuukaudessa ansaitsevan yksin asuvan työntekijän nettovaikutus on julkiselle taloudelle positiivinen, kun tarkastellaan vain maksettua asumistukea ja toimeentulotukea. Matalapalkka-aloilla tällaista tulotasoa saavutetaan hyvin harvoin, ja niille maahanmuuttajia nimenomaan mielellään haalitaan. Kysymys on suorittavasta työstä, ei suinkaan korkean osaamisen asioista. Tämä esitys lisäisi toteutuessaan tällaisen maahanmuuton määrää mitä todennäköisimmin. [Olli Immonen: Kyllä!]

No, pääministeripuolue demareille pieni muistutus: Edes SAK ei kannata tätä esitystä. Rakennusliitto löytää ongelmakohtia. Etelä-Suomen avi löytää probleemia. Uudenmaan, Pohjanmaan ja Pirkanmaan TE-keskukset löytävät probleemia. Valtiovarainministeri näkee ongelmakohtia. [Olli Immonen: Sekin vielä!] Kela, SAK — kuten sanoin — Finnwatch, Migri, Helsingin poliisi... No supolle te ette vaivautuneet edes lausuntopyyntöä aluksi laittamaan. Kannattaa kuunnella herkillä korvalla asiantuntijalausuntoja. Tehän aina sanotte, että kaikki päätökset tehdään asiantuntijalausuntojen ja tutkitun tiedon ja fak-

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

tan perusteella. Onko tämä sitä, kun te paiskaatte nämä asiantuntijalausuntojen erinomaiset huomiot roskakoriin ja työnnätte tällaista lainsäädäntöä, joka tuo ongelmia mukanaan Suomen kansalle nieltäväksi? [Olli Immonen: Ideologista näpertelyä!]

Asiantuntijoilla oli painavaa asiaa, ja tämän takia perussuomalainen valiokuntaryhmä löysi ne painavat lausunnot sieltä, otti niihin kantaa, otti ne todesta, koska nimenomaan perussuomalainen politiikka on sitä, että me haluamme tukeutua siihen asiantuntijuuteen ja luotettavaan tutkittuun faktaan. Hallitus ei sitä nyt esityksessään toteuta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Ja edustaja Rantanen.

16.53 Mari Rantanen ps: Arvoisa puhemies! Otan vielä tähän loppuun kantaa tähän kynysraha-asiaan. Tämänäyttypinen, jossa ihmiseen kohdistetaan kiskontaa tai muunkaltaista rikollisuutta, on tyypillisesti piilorikollisuutta, ja se, mitä nyt Helsingin poliisi on pystynyt asiantuntijalausunnoissansa kertomaan, lienee vain jäävuoren huippu, koska nämä henkilöt eivät kerro siitä tilanteesta, että he ovat maksaneet siitä oleskeluluvastansa, työpaikastansa Suomessa, jotta he eivät menetä omaa oleskelulupaansa. Näin he toimivat. Ja kuvitelkaa, että jos Helsingin poliisi pystyy sieltä osoittamaan muutaman sata tutkintaa, niin paljonko niitä oikeasti on, koska kuten todettua, tämä jää piiloon.

Itsekin luonnollisesti kannatan näiden lakiehdotusten hylkäämistä, mutta otetaan huomioon nyt myöskin se, että kyllä tässä maassa täytyisi olla hyvin huolissaan suomalaisista työmarkkinoista ottaen huomioon sen, että jopa SAK, joka on siis lähestulkoon yhtä kuin SDP, vastustaa tätä lakia. Kun Rakennusliitto pitää erittäin kummallisena tätä esitystä ja sen perusteita, niin miten voi olla mahdollista? Kuka täällä nyt hallinnoi tätä maata? Eikö varsinkaan SAK saa demareita kuriin näissä esityksissä, [Mauri Peltokankaan välihuuto] vai onko niin, että demarit eivät välitä SAK:n jorinoista, mikä taas tulee siihen, että kuka tässä maassa enää pitää huolta suomalaisesta duunarista ja suomalaisista työmarkkinoista? [Olli Immonen: Perussuomalaiset!] — Perussuomalaiset näyttävät olevan ainoat, jotka ovat huolissaan siitä, että meidän omat työllistyvät ensin näihin tehtäviin, jotka eivät myöskään edellytä korkeata koulutusta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Mäenpää.

16.56 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Keskustellaan taas ulkomaalaislain muuttamisesta, ja aina vain löperömpään suuntaan ollaan jatkuvasti menossa.

Viime aikoina sanasta ”työperäinen maahanmuutto” on tullut niin kuin joku kultti tai uskonto, jota palvotaan, erityisesti tuolla salin vasemmalla laidalla, mutta sitä palvotaan keskellä ja sitä palvotaan kokoomuksessakin tällä hetkellä, niin kuin se olisi joku taikasana, joka muuttaisi kaiken tässä maassamme ja kaikki muuttuisi hyväksi ja mitään huonoa ei olisi enää olemassakaan, ja kuvitellaan, että tämä taikasana pelastaa koko Suomen talouden.

”Työperäinen maahanmuutto” sanana kuulostaa semmoiselta, että eihän sitä oikein voisi vastustaa, mutta kun tietää, minkälaisia ongelmia työperäisessä maahanmuutossa on ja minkälaisia vaikutuksia sillä on Suomen talouteen, niin tähän on ihan järjetöntä puhetta. Ensisijaisesti meidän pitäisi pyrkiä työllistämään omat suomalaiset, jotka kyllä valitettavasti ovat jonkinlaisessa kannustinloukussa. Siihen on meidät ajanut alhainen palkkataso, kova verotus, korkeat polttoaineen hinnat — ja mitähän muita niitä nyt vielä on. Yksi

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

ainakin on semmoinen, että meillä sosiaaliturvan piiriin pääseminen on ehkä liian helppoa ja se muodostaa yhden kannustinloukun osan. Se on vain tunnustettava.

Ensisijaisesti tosiaan meidän pitäisi löytää suomalaisille töitä, tehdä työnteosta kannattavaa ja houkutelaa ihmisiä siihen. Miten sinne päästään, niin ei ainakaan sillä tavalla, että opetetaan lapset jo koulussa jonkinlaiseen, voisiko sanoa, kurin puutteeseen tai muuhun. Ammattikoulukin on aivan höpöheinää nykyään monen osalta, jos opetusta on siellä vain muutamana päivänä. Sanotaan, että karkein esimerkki, minkä tiedän, on, että syksyn ajan on opetettu kolmena päivänä neljä tuntia viikossa lähiopetusta. Sehän on ihan varma asia, ettei sieltä mitään työmiehiä kasva tuolla lailla.

Sitten puhutaan huoltosuhteesta, ja täällä julistetaan, että ulkomaalaislakia muuttamalla saadaan työperäistä maahanmuuttoa ja se pelastaa meidän huoltosuhteen, mutta huoltosuhde on vähän monimutkaisempi asia kuin mitä siitä yleensä julkisuudessa puhutaan. Huoltosuhde jakaantuu väestölliseen huoltosuhteeseen ja taloudelliseen huoltosuhteeseen. Väestöllinen huoltosuhde tarkoittaa sitä, että kun tänne meille muuttaa nuoria, työikäisiä miehiä jostakin Lähi-idästä, niin meidän väestöllinen huoltosuhde paranee, mutta sitten kun he jäävät makaamaan tuonne asemalle tai ostareille, se tarkoittaa sitä, että meidän taloudellinen huoltosuhde heikkenee.

Työperäinen maahanmuutto ja ulkomaalaislain muuttaminen johtavat siihen, että tänne hakeutuu ihmisiä töihin ja ne jäävät puolen vuoden työajan jälkeen tänne makaamaan sosiaaliturvan piiriin. Ei se mitään tilannetta paranna. Joskus jo noin 10—13 vuotta sitten sain silloiselle puolueen puheenjohtajalle, että pitäisi ottaa käyttöön tällainen sanonta kuin ”maassa maan tavalla ja maahan työluvalla”. Olen itsekin osallistunut välillisesti siihen, että Suomeen on tullut muutamia henkilöitä ulkomailta, jopa EU-alueen ulkopuolelta, mutta he ovat tulleet tuonne maaseudulle edullisen asumisen piiriin. He eivät saa mitään tukia vaan maksavat tänne maahan enemmän veroja kuin saavat mitään tukia. No, siellä on tapahtunut sillä lailla, että myöhemmin on tullut perhekin ja varmaan ovat saaneet lapsilisää hetken aikaa, mutta tähän asti heidän perheidensä lapsista on kyllä tullut työntekijöitä tähän maahan.

Elikkä kun työluvalla yritys ottaa tänne jonkun töihin, niin se ottaa siitä vähän niin kuin itsellensä vastuun silloin — sillä tavalla, että se työ lupa on yritykseen sidottu. Ei se voi olla ensimmäisenä lomauttamassa sitä tai pistämässä sitä maantielle, niin kuin tällä hetkellä tapahtuu, että ne, jotka tulevat tänne töihin ja joiden työsuhde katkeaa, jäävät makaamaan tänne. Pitäisi olla niin, että kun työluvalla tullaan tänne, niin ollaan töissä ja sitten jonkun määräajan myötä, vaikka kymmenen vuotta, pääsisi suomalaisen sosiaaliturvan piiriin.

Samaten täällä kokoomus julistaa kovasti, että meidän pitää nyt pelastaa maailma ja saada tänne työperäistä maahanmuuttoa, mutta kummasti ne yrittäjätkin olivat sitten eri mieltä, kun niiden kanssa keskusteli. Ne sanoivat, että ne saavat edullista ja ahkeraa työvoimaa tänne, mutta kun niille selvitti tämän taloudellisen huoltosuhteen, että jos esimerkiksi tänne pääkaupunkiseudulle tulee työntekijä, joka tekee lyhyttä päivää pienellä palkalla, niin sen palkka ei piisaa täällä edes asumiseen — elikkä tällaisen kun heille avasi, että ette kai te nyt halua tänne halpaa työvoimaa sen takia, että teidän yrityksenne verotusta joudutaan kiristämään... Tällainen tämänhetkinen työperäinen maahanmuutto aiheuttaa sitä, että täällä verotus kiristyy entisestään. Jos siitä joku yritys hyötyy, että saa halvan työntekijän, niin toista kautta se yritys joutuu sitten taas maksamaan enemmän veroja sen takia, että täällä on lisää elätettäviä. Melkoinen soppa tämä on, niin että toistan edelleen: ”maassa maan tavalla ja maahan työluvalla.” — Kiitos.

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Edustaja Myllykoski.

17.04 **Jari Myllykoski vas:** Arvoisa herra puhemies! Kun tuolla työhuoneella kuunteli tätä keskustelua, niin täytyy surukseen todeta, että en pysty väittämään, että olisitte väärässä. Mutta toki meillä on tietyn näköisiä eroavaisuuksia siinä, että mitä Myllykoski tarkoittaa ulkomaalaisella ja työvoimaperäisellä maahanmuutolla ja sen edistämisellä.

Me ollaan todellakin niillä aloilla, missä meillä ei ole koulutettua väestöä eikä tarpeeksi osaajia, niin sanotusti lirissä, ja me tarvitaan niitä suurempia väyliä niin, että myös perheet voivat tänne tulla. Se yksittäinen asiantuntija ei välttämättä siihen syöttiin tartu, kuten täällä on jo tänään moneen kertaan todettu. On kuitenkin tärkeitä huomata, että kun on tässä kohta 12 vuotta ollut ja aina pitänyt kiinni saatavuusharkinnasta, ja vaikka tulee molemmin puolin arvostelua, että nyt pitäisi edustaja Myllykosken jo herätä tähän todellisuuteen, niin siitä en ole luopunut enkä meinaa vielä huomennakaan luopua. [Olli Immonen: Hyvä! Oikein!]

Tehtiin aikanaan tässä talossa sellaisia virheitä kuin asumisperusteisuus. En sano, ketä silloin on ollut hallituksessa, enkä muistele vanhoja, se ei ketään lohduta, ei ainakaan silloin, kun sitä varoittavaa puheenvuoroa halusin käyttää. Se ei ollut tässä kynnysrahamuodossa, mutta se avasi yhtäältä sen mahdollisuuden, että joku voi tulla tänne ja maksaa ne ansiosidonnaiseen päivärahaan liittyvät pakolliset maksut, veron, työttömyysvakuutusmaksun, ja sillä hyvä. Laskin silloin, olisiko se ollut 11 000 euroa, ja sillä olisi saanut ansiosidonnaista päivärahaa. Voittepa peruuttaa ja laskea, se ei ollut aivan pieni potti, mitä sillä taloudellisella sijoituksella jo silloin olisi voinut saada aikaan.

Nyt tähän on tullut organisoitua, rikollista toimintaa. Me kaikki tiedetään, mitä tapahtuu tälläkin hetkellä pääkaupunkiseudun rakennuspuolella ja mikä yli tuhatta rakennustyöläistä koskee juuri tällä hetkellä, tai mitä on tapahtunut Tampereella tai mitä on tapahtunut puutarhoilla. Kaikki on sellaista sekasotkua.

Mutta kiitokset haluan antaa tässä kohtaa: kun tein alipalkkauksen kriminalisoinnista lakialoitteen, niin perussuomalaisista Savio, Tynkkynen, Huru ja Kankaanniemi laittoivat siihen allekirjoituksensa, ja oltiin edistämässä sitä täällä yhdessä eduskunnassa. No, se ei toteutunut, mutta ponnistellaan tästä eteenpäin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Mäkynen.

17.07 **Jukka Mäkynen ps:** Kiitos, arvoisa puhemies! Haluan kiittää äskeistä puhujaa erittäin hyvästä puheenvuorosta.

Niin sanotusta rikollisuudesta maahanmuuttajien kohdalla haluaisin kertoa muutaman esimerkin:

Kun 90-luvun loppupuolella itse olin yökerhon järjestyksenvalvojana — tai portsariksi sitä silloin kutsuttiin — tutustuin siellä yhteen ulkomaalaiseen mieheen, joka kertoi minulle suoraan, mitä äskeisessä puheenvuorossakin kerroin, että te olette niin tyhmiä. Esimerkkinä hänellä oli se — hän itse tämän minulle kertoi — että Oulu, Kokkola, Vaasa, Pori ja Turku, jokaisesta hän haki kuukausittain sosiaaliturvan ja jokaisessa paikassa oli hänellä sosiaaliturvan asunto. Sen lisäksi hän harrasti kultasepäntiikkeiden ryöväämisiä ja oli erittäin hyvä taskuvaras. Loppujen lopuksi hän sitten jäi kiinni, mutta ihan viime hetkessä pääsi kuulemma Kanadaan lähtemään niin, että tuntia jälkeenpäin oli rajoilla valokuvat, että tämä pitää pidättää, mutta se oli ehtinyt koneeseen jo.

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

Toinen esimerkki sitten on, että 2000-luvun alussa vaasalainen rikolliskopla, joka huumeita välitti, jäi kiinni tuolla Turun ja Tukholman laivalla, joten he joutuivat lähtemään sitten Turkuun käräjille. Turun Sanomissa oli sitten isoilla, kissankokoisilla kirjaimilla kirjoitettu käräjäoikeuden tuomarin lausunto ja ihmetys siitä, kuinka voi olla mahdollista, että neljä henkilöä, jotka kaikki elävät sosiaaliturvan avulla Vaasassa, tulevat uudella S-sarjan Mersulla raastupaan.

Tämä on se todellisuus, mitä tässä maassa tällä hetkellä tapahtuu, tai mitä on tapahtunut tuolloin, ja me voidaan vain kuvitella, kuinka paljon tämä on laajentunut siitä. Nämä olivat ne ensimmäiset, jotka tekivät tätä rikollista toimintaa, ja totta kai ne kertovat toisilleen, kuinka tämä homma pyörii.

Sinne vasempaan laitaan taas sellaista pientä vinkkiä, että menkää nyt peilin eteen ja kysykää itseltänne, olenkohan nyt ihan oikeasti oikeassa. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. Kiitoksia hyvistä esimerkeistä, mutta koetaan pitää loput puhenvuorot tässä nimenomaisessa hallituksen esityksessä. Kyllä siitäkin löytyy sanomista. — Edustaja Peltokangas todistaa.

17.10 Mauri Peltokangas ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Ottaisin vielä sellaisen tulokulman tähän asiaan, kun puhutaan paljon siitä, että me tarvitsemme osaajia — se on sellainen yleismaailmallinen kutsuhuuto tänä päivänä, että se kuullaan joka viikko erilaisissa keskusteluissa, aina tulee tämä osaajien pula. Jokainen sitten miettii sitä omalta kohdaltaan, mitä se nyt sitten tarkoittaa. Kansalle olisi hyvä selvittää muutamaan otteeseen, mitä niillä osaajilla oikeasti sitten haetaan, mitä kukin puolue nyt sillä osaajaporukalla haluaa sitten tuoda. Mitä kokoomus haluaa, mikä on demareiden osaaja, mikä on keskustan osaaja, mikä on vihreiden, mikä on vasemmiston, mikä on RKP:n osaaja? Onko se osaaja matalapalkkalalle tuleva henkilö, joka aiheuttaa veronmaksajien tulonsiirtoja, eli mikä on negatiivinen meidän yhteiskunnallemme taloudellisesti? Vai onko se osaaja kenties sellainen, joka tulee tähän maahan ja saa palkallaan maksettua oman elämänsä, oman asumisensa, perheensä kustannukset ja on positiivinen tämän maan taloudelle?

Itse näen, että meidän pitäisi saada riittämään tämä eurooppalainen noin 500 miljoonan ihmisen reservi meidän työvoimapulaamme. Vasta sen jälkeen lähdetään sitten katselemaan tuonne savannikansoihin. Meidän tulisi tehdä sellaista politiikkaa tässä salissa, että jonain kauniina päivänä Suomi olisi kilpailukykyinen maa Euroopassa siten, että ne nimenomaan todelliset osaajat kenties tulisivat Euroopasta ja voisivat jopa tuoda bisneksensä mukanaan tänne. Me olemme kaukana siitä yhtälöstä, ja tämä hallituksen politiikka vie meitä vielä kauemmaksi siitä yhtälöstä. Ketä kiinnostaa tulla tällaiseen maahan, jossa jatkuvasti löysennetään kolmansista maista maahanmuuttoa, jatkuvasti siis luodaan tulevaisuuteen sellaisia olosuhteita, että asuinalueet gettoutuvat, on erilaista segregaatiota, tapahtuu kaikenlaista heikennystä meidän turvallisuustasoomme? Se ei nosta meidän kiinnostavuutta eurooppalaisten tosiosaajien silmissä, [Olli Immonen: Hyvä näkökulma!] ei myöskään niiden silmissä, jotka olisivat kenties mahdollisesti tuomassa miljoonabisneksensä tänne.

Me kaikki varmasti toivotetaan tervetulleiksi sellaiset, mutta meidän pitää luoda yhdessä sellainen yhteiskunta, että tämä on mahdollista, laittaa se keihäänkärki siihen, että me saadaan niitä osaajia ja sitä rahaa tähän Suomeen eikä niitä ”osaajia”, jotka vievät siitä potista. Tämä on se, mitä perussuomalaiset mielellään ajavat, kun puhutaan osaajista. Eli ei

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

sekoiteta sitä, tuleeko sieltä jostakin kehittyvistä maista kaveri, joka ei todellakaan sitten työllisty muuta kuin matalapalkka-alalle ja me kustannamme loput, ja sitä, että sieltä tulee joku kenties keskieuropalainen insinööri, jolla on jo valmis bisnes mukanaan, tuo tänne ja kenties jopa työllistää. Nämä kaksi täytyy eriyttää toisistaan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Rantanen.

17.13 Mari Rantanen ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Myllykoski piti täällä vasemmistoliittolaiseksi erittäin virkistävän puheenvuoron, jossa hän myönsi virheet, joissa on päädytty tähän asumisperusteiseen sosiaaliturvaan. On hyvä kuulla, että tätä ajatusta on vasemmistoliitossakin. Nimittäin tähän voidaan korjata takaisin kansalaisuusperusteiseksi, millainen se on alun perin ollut.

Mutta sitten totesitte omassa puheenvuorossanne myös, että kun meillä ei ole koulutettua väestöä eikä osaajia. Tämä samainen väite on esitetty tässäkin salissa varsin monta kertaa, mutta sen sijaan on jäänyt kertomatta, mitä ne osaajat ovat, aivan kuten edustaja Peltokangas tässä totesi. Olen kuullut, että osaaja voi olla myös luku- ja kirjoitustaidoton. En vain tiedä, mihin me heitä varsinaisesti työperäisinä täällä tarvitaan. Ja itse asiassa, jos oikein tarkasti katsotaan vaikkapa Migrin tilastoja, kyllä hämmästelen sitä osaajien määrää, joka meille tulee, kun he tulevat maista, joissa on erittäin alhainen koulutustaso, ja heitä tulee myöskin siten, että heidän kansalaisuutensaakaan ei ole tiedossa. Se on kyllä hyvin hämentävää tässä toiminnassa.

Sitten tämä, mitä edustaja Peltokangas äsken totesin, että nämä todelliset korkeakoulutetut henkilöt, joilla on sellaista lisäarvoa, jota he voivat tuoda Suomelle, usein katsovat todella — kuten Peltokangas tässä totesi — turvallisuutta, esimerkiksi lastensa kouluja, terveyspalveluita. Ne ovat olleet aikaisemmin tässä maassa se meidän kilpailuvalttimme, mutta katsokaapa nyt, katsokaapa nyt meidän julkisia terveyspalveluita, meidän varhaiskasvatusta, koulua ja turvallisuustilannetta. Me olemme menettämässä sen viimeisenkin kilpailuvaltin, mikä on tässä maassa, joka on siis korkean verotuksen maa ja alhaisen palkkatason maa, nimenomaan korkeasti koulutetuille osaajille.

Ja, arvoisa puhemies, vielä lyhyesti tähän loppuun: Tässä edustaja Mäenpää esitti hyvän argumentin tästä, onko yritys valmis maksamaan lisää veroja. Se itse asiassa on se kysymys, mikä pitäisi esittää nyt tämänhetkisten ehtojen mukaiselle työperäiselle maahanmuutolle. Jos me emme muuta näitä ehtoja, niin ihmisiltä pitäisi kyllä kysyä, että kuinka paljon te olette valmis maksamaan veroja, että me saamme lisää työperäistä maahanmuuttoa, koska nyt tämä valitettavasti on negatiivinen asia julkiselle taloudelle. Ja siihen pitäisi kyllä löytyä vastaus niin yrityksiltä, yrittäjiltä, kuin myös kansalaisilta, ja veikkaanpa, että kun he malttaisivat katsoa nämä laskelmat ja laskea vähän itsekin, niin huomaisivat, että se on aika suuri summa, joka sieltä on lankeamassa maksuun kaikkine tulonsiirtoineen, palveluihin päiviin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Mäenpää.

17.17 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Keskustelu jatkuu työperäisestä maahanmuutosta, uskonnosta tai mitä se nykyään onkaan, kun kaikki vannovat sen nimiin.

91 tai 92 oli vuosi, kun olin opiskelemaisessa Vaasassa insinööriksi. Olin aloittanut insinööriopinnot 17-vuotiaana ja täytin siinä sitten 18. Opintolainaa piti ottaa siihen aikaan,

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

että pärjäsi opiskelussaan. Se opintotuki oli muistaakseni 506 markkaa siihen aikaan, ja noin tonni kuukaudessa piti ottaa sitten opintolainaa, että siinä pystyi opiskelemaan.

Samaan aikaan Vaasaan tuli semmoinen isohko määrä pakolaisia, ja kyllä se järkytti itseänikin, miten heitä kohdeltiin ja miten silloin opiskelijaa kohdeltiin. Kyllä se suoraan sanoen opiskelijaakin kiukutti, kun toiset istuivat siellä Rewell Centerin kahviossa viimeisen päälle hienoissa sosiaalitoimen ostamissa vaatteissa kultakäädyt kaulassa ja joivat sitten cappuccinoa siellä. Sen verran maahanmuuttokritiikkiä heräsi jo silloin, että jaoin joitain kriittisiä A4-papereita maahanmuutosta siihen aikaan. Ja täytyy sanoa, että tämä tilanne ei ole minun mielestäni muuta kuin pahentunut vaan. Siitä on yli 30 vuotta, ja voi voi.

Äsken sanoin, että maassa maan tavalla ja maahan työluvalla. Se pitäisi vielä tehdä niin, että se olisi työlupakohtainen, että se yritys sitoutuu siihen oikeasti. Ja sitten kun on asunut esimerkiksi kymmenen vuotta Suomessa, jos joutuu työttömäksi tai firma menee konkurssiin tai jotain, sitten olisi oikeus sosiaaliturvaan. Tämä, että se on kuuden kuukauden päästä, on ihan naurettavaa.

Sitten voi sanoa tähän työperustaiseen maahanmuuttoon: Tällä hetkellä Suomessa muun muassa maataloudessa toimii sekä kausityöntekijöitä että myöskin työntekijöitä, jotka ovat tulleet tähän. Minulle yksi tällainen yrittäjä kertoi tuossa pari viikkoa sitten, että kyllä häntä työnantajana hävettää se, että nämä heidän työntekijät, joita on siis tällä alueella useita, ovat keksineet vielä paremman jutun, että he saavat ilmaiset safkatkin täältä. Ensin he tekevät töitä ja sitten he kiertävät vielä lähikuntien ruoka-avustukset keräten joka paikkakunnalta nämä ruokapaketit, jotka on tarkoitettu Suomessa vähävaraisille ihmisille. Nämä, jotka ovat palkan perässä täällä, silti käyvät ne hakemassa.

Tämä segregatio, mikä tuli äsken esille, tai tämä tämmöinen gettoutuminen, kyllähän se alkaa näkymään minun mielestäni jo Helsingissä ja on omituinen juttu.

Haluan vielä nostaa sellaisen asian tähän esiin, että Suomessa, tässä kannustinloukkujen luvatussa maassa, on myös ihmisiä, jotka ovat itse kyllästyneitä tähän tilanteeseen, että maahanmuuttajia elätetään sosiaali- ja verovaroilla. Niitä on joitakin ihmisiä, jotka eivät sen takia halua edes itse työllistyä täällä. He eivät halua, että heidän verovaroillaan, heidän maksamillaan verovaroilla, elätetään ulkomailta tuotuja ihmisiä. Tämä on semmoinen asia, mikä tulisi ymmärtää, ja sen takia pitäisi jarruttaa tätä kehitystä, joka Suomen on valannut.

Ei voi olla niin, että tämä maailma tai Suomi pelastuu jollakin tavalla yksinomaan työperäisellä maahanmuutolla. Tämä maa tulee olemaan varmaan jonkinlaisessa murroksessa, niin kuin koko maailmakin on murroksessa. Tällä hetkellä verkkokaupat alkavat kasvattamaan osuuttaan. On hyvin todennäköistä, että autojen varaosaliikkeet, urheiluvälinekaupat, saattaa olla, että jopa autoliikkeet, muuttuvat sillä tavalla, että tuotteet ostetaan yhä enemmän verkon kautta, ja se tarkoittaa sitä, että työntekijöitä tarvitaan todennäköisesti yhä vähemmän. Ei ole poikkeuksellista, että täältäkin joku kansanedustaja saattaa tilata autoonsa renkaat jostakin muualta tai ostaa kengät jostakin verkkokaupasta, ne saattavat tulla ulkomailta tänne. Logistiikka varmaan tässä maassa tulee kasvamaan, ja se tarvitsee työntekijöitä, se on ihan selvä asia, mutta uskon, että maassa ja maailmassa tämmöinen verkon yli tapahtuva kaupanteko tulee vapauttamaan Suomestakin työvoimaa.

Sitten vielä voi kysyä sen, että onko se pakollista, että meidän talouskasvun pitää olla koko ajan positiivinen. Voisiko jossakin vaiheessa tulla semmoinen hetki, että voitaisiin ruveta elämään sitä mukaa, mitä meillä on täällä omaa kansaa, ja elää sen mukaisesti, so-

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

peuttaa sitä tällä tavalla siihen meidän yhteiskuntaan? Ei tämä voi kasvaa loputtomiin, tämä talous täällä. — Kiitoksia.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 114/2022 vp sisältyvien 1.—5. ja 8. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Eduskunta yhti valiokunnan ehdotukseen hallituksen esitykseen HE 114/2022 vp sisältyvien 6. ja 7. lakiehdotuksen hylkäämisestä. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle Ruotsin kanssa taksiliikenteestä tehdyn sopimuksen muuttamisesta tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi sekä laiksi kansainvälistä taksiliikennettä tiellä koskevan Ruotsin kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 262/2022 vp

Valiokunnan mietintö LiVM 18/2022 vp

Ensimmäinen käsittely

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 262/2022 vp sisältyvien 1. ja 2. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

10. Hallituksen esitys eduskunnalle eräiksi arpajaislain muuttamisesta johtuviksi opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan säädösmuutoksiksi

Hallituksen esitys HE 282/2022 vp

Valiokunnan mietintö SiVM 21/2022 vp

Ensimmäinen käsittely

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 282/2022 vp sisältyvien 1.—9. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

11. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveysalan yhdistysten ja säätiöiden rahoituksesta

Hallituksen esitys HE 269/2022 vp

Valiokunnan mietintö StVM 43/2022 vp

Ensimmäinen käsittely

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 269/2022 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

12. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rajat ylittävästä terveydenhuollosta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 138/2022 vp

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

Valiokunnan mietintö StVM 44/2022 vp

Ensimmäinen käsittely

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 138/2022 vp sisältyvän 1. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Eduskunta hyväksyi valiokunnan mietinnössä ehdotetun uuden, 2. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

13. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ympäristönsuojelulain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 321/2022 vp

Valiokunnan mietintö YmVM 19/2022 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 13. asia. Käsittelyn pohjana on ympäristövaliokunnan mietintö YmVM 19/2022 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Yleiskeskusteluun, edustaja Autto.

Keskustelu

17.27 Heikki Autto kok: Arvoisa puhemies! Tosiaan usein kannan huolta siitä, että monilla eri sektorilainsäädännöillä lisätään sellaista kokonaissääntelyn taakkaa, jolla sitten käytännössä kasataan esteitä sille, että vaikkapa EU:n kovasti tavoittelemaa strategista autonomiaa kohti päästäisiin niin, että saamme tänne sellaisia teollisia investointeja, jotka edesauttavat sitä, että tällaisia kokonaisia arvoketjuja meillä olisi hallussamme, emmekä olisi tulevaisuudessa niin riippuvaisia erityisesti Venäjän mutta emme varmasti myöskään Kiinan tai muiden autoritääristen hallintojen arvoketjuista. Ja tässä mielessä tietysti kaikkiin tällaisiin lakiesityksiin, joita tuodaan — on se luonnonsuojeluun, ympäristönsuojeluun liittyvää ja niin edelleen — on hyvä, syytä pysähtyä.

Mutta, arvoisa puhemies, tämän lain osalta on syytä kyllä todeta, että tässä tuodaan aivan varmasti perustellusti aika sinänsä tekniluontoisia asioita Suomen lainsäädäntöön, yhteensovitetaan sitä yhteiseurooppalaiseen sääntelyyn siitä, miten kaupunkien ilmanlaatua mitataan. Ja, arvoisa puhemies, tämä on tietysti semmoinen asia, että me suomalaiset voimme olla iloisia ja ylpeitäkin siitä työstä, jota aiemmat sukupolvet ovat tehneet. Aiempina vuosikymmeninä Suomessa on tehty valtavasti töitä sen eteen, että meillä kaupunkien ilmanlaatu olisi hyvä. Keskitetyt kaukolämpöjärjestelmät, joissa suurissa voimalaitoksissa tuotetaan sekä lämpöä että sähköä, ovat olleet erittäin hyviä, ja näihin voimalaitoksiin on pystytty asentamaan vaikkapa savukaasupesureita, jolloin pienhiukkaspäästöt on saatu erittäin pieniksi. Voimalaitokset tällä tavoin toimivat myös erittäin hyvällä hyötysuhteella, ja tässä mielessä voimme olla iloisia siitä, että meillä on hyvä ilmanlaatu ja että vuosikymmenten aikana siinä on saatu valtavasti edistystä aikaan.

Varmasti tämä Suomen esimerkki toimii myös rohkaisevana esimerkkinä nyt kehittyville maille, jotta heilläkin on mahdollisuus päästä tilanteeseen, jossa sininen taivas näkyy, eikä kenenkään tarvitse tulla siitä sairaaksi, ja ettei se ilma, jota päivittäin kotikaupungissaan hengittää, olisi niin huonolaatuista, että se sairastuttaa. Elikä tässä mielessä tämä

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

lainsäädäntö on varmasti aivan perusteltu, ja uskon, että näillä mittauksilla Suomesta saadaan hyviä tuloksia. Ja totta kai työtä ilmanlaadun pitämiseksi hyvänä tulevaisuudessakin täytyy jatkaa.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 321/2022 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

14. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työ sopimuslain 1 luvun 1 §:n ja merityösopimuslain 13 luvun 15 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 215/2022 vp

Valiokunnan mietintö TyVM 24/2022 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 14. asia. Käsittelyn pohjana on työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan mietintö TyVM 24/2022 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Mennään yleiskeskusteluun, edustaja Myllykoski.

Keskustelu

17.30 **Jari Myllykoski vas:** Arvoisa herra puhemies! Hyvä, että jatkuvasti meillä Suomessakin otetaan työ lainsäädännön askeleita niin sanotusti suojaavampaan suuntaan eli heikommassa asemassa olevan työntekijän suuntaan.

Tässä tietysti, kun myös EU-tasoinen direktiivisäätely on jo valmisteilla, olisi nyt ehkä ollut toivottavaa, että mietinnössä olisi vielä lausumaluonnos, jolla edellytetään, että eduskunta heti EU-direktiivin valmistuttua ottaa sen välittömään käsittelyyn ja laatii lainsäädäntöä ja implementoi tulevan EU-direktiivin siinä muodossaan kuin se on annettu eikä niin kuin meillä työ lainsäädäntöä koskevissa EU-direktiiveissä yleensä on, että menemme minimitasen mukaan eli otamme kaikkein vähiten meidän työmarkkinoita säätelevää lainsäädäntöä käyttöön ja jätetään heikommassa asemassa olevan työntekijän suojelu siinä mittakaavassa, mitä direktiivi mahdollistaisi, ottamatta käyttöön.

Samoin tässä kokonaisuudessa, mitä nyt käsitellään, olisi toivonut, että työ sopimukseen jo tällä hetkellä laadittaisiin sellaisia elementtejä, jotka näyttäivät toteen, onko kysymyksessä todellakin työntekijä vai sopimuksella itsenäisesti työtä yritykselle tekevä kevytyrittäjä — mitä sanamuotoa nyt käytetäänkään — eli kuinka vakuutusmaksuja maksetaan, kuinka tapaturmavakuutus- ja työttömyysvakuutusmaksuja maksetaan.

Ne elementit kun olisivat olleet tässä työ sopimuksessa ja tähän mietintöön nostettuina, niin se olisi vielä pontevammin asiaa vienyt eteenpäin. Mutta hienoa, että tämä on kuitenkin ollut valiokunnassa yksimielinen.

Yleiskeskustelu päättyi.

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 215/2022 vp sisältyvien 1. ja 2. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

15. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annetun lain sekä yliopistolain 7 ja 37 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 96/2022 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 26/2022 vp

Ensimmäinen käsittely

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 96/2022 vp sisältyvien 1.-2. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

16. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen myönnettävistä avustuksista

Hallituksen esitys HE 260/2022 vp

Valiokunnan mietintö MmVM 27/2022 vp

Ensimmäinen käsittely

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 260/2022 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

17. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 303/2022 vp

Valiokunnan mietintö TyVM 23/2022 vp

Toinen käsittely

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyn, hallituksen esitykseen HE 303/2022 vp sisältyvän lakiehdotuksen. Lakiehdotuksen toinen käsittely päättyi. Asian käsittely päättyi.

18. Lakialoite laiksi kiinteistöverolain 3 §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 84/2022 vp Satu Hassi vihr ym.

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 18. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan ensi alkuun enintään 30 minuuttia ja asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Aloitteen ensimmäinen allekirjoittaja, edustaja Hassi, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

Keskustelu

17.35 **Satu Hassi vihr** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En elättele suuria toiveita siitä, että tämä eduskunta ehdisi tämän aloitteen käsitellä, mutta halusin kuitenkin jättää aikakirjoihin sen, että meidän lainsäädännössämme on tällainen epäjohtonmukaisuus, epäjohtonmukaisuus, johon yksi tuttavani on törmännyt. Tämä minun tuttavani on perinyt vanhemmiltaan Tampereella pientaloalueella tontin, johon on aika kauan sitten laadittu rivitalokaava. Sen kaavan hyväksymisen jälkeen tontilta on löydetty muinaishauta, yli tuhat vuotta vanha muinaishauta. Tämä tuttavani on ollut ihmeissään siitä, että hänelle vuosittain on lähetetty yli tuhannen euron kiinteistöverolasku tästä tontista siitä hyvästä, että se on kaavoitettu mutta rakentamaton tontti. Eli on peritty kaavoitetun mutta rakentamattoman tontin korotettua kiinteistöveroa. Hän on tehnyt siitä verovalituksia todeten, että kaava ei ole ajantasainen, koska sinne ei tietenkään mitään voi rakentaa, koska siinä on se muinaishauta. Mutta kaupunki on verottajalle vastannut, että kyllä kaava on aivan asianmukainen, ja nämä hänen huomautuksensa eivät ole menneet läpi. Ja mikä kummallisinta, tämä muinaishaudan alue ulottuu myöskin naapurin tontille ja naapuri on saanut erittäin pienen kiinteistöverolaskun hyvin vastaavanlaisesta alueesta.

Tämä ystäväni kävi asiasta oikeustaistelua korkeimpaan hallinto-oikeuteen asti, ja tämä prosessi tuli hänelle melko kalliiksi. Siinä välissä asianajaja jo neuvoi häntä, ettei ole mitenkään varma, että hän voittaa tämän asian, ja neuvoi harkitsemaan tarkkaan, kannattaako ajaa itseään semmoiseen tilanteeseen, että joutuu maksamaan sekä oikeudenkäyntikulut että ne korotetut kiinteistöverot. No, tämä asia kuitenkin ratkesi korkeimmassa hallinto-oikeudessa niin päin kuin mitä nyt yleinen oikeustaju sanoisi, eli nämä useammalta vuodelta maksuun määrätyt kiinteistöverot todettiin aiheettomiksi. Eli tämä ystäväni saa nyt takaisin nämä rahat, joita hän on monena vuonna joutunut verottajalle maksamaan.

Pidän tätä senkin takia epäjohtonmukaisena, että lainsäädännössä ei selkeästi sanota, että muinaismuistoalue on kiinteistöverosta vapaa ja kun tämän eduskuntakauden alussa hallitusohjelman mukaisesti päätettiin muuttaa kiinteistöverolakia niin, että yksityisessä omistuksessa oleva alue, joka on luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu, vapautetaan kiinteistöverosta. Myöskin näihin alueisiin oli kohdistunut tällaisia vääntöjä verottajan ja maanomistajien välillä ja vallitsi tällainen oikeudellinen epäselvyys. Tietysti voi ajatella, että muinaismuistoalueiden osalta se, että on korkeimman hallinto-oikeuden päätös, ratkaisee asian. Se varmasti sitä selventää, mutta selkeintä olisi, että lakiin kirjattaisiin muinaismuistoalueille vastaavanlainen poikkeus kiinteistöverosta kuin luonnonsuojelulain nojalla rauhoitetuille yksityisessä omistuksessa oleville alueille.

Muinaismuistoalueillehan ei saa rakentaa mitään ja ei saa ylittäänsä sitä maanpintaa häiritä. Niitä pitää hoitaa tiettyjen periaatteiden mukaisesti lähtien jo siitä, että se muinaismuistoalue pidetään ikään kuin arvonsa mukaisessa kunnossa. Siitä seuraa maanomistajalle kustannuksia. Jos sitten vielä on tällainen uhka, että peritään jopa korotettua kiinteistöveroa, niin sehän tietysti on omiaan heikentämään lainkuuliaisuutta ja luomaan semmoista houkutusta, että jos maanomistaja huomaa, että omalla alueella muinaismuisto on, niin sen pyrkii joko salaamaan tai pahimmassa tapauksessa jopa tuhoamaan.

Eli mielestäni tämä epäjohtonmukaisuus kiinteistöverolainsäädännössä olisi hyvä korjata, tietysti mahdollisimman pian, mutta toivottavasti nyt jossain kohtuullisessa aikataulussa kuitenkin.

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Ja edustaja Myllykoski.

17.41 **Jari Myllykoski vas:** Arvoisa puhemies! Pakko käyttää puheenvuoro arvostaakseeni toimeliaisuutta, jonka, sanotaanko, kantopinta ei varmasti tällä vaalikaudella sitä enää maaliin tuo. Se on juuri hyvä. Miksi me kansanedustajat teemme tätä täällä? Niitten kontaktien vuoksi, joita me saamme kansalaisilta, olemme kansan edustajia, ja sitä kautta asiat voivat edetä. Ja tässä nyt on selkeästi maalaisjärjellä oikaistava asia, joka tulee jatkossa. Toivottavasti jo seuraavien vaalien jälkeen joku tarttuu tähän erinomaiseen lakialoitteeseen ja uusii sen ja vie asian maaliin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ei kohdella tätä aloitetta kuin muinaismuistoa sitten ensi kaudella. [Jari Myllykoski: Ettei tästä tule muinaismuisto!] — Niin. [Satu Hassi: Ettei tule tuhat vuotta vanhaa muinaismuistoa!]

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.

19. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi avioliittolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 172/2021 vp
Lakialoite LA 39/2019 vp
Valiokunnan mietintö LaVM 26/2022 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 7.2.2023 pidettävään täysistuntoon.

20. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eläintautilain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 286/2022 vp
Valiokunnan mietintö MmVM 28/2022 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 7.2.2023 pidettävään täysistuntoon.

21. Hallituksen esitys eduskunnalle kaivosmineraaliveroa koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 281/2022 vp
Toimenpidealoite TPA 24/2019 vp, 133/2020 vp
Valiokunnan mietintö VaVM 39/2022 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 7.2.2023 pidettävään täysistuntoon.

Pöytäkirja PTK 162/2022 vp

22. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi arvonlisäverolain muuttamisesta ja eräiksi muiksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 310/2022 vp
Valiokunnan mietintö VaVM 40/2022 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 7.2.2023 pidettävään täysistuntoon.

23. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Tiilikajärven kansallispuiston laajentamisesta

Hallituksen esitys HE 308/2022 vp
Toimenpidealoite TPA 99/2020 vp
Valiokunnan mietintö YmVM 20/2022 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 7.2.2023 pidettävään täysistuntoon.

24. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on tiistaina 7.2.2023 klo 14.00. Täysistunto lopetettiin klo 17.56.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Timo Tuovinen